

К 4.335
4

პ. ინფორმაცია

სვანეთის საისტორიო ძეგლები

ნაკვეთი მეთექვსმეტი

მეცხრე

თბილისი
1941

АКАДЕМИЯ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
ИНСТИТУТ ИСТОРИИ

П. ИНГОРОКВА

ИСТОРИЧЕСКИЕ ПАМЯТНИКИ СВАНЕТИИ

выпуск второй

Т Е К С Т Ы

ИЗДАТЕЛЬСТВО АКАДЕМИИ НАУК ГРУЗИНСКОЙ ССР
Тбилиси 1941

ქაიხაიძე, მარტვილი

დაიბეჭდა საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის
ბრუნდის გამგებანობის ბრუნდის

რედაქტორი აკად. ს. ჯანაშია

1/10/80

ბეჭდვით დასაბეჭდ. უკ. ფ. 8.8.41
ბეჭდვით ფორმათა რაოდენობა 11 ფორ.
ბეჭდვით ფორმაში 52 ათასი სსსტ. ნაწ.
შეჯ. № 1098; უფ 35365; ტირაჟი 800

საქართველოს სსრ მეცნ. აკადემიის სტამბა
ა. წერეთლის ქ. № 7

წინასიტყვაობა

«სვანეთის საისტორიო ძეგლები» გამოქვეყნდება სამ ნაკვეთად.
პირველ ნაკვეთში შედის:

1. აღწერილობა სვანეთში დაცულ ძველ-ქართულ ხელნაწერებისა;
2. გამოკვლევა სვანეთის საისტორიო აქტებისა;
3. გამოკვლევა ძეგლისა: მათიანე სუანეთისა კრებისა.

მეორე ნაკვეთში შედის—ტექსტები:

1. სვანეთის საისტორიო აქტები;
2. მათიანე სუანეთისა კრებისა.

მესამე ნაკვეთში შედის:

1. სვანეთის ეპიგრაფიკა;
2. ნარკვევი სვანეთის ისტორიული გეოგრაფიისა და მოსახლეობის შესახებ საშუალ-საუკუნეებში.

ამჟამად პირველ რიგში ვაქვეყნებთ მეორე ნაკვეთს.

პ. ინგოროყვა

15 ივლისი, 1941 წ.

ქ. თბილისი

შ ი ნ ა ა რ ს ი

ნაწილი პირველი

აქტები

I. სათემო აქტები სრულიად სვანეთისა

1. დაწერილი ქუეყნისა სამაგრობელი (საკანონმდებლო დადგენილებანი) სრულიად სვანეთისა ჯევისა. 14—15 საუკ.	5
2. დაწერილი სრულიად სვანეთისა ჯევისა მამის (მამასახლისის) და მელომეს (დროშის უფროსის) არჩევის გამო. 14 საუკ.	6
3. დაწერილი სრულიად სვანეთისა ჯევისა მკრეხელთათვის. 14 საუკ.	7
4. დაწერილი სრულიად სვანეთისა ჯევისა [ჯეობის გამტეხელთათვის?]. 14 საუკ.	8
5. დაწერილი ქუეყნისა სამაგრობელი სრულიად სვანეთისა ჯევისა ჯეობის გამტეხელთათვის. 14—15. საუკ.	9

II. აქტები პატრონ-ყმობისა

6. დაწერილი სამოკეთოი ურთიერთშორისი პირნათელ ჯაფარაიძისა და ივანე სეტიელის სახლთა შორის. 14—15 საუკ.	13
7. დაწერილი სამოკეთოი (პატრონ-ყმობისა) იოსელიანთა და დემეტრე სეტიელის სახლთა შორის. 15 საუკ.	14
8. დაწერილი საყმო გამოსაღებისა ჯაფარიანთა და ხერევიანთა შორის. 15 საუკ.	15
9. ხერევიანთა მოთხოვნა და პატრონთა ჯაფარიძეთა ფიცი. 15 საუკ.	15
10. დაწერილი საყმო გამოსაღებისა ჯაფარიანთა და მუტვილიანთა შორის. 15 საუკ.	16
11. დაწერილი საყმო გამოსაღებისა (ანონიმური). 15 საუკ.	16
12. დაწერილი თავის დათვლისა ლაპილის ეკლესიისადა და ჯევისადა ივანე და ხუერგო გელოვანთა. 13—14 საუკ.	17
13. დაწერილი ყმად თავის დათვლისა ლაპილის ეკლესიისადა უცნობ პირისა. 13—14 საუკ.	18
14. დაწერილი ყმად თავის დათვლისა ლაპილის ეკლესიისადა როჩაგიანთა სახლისა. 13—14 საუკ.	18
15. დაწერილი თავის დათვლისა ლაპილის ეკლესიისადა შოშქოფ ქოცხიანის სახლისა. 14 საუკ.	18

- 16. დაწერილი ყმად თავის დათვლისა იონაშის ეკლესიისადა და ჯევისადა აბლანთა სახლისა. 15 საუკ. 19
- 17. დაწერილი შვილობისა (ყმად თავის დათვლისა) ლახამლელოთა ჯიდის ეკლესიისადა და ჯევისადა ალამდამა სკიზიანისა. 15 საუკ. 19
- 18. მოხსენება ჯევის მებეგრესი სრულიად სვანეთის ჯევის მიმართ და ჯევის ბრძანება. 15 საუკ. 20
- 19. წიგნი ბულღარ ჭედელიანის საჯეო ზეგარისა. 15 საუკ. 21

III. აქტები თემისა და პატრონთა ცილობის შესახებ

- 20. დაწერილი ჭუეყნისა სამაგრობელი სეტის ჯევის სამი თემისა სასოფლო მიწებზე ცილობის გამო ჯეგსა და ჯევის თავად ჯაფარაიძეს შორის. 15 საუკ. 25
- 21. დაწერილი პატრონის ჯაფარაიძისა სეტის ჯევისადმი სასოფლო მიწებზე ცილობის გამო. 15 საუკ. 25
- 22. წიგნი სამაგრობელი ერთობილ სეტის ჯევისა პატრონის ჭურდიანის შემოკვდომის გამო. 15 საუკ. 25
- 23. დაწერილი საერთო სასაერთაპირი ერთობილ ლაჰილის სოფლისა. 14—15 საუკ. 26
- 24. დაწერილი ერთობილ ლაჰილის სოფლისა «უწესურ» საქმეთა გამო. 14—15 საუკ. 27
- 25. დაწერილი სასაერთაპირი ცხმარის ჯევისა დამნაწველთა (ჯაშუშთა) წინააღმდეგ. 15 საუკ. 28
- 26. სიგელი სასაჯელის დადებისა ცხმარის ჯეგზე მეფისა და დადიანის ბრძანებით ცაიშელ მთავარ-ეპისკოპოსის მიერ. 1442—1452 წწ. 28

IV. წიგნი სახისხლო საქმისა ბელას-ზემო სვანეთსა და თავად ჯაფარაიძეთა შორის

- 27. წიგნი სახისხლო საქმისა ბელას-ზემო სვანეთსა და თავად ჯაფარაიძეთა შორის 1490—1503 წლებში 31

V. სათემო აქტები ბელას-ზემო სვანეთისა

- 28. წიგნი ფიცისა (საკავშირო ხელშეკრულება) ბელას-ზემო სვანეთის თემთა. 15 საუკ. 37
- 29. დაწერილი «საგმობი» [დანაშაულთა] ბელას-ზემო სვანეთის ჯევისა. 15—16 საუკ. 37
- 30. დაწერილი ჯევის ჯელისუფალისა («მეჭურჭლისა») ბელას-ზემო სვანეთის ჯევის მიმართ ჯელისუფლად დადგინების გამო. 15 საუკ. 38

VI-ა. სათემო აქტები სვანეთის ცალკე ენობათა. ხეტის ჯევის სათემო აქტები

- 31. დაწერილი ჭუეყნისა სამაგრობელი ერთობილისა სეტის სოფლისა. 14—15 საუკ. 43
- 32. დაწერილი საერთო სასაერთაპირი სეტის ჯევის ოთხისა თემისა. 14—15 საუკ. 43

33. დაწერილი ქუყენისა სამაგრობელი ერთობილისა სეტისა ჯვეისა. 14—15 საუკ.	44
34. დაწერილი ერთობისა და გაუყრელობისა ერთობილისა სეტისა ჯვეისა. 14—15 საუკ.	45
35. დაწერილი ერთობილისა სეტისა და ლალამის ჯვეისა თემის უკითხავად ოსეთს წამსვლელთა და ჰავეს სენის შემომტანთა წინააღმდეგ. 14—15 საუკ.	46
36. დაწერილი ერთობილისა სეტისა და ლალამის ჯვეისა იბარის (ჯარიმის) დადებისათვის თემის უკითხავად ოსეთს წამსვლელთა და ჰავეს სენის შემომტანთა ზედა. 14—15 საუკ.	46
37. წიგნი ფიცისა (საკავშირო ხელშეკრულება) სეტისა და მულახის ჯვეთა შორის ჩარქასთა შემოსევის დროს დადებული. 15 საუკ.	47
38. წიგნი ფიცისა (საკავშირო ხელშეკრულება) სეტისა და მულახის ჯვეთა შორის (მეორეგზის განახლებული). 15 საუკ.	47
39. დაწერილი მოწყობისა სეტზელთა და ლენჯერის მონადირეთა შორის დადებული. 15 საუკ.	48
40. დაწერილი საქმისა ბოლომოდებულობისა იანაშელთა (ლატალის ჯვეელთა) და მიჭაელ სეტზელს შორის. 15 საუკ.	48
41. წარკუთვლილი გარდაწყუდილობისა მულახ-მუჯალვის და სეტის ჯვეთა ბერა ყუფიანის სისხლის საქმის გამო. 14—15 საუკ.	49
42. წარკუთვლილი გარდაწყუდილობისა კორძიანთა დაწერილი სეტის ჯვეისადა და ჯვეის შესავალ ფაჩიანისადა კიმშონ კორძიანის სისხლის საქმის გამო. 14—15 საუკ.	49
43. დაწერილი სასაერთობრო ერთობილისა სეტისა ჯვეისა იოსელიან-ჯირისატის სისხლის საქმის გამო. 14—15 საუკ.	50
44. დაწერილი ვაქრობისა და მკვიდრად ნაცვალისა ერთობილ სეტის ჯვესა და თვედორე მუტულანს შორის. 14—15 საუკ.	51
45. დაწერილი შემოგვდრებისა სეტის ეკლესიისადა და ჯვეისადა ძმათა გელოვანთა. 1600—1637 წწ.	51
46. დაწერილი სეტის ჯვეისა, ოდეს დოდილ ქველვანს სათიფი მისცა. 14—15 საუკ.	52
47. დაწერილი სეტის ჯვეისა, ოდეს ბიყას ციხის შესავალი უსაზღვრა. 15 საუკ.	52
48. დაწერილი (პირველი) სეტის და ლალამის ჯვეთა სათემო ეკლესიის საქმეთათვის. 14—15 საუკ.	53
49. დაწერილი (მეორე) ერთობილისა მესეტისა ჯვეისა სათემო ეკლესიისადა. ოდეს თემმა ახალი სათემო ეკლესია (ჯიდისა საყდარი) ააშენა. 14—15 საუკ.	53
50. დაწერილი (მესამე) სეტის ჯვეისა სათემო ეკლესიის საქმეთათვის და სათემო ეკლესიის შესავალთათვის. 14—15 საუკ.	54
51. წიგნი სადიდებელი, დაწერილი ერთობილისა სეტისა ჯვეისა, ძნელი სენის შემოსლვისა და საკირის აგების გამო. 14—15 საუკ.	55
52. აღწერა სეტის სათემო ეკლესიის ხატთა. 14—15 საუკ.	56

53. აღწერა სეტის სათემო ეკლესიის კამარის შესკუნისა სვენებულ ხატ-
თა. 14—15 საუკ. 56

VI-ბ. სათემო აქტები სვანეთის ცალკე ქობათა

- 54. დაწერილი ქუეყნისა სამაგრობელი ერთობილისა ლაპილისა გვეისა:
ა. ძუელნი წესნი, განახლებული მე-14—15 საუკუნეებში 59
- ბ. ახალნი წესნი. 14—15 საუკ. 59
- 55. დაწერილი სასაერთაბირი ერთობილისა ლაილისა გვეისა მესიანისა
და ლატალის გვეის საქმესა ზედა. 13—14 საუკ. 60
- 56. დაწერილი განჩინებისა ერთობილისა ლაპილისა სოფლისა ყანასა
შიგან გზასა ზედა ცილობისათვის ლაპილის მეჭევეთა: დეკანოზ სა-
ვიანისა და ძიგორიანისა. 14—15 საუკ. 61
- 57. დაწერილი ერთობილისა ლაპილისა სოფლისა ქუჩუტისა საქმესა ზედა.
14—15 საუკ. 61
- 58. დაწერილი სიმტკიცისა ერთობილისა იონაშელთა (ლატალის
გვეელთა). 15 საუკ. 62
- 59. დაწერილი ერთობისა და გაუყრელობისა ერთობილთა ლახუშდელ-
თა (ლატალის გვეელთა). 15 საუკ. 62
- 60. დაწერილი იონაშელ-ლაჩოგრაშელთა (ლატალის გვეით) და ოყოლ-
დაშელთა (კხმარის გვეით) ოშიანის მეკობრობის გამო. 14 საუკ. 63
- 61. დაწერილი ქუეყნისა სამაგრობელი ერთობილთა მულახელთა და
ჰადიშელთა. 14—15 საუკ. 65
- 62. დაწერილი ქუეყნისა სამაგრობელი ერთობილისა ჰადიშისა სოფლისა.
14—15 საუკ. 65
- 63. დაწერილი საერთი და სამოკეთოი გაუყრელობისა ერთობილისა
ჰადიშის სოფლისა და ნავარელიანთა სახლისა. 14—15 საუკ. 66
- 64. დაწერილი ერთობილთა მულახის გვეის შესავალთა. 15—16 საუკ. 66
- 65. დაწერილი სასაერთაბირი ერთობილთა მულახის შესავალთა.
15—16 საუკ. 67
- 66. დაწერილი სასაერთაბირი წუიროშის გვეისა ელის გვეისადმი.
15—16 საუკ. 68
- 67. წიგნი მოწყობისა (ელის გვეიდან). 15—16 საუკ. 68
- 68. დაწერილი საერთი სასაერთაბირი ერთობილთა ზეგენელთა და ყი-
ფიანთა სახლისა. 15—16 საუკ. 69
- 69. დაწერილი ერთგულობისა ერთობილისა წალდეშის გვეისა კალის
გვეისადმი. 14—15 საუკ. 70
- 70. დაწერილი კალის გვეისა გაჩენილისა სამართალისა არ დაჭერისა-
თვის. 14—15 საუკ. 70
- 71. დაწერილი საერთო და საერთაბირო ერთობილისა კალისა გვეისა
კალის მთისა საქმისათვის. 15 საუკ. 70
- 72. დაწერილი [ქუეყნისა სამაგრობელი] კალისა და უშქულის გვეთა.
14—15 საუკ. 71

73. დაწერილი სასაერთოპირი ერთობილისა ლახამლეღთა ჳევისა ცხვა- დღუს საქმის გამო. 15—16 საუკ.	72
74. დაწერილი ლახამლეღთა ჳევისა მკრებელთათვის. 15—16 საუკ.	72
75. დაწერილი ლალვერს ჳემოით ერთობიღთა ექქუდღღთა. 14—15 საუკ.	73
76. დაწერილი ერთობიღთა ქურაშისა მპყრობეღთა. 14—15 საუკ.	74

VII-ა. კერძო აქტები—ბენღან ვახთანგიანისა და სეტეიღთა სახლისა

77. დაწერილი გარდაწყუედიღობისა არღაშელ ქოჩორიანისა და ბენ- ღან ვახთანგიანის სახღთა შორის. 14 საუკ.	77
78. დაწერილი გარდაწყუედიღობისა (პირველი) ამროლიანთა და ბენ- ღან ვახდანგიანის სახღთა შორის. 14 საუკ.	77
79. დაწერილი სყიდუღობისა ჳაფარისძისა და სეტეიღის სახღთა შო- რის. 14 საუკ.	78
80. დაწერილი სყიდუღობისა ქარღანისა და სეტეიღის სახღთა შო- რის. 14 საუკ.	79
81. დაწერილი გარდაწყუედიღობისა გოშქოთელიანის და სეტეიღის სახღთა შორის. 14 საუკ.	79
82. დაწერილი საქმისა ბოღომოღებუღობისა სეტეიღისა და ცხვე- ლიანის სახღთა შორის. 14 საუკ.	80
83. დაწერილი—გარდაწყუედიღობისა სეტეიღისა, მავას და დედიღის წაიღებღის გამო. 14 საუკ.	80
84. დაწერილი გაუყრეღობისა ნიპარტელიანისა და სეტეიღს შორის. 14 საუკ.	81
85. წარკუეითიღი გარდაწყუედიღობისა (პირველი) ვაჟიღა ვახდანგიანისა და ივანე სეტეიღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	81
86. წარკუეითიღი გარდაწყუედიღობისა (მეორე) ვაჟიღა ვახთანგიანისა და ივანე სეტეიღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	82
87. წარკუეითიღი გარდაწყუედიღობისა გურამიანისა და ივანე სეტე- იღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	82
88. დაწერილი ვაქრობისა და მკვიდრად ნასყიდობისა ჳაფარისძისა და ივანე სეტეიღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	83
89. დაწერილი ნასყიდის ნასყიდისა კამბერანისა და ივანე სეტეიღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	83
90. დაწერილი ვაქრობისა და მკვიდრად ნასყიდობისა ქურღიანისა და ივანე სეტეიღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	84
91. დაწერილი ვაქრობისა და მკვიდრად ნასყიდისა სირმოღ ქოჩორო- ანისა და ივანე სეტეიღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	84
92. დაწერილი გარდაწყუედიღობისა (მეორე) ამროლიანისა და ივანე სეტეიღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	85
93. წარკუეითიღი გარდაწყუედიღობისა შატმავ [—]რიანისა და ივანე სეტეიღის სახღთა შორის. 14—15 საუკ.	85

94. წარკუთვლილი გარდაწყვედილობისა იოსელიანისა და ივანე სეტიელის სახლთა შორის. 14—15 საუკ.	86
95. წარკუთვლილი გარდაწყვედილობისა ივებიანისა და ივანე სეტიელის სახლთა შორის. 14—15 საუკ.	87
96. წარკუთვლილი გარდაწყვედილობისა მაქავარიანისა და ივანე სეტიელის სახლთა შორის. 14—15 საუკ.	87
97. დაწერილი გარდაწყვედილობისა აბუგვიანისა და იაკობ სეტიელის სახლთა შორის. 15 საუკ.	88
98. დაწერილი პირობისა ჯუმუთიანისა და იაკობ სეტიელს შორის. 15 საუკ.	88
99. დაწერილი მოწყობისა და საქმისა ბოლო-მოღებისა ჯაფარიანისძისა და იაკობ სეტიელის სახლთა შორის. 15 საუკ.	89
100. წარკუთვლილი გარდაწყვედილობისა ხრთაგვიანისა და იაკობ სეტიელის სახლთა შორის. 15 საუკ.	89
101. დაწერილი ერთსახლობისა და გაუყრელობისა კილამუშელის და მიქაელ სეტიელის სახლთა შორის. 15 საუკ.	90
102. დაწერილი გარდაწყვედილობისა (მესამე) ვაჟილა ვახდანგვიანისა და მიქაელ სეტიელის სახლთა შორის. 15 საუკ.	91
103. დაწერილი გარდაწყვედილობისა და მოწყობისა (მეოთხე) ვაჟილა ვახდანგვიანისა და მიქაელ სეტიელის სახლთა შორის. 15 საუკ.	91
104. დაწერილი გერშის დაურვეებისა სავილა უხოჯელიანის და დემეტრე სეტიელის სახლთა შორის. 15 საუკ.	9

VII-ბ. კერძო აქტები

105. დაწერილი მოწყობისა ქურდიანის და ფალიანის სახლთა შორის. 14 საუკ.	95
106. წარკუთვლილი გარდაწყვედილობისა და ბოლომოღებულობისა გობეჩვიანთა და ჯაფარიანისძის სახლთა შორის. 14—15 საუკ.	95
107. დაწერილი ერთობისა და ერთსახლობისა გოროლანთა. 14—15 საუკ.	96
108. დაწერილი გარდაწყვედილობისა სავიანთა და [----] და დუდილა და არჯევანს შორის. 14—15 საუკ.	97
109. დაწერილი გაუყრელობისა ძმათა ფალიანთა. 15 საუკ.	97
110. დაწერილი გომგოთელიანისა და სავიანთა შორის. 15 საუკ.	98
111. დაწერილი შეწირულობისა ლაპილის ეკლესიისა და ალაპის ვაჩენისა ლაზარე და მარინა შაურევიანთა. 14—15 საუკ.	99
112. დაწერილი ნასყიდობისაი ცოტნე გელანისა. 15 საუკ.	100
113. დაწერილი ნასყიდობისა (სოფელ ქურაშიდან). 14—15 საუკ.	101

VIII. ფრაგმენტები

114. ფრაგმენტი I (სეტის ჳევიდან). 14 საუკ.	105
115. ფრაგმენტი II (სეტის ჳევიდან). 14—15 საუკ.	105

116. ფრაგმენტი III (სეტის გვეიდან). 14—15 საუკ.	105
117. ფრაგმენტი IV. 14—15 საუკ.	106
118. ფრაგმენტი V (კალის გვეიდან). 14—15 საუკ.	106

IX. გვიანი დროის ხვანური აქტები (17—18 საუკ.)

119. დაწერილი ერთობილთა იონაშელთა იონას ეკლესიის კლიტეს მცველისათვის	109
120. ფრაგმენტი (დაწერილი სყიდულობისა)	109
121. დაწერილი რატიანთა	109
122. დაწერილი სეტელთა	110
123. დაწერილი ხერგიანთა *	110

X. მეფისა და დადიანისეული აქტები 13—14 საუკუნეთა

124. სიგელი კონსტანტინე [მეფ]ისა გოშქოთელიანისათვის დაწერილი, ხორხომელისძის ნასისხლად ბოძების გამო. 13—14 საუკ.	113
125. დაწერილი შეწირულობისა სეტის ეკლესიისადა ერისთავთ-ერისთავ მანდატურთ-უხუცეს ხაგივ დადიანისა. 14 საუკ.	113
126. დაწერილი შეწირულობისა ქურაშის ეკლესიისადა ერისთავთ-ერისთავ მანდატურთ-უხუცეს ხაგივ დადიანისა. 14 საუკ.	114

ნაწილი მეორე

მატიანე სუანთისა კრებისაჲ

თემები და სოფლები:

I ლალავერი	118
II კინხლდაში	119
III ლახამლი	120
IV ლეშტერი	121
V მაჲ	123
VI ლჰა	129
VII ეცერი	130
VIII კალაში	141
IX ცხმარი	142
X ებუდი	146
XI დოლი	149
XII ბერჲ	152

XIII	ლატალი	158
XIV	ლენჯერი	158
XV	სეტია	158
XVI—XX	მულახი, წურემი, ზეგენა, კალა, უშქული	158—159
XXI	უღაშდი	159
XXII	ჩეზი	159
XXIII	უსგური	159
ანდერძი	მატიანისა	160

სვანეთის საისტორიო ძეგლები

II

ნაწილი პირველი

აქტები

- I. სათემო აქტები სრულიად სვანეთისა (1—5).
- II. აქტები პატრონ-ჟმობისა (6—19).
- III. აქტები თემისა და პატრონთა ცილოვის შესახებ (20—26).
- IV. წიგნი სასისხლო საქმისა ბელას-ჯემო სვანეთსა და თავად ჯაფარიძეთა შორის (27).
- V. სათემო აქტები ბელას-ჯემო სვანეთისა (28—30).
- VI. სათემო აქტები სვანეთის ცალკე ეპოხათა (31—76).
- VII. კერძო აქტები (77—113).
- VIII. ფაბრისებები (114—118).
- IX. გვიანი დროის სვანური აქტები (119—123).
- X. გეზისა და დაღინისეული აქტები 13—14 საუკუნეთა (124—126).

I

ხატემა აქტები

სრულიად სვანეთისა

(«ლაღვერსა და უშქულს შუა კვეთსა»)

(1—5)

დაწერილი ჟურნლის სამაგრობელი

(საქანონმდებლო დადგენილებანი)

სრულიად სვანეთისა კვიცისა

დრო: მე-14 საუკუნე — მე-15 საუკუნის პირველი ნახევარი.

ქ მთავარ მღწამისა სიტისა თავსდებობითა და შვამდგომლობითა და(ვ)-
წერეთ (და) დავდევით დაწერილი ესე სრულიად სვანეთისა კვიცისა ვუშ-
ქულსა და ლალვერსა შვა სამაგრობელი ჩვენ ერთობილმან ჭევემან, ვარგ-
მან | და გლეხმან, უფრასმან და უმცროსმან, უზედანსმან, უქვედადსმან, ყვე-
ლამან, მტკიცე და უქცეველი, ყოულისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, რაიცა გინდა
ჟამისა შ(ემ)სრულობისათვის შევეუცვალელებელი, უთუო და უთუმცოი, ამა პირსა
ზედა:

5

[ა] რაიცა საჯესა საქმესა უკეთ მოუწებოდეს, ყველაი იმას ვიქირ-
ვოდეთ. |

[ბ] ვინცა რაი ჭევეზიგა წაკიდებით იყუნეს, ურუთ რომელმაცა არა გვაურ-
ვებინოს, ათასისა თეთრისა საბატოთ გარდავაწდევინოთ.

10

[გ] თუ ჩვენი მოციქულნი უშქულით და კალით ღდესაც მღვიდეს,—
თითო წანალები არა შემოგვაქციოს, ჭეობასა არ ჩამდერთოს.

[დ] რაი ლამი და მლაშქერე მღვიდეს, რომელიცა ჭევეი ანუ სდფელი არ
მთჰყვეს მისითა აბჯართა, იმა ჭეუსა და სდფელსა მიუწდეთ ჩვენ ერთობი-
ლი ჭევი.

15

[ე] ღდეს იქით ვინცა ამა ჭეობასა შიგა მტერობა ქნას,—ანუ ეკლესიისა
გატეხითა, ანუ კაცისა სიკუდილითა, ანუ შეპყრობითა, ანუ სახლდ გატეხითა,
ანუ ცხენისა წალბითა, ანუ სხვითა მტერობითა ჭეობა გაგვიტეხს,—გარდა
კლუისა და ამოწყვედი(სა) მეტი არა ავართვათ.

20

ამის გათავება ჩვენ ერთობილმან ჭეუმან ფიცით შემღვფიცეთ | ერთმან
ერთსა. ვისაც იმა საქმესა შიგა სანდურავი, ფათარაკი მოუხდეს, იმისი პირი
პასუხისა გამცემი სრულიად ჭევი ვიყთ, ერთსა არავის დავანებთ.

დაწერილი

სკულიად სვანეთის ეპის

[მამის] (= „მამა-სახლისის“) და „მელომე“-ს (= დროშის უფროსის)

არჩაჰის ბამო

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.
მდივან-მწიგნობარი: ანტონ.

ა

დაწერილია ერთობა ჯერჯერ

ქ — მთავარ მოწამისა სეტისა თავსმდებობითა და შუამდგომელ-
 ბითა დაგიწერეთ და მოგაწესნეთ თქვენ ვახთაგჳიანსა ბენდანსა და
 შენსა ცოლსა მარია მს ჩვენ ერთობილმან ლალვერს და უშქულს (შუა-
 მან) ჳეჳმან მტკიცე და უქცეველი, ყოვლისა მიზეზისაგან უმიზეზო, რასა გინდა
 5 ჟამისა [შემოს]რულობისთუინ შეუცვალებელი, მას ჟამსა, ოდეს შენითა ნე-
 ბითა მთავარ მოწამე სეტისა და ერთობილი ჳეჳი გვიშვილი. [აწ] ვითა ეგრე
 შეილებულსა გუმართებს ეგრე საპატიოდ ჩუენცა შენი პატივი გავათაოთ. თბ-
 ეად ვითა შენისა გუარისა [-----]სა სახლსა ჳქონებია, ეგრე მელომედ დაგა-
 ყენ[ოთ. ვიდრე] შენ ბენდანი ცოცხალ იყო, მანამდინ არც მ[-----]მისა
 10 ბეგარი, არც რაი სხუი საციხური (?) არა გ'თხო[ვოთ, არ დიდი, არცა] პატა-
 რი. 'ვისც წაეკიდო, თავდადებ[-----]. შენი საქმე არვის ვათნიოთ,
 არ მამამან შეილ[სა, არცა ძმამან] ძმასა. ვისც წაეკიდო, რაც იმას საქმე მოჳ-
 ყენ[ეს], იმისი პირი და პასუხისა გამცემი და გარდამ-ლ[-----] ჳეჳი
 15 ვართ. თუ ვის შეაკედე, ანუ შენ [-----] ური სრული სისხლი გარ-
 დაეაღდეგინოთ 'შ[-----] მოი[სპოს] უშქულს და ლალვერს [-----]
 [-----]. ოდესც დაგეჳიროს, ლომი 'მოიტანო[-----]
 [-----] მომართებ [---] ეგრე შენ საქმე [-----] მ[-----]
 [-----] გიამ [-----]

ამისა გათავებ[ისა თავსდებად ---

(ბოლო აღარ გაირჩევა)

ბ

დაწერილია [მამისა] და «მელთმე»-სა.

ქ — მთავარ მოწამისა სეტისა თავსმდებობითა და შუამდგომელ-
 ბითა დაგიწერეთ და მოგაწესნეთ დაწერილი ესე თქვენ თავად მთავარ მოწამესა და
 ერთობილსა ჳეჳსა მე ვახთანგჳიანმან ბენდე და ჩემმან ცოლმან მარია მ
 მტკიცე და უქცეველი, ყოვლისა მიზეზისაგან უმიზეზო, რასა გინდა ჟამისა
 5 შემოსრულობისთუინ შეუცვალებელი, მას ჟამსა, ოდეს ჩემითა ნებითა მთავარ

მოწამე სეტისა და ერთობილი წევი გიშვილე. დაგათალე ჩემი სახლი, მა-
მულ-ეკლესიანი, მ[-]ვარი, ტყე და ველი, მთა და ბარი, უძრავი და მოძრავი,
უძებარი და საძებარი, ყოველისა კაცისგან უცილობლად ჩემი თან დამითუ-
ლია. მერმე სამართალიც სეტელსა ჰმართებდა; თქუენითა დამოწმებითა, ჩე-
მითა ნებითა და ნდომითა, ერთი სეტელისა შვილი ჩემსა მომიყვანილია. ვირე
მე ვიყო, მემსახურებოდეს; მერმე თქუენითა კითხულობითა თქუენ გვესაცა
მისთან დაგეთალა და მე ბენდანსა მისთან დამითულია მთავარ მოწამისა მებეგ-
რედ და თქუენ გვეისა მოსამსახურედ.

ამის გათავებისა თავსდებად მთავარ მოწამე სეტისა და ერთობილი
ვევი.
მე ანტონს დამიწერია და მოწამეცა ვარ.

3

დაწერილი
სრულიად სვანეთისა კვიზისა
მარხმელთათვის

დრო: მე-14 საუკუნე.

[ქ] — სეტისა მთავარმოწამისა თავსდებობითა და შუამდგომლობითა
დაუწერეთ და დაუდევით¹ ჩუენ გეჟმან [ერთო]ბილმან ლარვერს და უშქულს
შუამან, მას ჟამსა, [ო]დე[ს] | აჰუთა კაცთა და სულისა მათისა გამწირაჟთა კაცთა
ეკულესიათ[ა] ოდება დაიწყეს. და მერმე შევიყარენით ვევი ჯობით დ[ა] [გა-
ვაჩინეთ] ეკულესიისა საქმე ასრე: უშქულსა და ლარვერს შუა მუაფმან
ვინც ეკულესია გატეხოს, რომელისაც ქუეყნისა იყოს [ი]კაცი, რა ეკულესი-
ისა ჰმართებდეს, აგრე არ გაიღონ, | იგი ქუეყანაი სეტისა მთავარმოწამისაგან
და მისისა შესა[უ]ლისა[გან] გამოსურული იყოს, და საუკუნოს ღმრთისაგან გამო-
სურული, სამუნაოდ რჯულისაგან და ყ[ო]ველთა ებისკოპ[ოსთაგან] გამოსრული
[ი]ყოს. თუ ქუე მო ვე უს გა[მო]ჩნდეს—ცაი შე[ლ] მან დაი[უ]როს [რ]ჯული,
[შ]ე მო მან [ცა] გერელ [მ]ან — ზემოთ დაიჭიროს.

ვინც ესე არ გაათავოს, სამაელს და სატანას [თა]ნა იყუეს [შეჩუენ]ები [და]
სული მისი შემცოდე, ვინც² იყუეს სახელად [-----] დაშავებისა მანტი არაი
გამოვართვათ. ვინც დააშაღს (?) [-----] კაცი, პირი ვევი [ვ] ართ[ა] [-----]
[-----] [ლ]მერთი იყოს და მთავარმოწამე სეტისა --- კაცსა ზედა არაი-----

(ბოლოში, დამტკიცების ნიშნად უზის ორი ჯვარი)

¹ დედანში: „დადაუდევით“.
² დედანში სიტყვა „ვინც“ ორჯერ არის განმეორებული.

4

დაწერილი

სრულიად სვანეთისა ეგვიპტისა

[კეობის გამტეხელთათვის ?]

დრო: მე-14 საუკუნე.

[-----] მთავარ მოწამისა სეტიისა [თავსდებობი]-
[თა და შუა]მდგომელობითა, მ[აცხოვრისა] ლა[ტა]ლისა, მთავარ-
[ზისა მეზე]რისა, მთავარანგელოზისა, ფხ[ოტ] [რელისა] და მთა-
[სუ]ფისა და ყოველთა წმინთისა თავსდებობითა და შუ[ამ-
[ლო]ბითა, დაუწერეთ და დაედ[ევით] ჩვენ ე[რ]თოზ[ი]ლმან[ი] გუგუან[ი]
[ვე]რს შემო[ღ]ართ და უ[შქ]ულს ჩამო[ღ]ართ, ერთ[მ]ან[ე]რთისა
[მტი]რ[ცე] და უქცეველი, ყოულ[ისა] მიზ[ეზისაგან] უმიზეზო[ი], რისა
[ემისა] შემო[ს]რულ[ობი]სათვის შე[უ]ცვა[ლ]ებელი, მას [ე]ამსა, ო[დ]ეს
[-----]ოლი ვიყუენით ჰანუად მოგ[-----]დ სვან[ეთი]სა
[-----] სეტიას უკ[---]რე[-]თ [---]არ[---] ემ[ემ]-[-] [-]ვა[-----]
[-----]მ[---] ესე [-----] დასკუნილი [-]ქუ[---]ს ჰე[ემ]-[-]ც
[-----]სამან ამას [---]მოგ[-----]ქ[---] იყო[-] ჩვენ [-]---
[სა] გაგ[ოდ]ღეთ [-]ლვით და ამოუწყუილოთ ქუემოსა გ[ე]ვისა
[ი]ყოფებოდეს; [თ]უ ზემოსა ევეისა იყოს ჩვენ ზემო გე[ემ]ან--
[---]ვე დავწვით და ამოუწყუილოთ და ზემოსა [-]ეს[-----]
[---]ები რაიც ძველ[-] ჰ[-----]ს[-----]ური [-]გ
[-----]

(ბოლო აღარ გაირჩევა)

დაწერილი ქუეყნისა საზაგროგალი
საზულგად სვანეთისა კვიისა
კეოგის გამბახელთათვის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ II უხოჯელიანი.

ქ — მთავარ მწამისა სეტისა თაუსდებობითა და შუამდგომლობითა დაეწერეთ და დავიდევით დაწერილი ესე მტკიცე და უქცეველი კეუვისა სამაგრებელი ჩვენ კეუშან ერთობილმან უშგულსა და ლალაუგერსა შუეა, ყუველამან ყოველთ ნდომითა (და) დამოწმებითა. ამა პირსა ზედა გაუამაგრეთ კეობა: თუ ზემო კეუშან გაგიტეხთ კეობა, იმერ ამე[----] და ზემო კევისა ნანძლევი ქუემო კეუსა| დაგრჩომოდეს; და თუ ქუემო კეუშან გაუტეხთ, ზემო კეუსა დაგრჩომოდეს. ყუველაი (ვიყოთ) ერთმან ერთის უნდურაუვად. დღესა იქით რომელმანცა კაცმან ჰავი რაი ქნას, დაწვისაგან მეტი პატივი არა გუვინდოდეს. მერმისა პეტრე-პაულობამდი დროი დაგუვიც ამისა თაუს[-----] ერთმან ერთსა. თუ ვის [----] ღმერთი და მთაუარ მწამე სეტისა, თუ გაულენა არა უყლით ერთმან ერთსა.

ბოლოში უხის დამტკიცების ჯვრები: ერთ მხარეზე თერთმეტი ჯვარი, მეორე მხარეზე ათი ჯვარი (ერთი წყება ჯვრებისა სხანს ზემო-კევის წარმომადგენელთა დამტკიცების ნიშნებითა, მეორე წყება — ქეემო კევისა).

II

აქტები ნატონ-უმობისა

- ა. დაწერილი სამოკეთოი უკთიერტფორისი (6).
- ბ. დაწერილი სამოკეთოი პატრონ-უმობისა (7).
- გ. დაწერილი სამოკეთოი გამოსაღებისა (8—11).
- დ. დაწერილი ეკლესიისადა და ევმისადა პატრონად თავის დათვლისა (12).
- ე. დაწერილი ეკლესიისადა და ევმისადა ყვად თავის დათვლისა (13—17).
- ვ. დაწერილი ევმის მიზნებრთა შესახებ (18—19).

ა. დაწერილი სამოკეთოი ურთიერთშორისი

6

დაწერილი სამოკეთოი ურთიერთშორისი პირნათელ ჯაფარაიძისა და ივანე ხეტიელის სახლთა შორის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე III უზოჯელიანი.

ა

დაწერილი ივანე სეფელიძისა

ქ — მთავარმოწამისა სეტიისა თაუსდებობითა და შუამდგომლობითა დაგირჩეთ და მოგახსენეთ შენ ჯათარაიძეთა პირნათელსა და შენთა შეილთა | დუდის და ივანეს და ასლანს ჩვენ სეტიელმან ივანე და ჩემმან ძმამან არჯავან სამოკეთილოი მტკიცე და უქცეველი, რასიგან გინდა ქამისა შემოსრულობისათვის შეუცვალეგელი. ახლად მოკეთობა მომინდა. ასისა თეთრისა სათიბი სამოკეთილოდ მოგახსენე, ამა პირსა ზედა: ჩემისა შეძლებითა გულმართლად შენისა მტრისა მტერი ვიყო, მოყვ(არ)ისა მოყვარე; ხეაში-ადი, რაიც გამანდო, არა გავიმე[ლაუნო]; რაიც შემეღერო— შეგინახო.

ამისნი [დამხდ]ურნი არიან: მე[ლო]მე ცოცმან, ხრთეგიანი ივანე, ბაბილოვანი ბედიანი.

მე დემეტრეს დამიწერია, მოწამეც ვარ.

(უზის დამტკიცების ნიშნად ორი ჯვარი)

ბ

დაწერილი პირნათელ ჯაფარაიძისა

ქ — მთავარმოწამისა სეტიისა თაუსდებობითა და შუამდგომელობითა დაუწერეთ და დავიდევით ჩვენ ჯა(ფა)რაიძეთა პირნათელ და ჩემთა შეილთა დუდა და ივანე და ასლან თქვენ სეტიელსა ივანეს და შენსა ძმასა არჯავანს სამოკეთოი მტკიცე და უქცევი, რასი გინდა ქამისა შემოსრულობისათვის შეუცვალეგელი, უთუო და უთამ(ციო), | მას ქამსა, ოდეს მოგვინდა ახლად მოკეთობაი. აწ დღისითგან წალმა, [ვითა] ესრეთ (?) გაერთებულსა მართებს, შენისა მტრისა მტერი ვიყო, მოყვარისა მოყვარე. ჩემთა შეძლებითა შენი საქმე არავის [ვათნი]ო!. თუ ჩემი კაცი გებრძოდეს, შენზედ | მასცა არა შეეუდგე! | ხეაშიადი არ გავიმე[ლაუნო]. თუ რაი შემეღერო— შეგინახო.

ამისნი დამხდომნი არიან: მელომე ცოცმან, ხრთეგიანი ივანე, ბაბილოვანი ბედიანი.

მე დემეტრეს უხოჯელიანსა დამიწერია, მოწამეცა ვარ.

(უზის დამტკიცების ნიშნად ოთხი ჯვარი)

ბ. დაწერილი სამოკეთოი (პატრონ-ყმობისა)

7

დაწერილი სამოკეთოი (პატრონ-ყმობისა)

იოსელიანთა და დამატარი სავთილის სახლთა შორის

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.

მდივან-მწიგნობარი: ვიორგი (I).

- ქ მთავარ მოწამისა სეტისა თავსდებობითა და შვიამდგომელობითა, დაგიწერეთ და გიბოძეთ დაწერილი ესე სამოკეთოი ჩვენ იოსელიანთა უზბეგ და არღონ, თქუენ სეტელის [- -]ნთა დემეტრეს, მტკიცე და უტყვევლი, ყოვლისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, უთუოი და უთუმცოი, აქაით და 5 უკუნისამდე შევუცვალელებლი, მას ქამსა, ოდეს მოგინდა ჩუენთა ჯელთა [გლესხად] ყოფაი. და ჩუენ წყალობაი გიმედეთ. აწ დღისითგან წალმა თქუენთუის კარგი ვიყოთ, კრაიც თქუენსა საქმესა უჯობდეს იგი მოვიჭიროთ, არაი და(ვა)კლოთ, ვითა ჩუენსა გლესხა ეგრე დაგადგეთ, თქუენი თავი საუსამართლოდ და სამაჯ- 10 ნოდ არაი ვის მივანებოთ, არაი დაგაკლოთ აროდეს არა ქამსა და უისიმსა (?). რასაც შემოგუფიცი[ხოთ, რომე]ლი უკეთეს გუეგონოს, იგი გამოვირჩიოთ. ამისნი დამზღომნი და მოწამენი არიან: სამსონ პოყარიანი მე -- ს და გიორგი.

(უზის დამტკიცების ნიშნად ორი ჯვარი)

გ. დაწერილი საყმო გამოსაღებისა (გ—II)

8

დაწერილი საყმო გამოსაღებისა

ჯაფარიანთა და ხერეგიანთა შორის

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი.
მდივან-მწიგნობარი: მახარობელ უხოჯელიანი.

წმიდის გიორგის სეტიისა და მაცხოვრისა მულახისა თავსდობობითა და შუვამდგუმლობითა დაგვიწრეთ და გიბოძეთ ჩუენ მჯაფარიანმან თქუენ ხერეგიანთა მტკიცე და უქცეველი: თუ ხერეგიანი ასი მოსახლე იყოს, ამ ორი საკლავის მეტი არა ჰმართებდეს; რაც იოსელიანსა და მათ ყმათა სიგელი უღს, ამა პირზედა იყოს, რაც მათ პაპუევას (?) ერთისა ჰმართებდა. 5

ენ ესე გაუტეხოს, ან ჯაფარიანმან, ან ხერეგიანმან, იგიმცაკაცი კრული არის ჯუარითა ქრისტესითა, სახლი და საყოფელი მისი, სასუმელი და საკმელი მისი. ამენ.

ამისი შუამავალი: ბულღაირ ქედელიანი, ბადრი გომგოთელიანი, ესტათე იოსელიანი, მჯაფარიანნი და ხერეგიანი ყოლა, მაცხოვრის დეკანოზი მულახისა მახარობელი, ფრანგი მარეგიანი, გიორგი მარეგიანი, ივანე მარეგიანი(ი), გუგუ უხოჯელიანი. მე მახარობელს უხოჯელიანი(ი)სა დამიწერია და მოწამეცა ვარ. 10

9

ხერეგიანთა მოთხოვნა

და

ბატონთა ჯაფარიანთა შივი

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი.
მდივან-მწიგნობარი: იოვანე (II).

ა

[ს ვ რ ე გ ი ა ნ თ ა მ ღ თ ს ტ ვ ა]

წ ლმრთისა თავსდობობითა, მას ჟამსა, ოდეს ბატონმან¹ გვილაღატეს ხერეგიანთა. არა გუმართებდა და აწ ეს მოვიგონეთ, აწ მოგმართეთ ესე არ გიყოთ (გუიყოთ?), ამ პირობისა არა ვაგიტეხუთ (ვაგუიტეხოთ?), ამისთვის რუმე ჩუენ დაჯოცა ვაპირეთ (ვაგაპირეთ?), აწ | რაცა დაგვემართებდ, თუ სიკუდილი, თუ დაწუა, ამას საქმესა დაუტყოთ. 5

¹ ხელნაწერში: ბტონმ

5

[ჯ ა ლ ა ბ ი ჟ ი თ ა ლ ი ც ი]

თუ ამ გულზე შეიქენით, ჩუენ მოვახსენებთ რომე, ჯაფარიძის გვარი იყოს, ესე ფიცი არ გაგიტეხოთ: თუ ასი მოსახლე შეიქნას, ამ ორ საკლავს იქეთ არა ემატოს; თუ განაყოფი ამოუწყედეს, ქრთამი არ მოუნდეს; თქუენით კარკაცობითა თუ სამგზაუროს წამოგუყუებით, თუ არა (არა) (გ)კადროთ¹ (?);
 5 სადაცა გუახლდეთ, თქუენ არა ვისი ვარჩიოთ, რომე ჯაფარიძე ყმიანად დაი-
 ჯოცოს—მაშინცა არა ვესარჩლო.

კაცთაგან დამხდური: პირველად ჯანყვათ ჩარკვანთ, ლომინ ჩარ-
 კვიანი, ბიშე გვჭიანი, ბაკე გიორგიანი, ფეშანგი ჯაფარიძე,
 10 ჯაზდან ძმა მისი, სჯომნ ხუხვა, ხერეგიანი დუდი, ძმისწული მისი.
 მე იოვანეს დამიწერია.

ამისი (თავსდები) პირველად წა გიორგი სეტისა. რომელმან ესე და შე-
 შალოს, კრული იყოს კაცი იგი ვითარცა სოდუმე და გომორი, წყეულიმც არს.
 ჯუართა ქრისტესითა, იუდას მუნაწილე იყოს.

10

დაწერილი სახმო გამოსაღებისა ჯაფარიანსა და მუხომილიანთა შორის

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი.

მდივან-მწიგნობარი: ანონიმი მწერალი, რომელსაც ეკუთვნის აქტი № 22
 (ქურდიანთა საკმის გამო).

ღმრთისა დედისა თავსდებობითა და შევამდგომლობითა დაგიწერეთ ესე
 წიგნი ჩუენ მჯაფარიანმან ქელდიშს მუტეილიანსა და მის შვილებ-
 სა ამა პირსა ზედა, რომე ერთი ცხუვარი ბევარა, ერთი მგზავრობად საჯამა-
 გიროს იყოს, ერთი ხამი, სამი ნადობა,—უყუნისამდე.

11

დაწერილი სახმო გამოსაღებისა

(ანონიმური)

დრო: მე-15 საუკუნე.

ღმრთისა თავსდებობითა, ტიღს იქით არა გთხო(ო) ერთი საკლავისგან მეტი-

¹ ხელნაწერში: კადრუთ.

დ. დაწერილი ძაწრონად თავის დათვლისა ეკლესიისადა და ვევისადა

12

დაწერილი თავის დათვლისა
ლაჭილის ეკლესიისადა და ვევისადა
ივანე და ხუთკგო გელოვანთა

დრო: მე-13—14 საუკ.
მდივან-მწიგნობარი: ნიკოლოზ.

ქ. ესე ნიშანი და დაწერილი დაგიწერე და მოგავსენე მე ივანე და ხუთკგო გელოვანმა თქუენ წმიდასა მთავარან[გ]ელოზსა და მისთა [---] ბელთა ლაი[ლისა] ჳევთა, მას ჟამსა, ოდეს ჩემისა [პატ]რონისა მიქელა[ისძ]ისა ნებითა მო[ხე]რისა მთავარან[გ]ელოზსა და[გ]ათუალეთ ჩუენი თავი, შვილნი, და რასაც ჩუენი ჳქუიან, მკუიდრად, ვირე ჩუენი თემი იყოს. ამისსა წერასა ჳედა ორი ადგილი მამული მოგეცით. ვითაც თქუენსა ერთგულობასა ვხედვიდეთ, მოცემასა და წყალობასა ბოლოი არ შეუქნათ. ესე ნიშანი მე ნიკოლოზს დამიწერია და მოწამეც ვარ.

Handwritten purple text: 4.335 H

2. სვანეთის საისტორიო ძეგლები.

ე. დაწერილი უმად თავის დათვლისა ეკლესიისადა და ჯევისადა (13—17)

13

დაწერილი უმად თავის დათვლისა ლაჰილის ეკლესიისადა უცნობ პირისა

დრო: მე-13—14 საუკ.
მდივან-მწიგნობარი: ნიკოლოზ.

[ქ. ესე] ნიშანი და დაწერილი დაგიწერ[ე და მოგაჯს]ენე[----თქუნ წმი-
დასა მთავარანგელოზსა მოხ]ერისასა, [ჰავისა ჟამისა შემოსლვამა ქუე-
ყანა დააშავა. მოგანდეე ჩემი თავი და შეილნი. ვითაც გამსახურებდეთ, ჰაგრეც
გუწყალობდით. ამისთუის არც მიქელაისძისა სამსახურსა მოუცთებით.

5 ესე ნიშანი მე ნიკოლოზსა დამიწერია და მოწამეც ვარ.

14

დაწერილი უმად თავის დათვლისა ლაჰილის ეკლესიისადა როჩაზინათა სახლისა

დრო: მე-13—14 საუკ.
მდივან-მწიგნობარი: ნიკოლოზ.

ქ: ესე ნიშანი დაგიწერე და მოგაჯსენე მე გიორგი როჩაზინამა და
ჩემთა შეილთა თქუნ წმიდასა მთავარანგელოზსა მოხერისასა, მას ჟამსა,
თდეს ჰავისა ჟამისა შემოსლვამა ქუეყანაი დააშავა. მოგანდეე ჩემი თავი და
შეილნი. ვითაც გამსახურებდეთ, ჰაგრეც გ(უ)წყალობდით.

5 ესე ნიშანი მე ნიკოლოზ(ს) დამიწერია და მოწამეც ვარ.

15

დაწერილი თავის დათვლისა ლაჰილის ეკლესიისადა ზოზძოჲ ძოცხინის სახლისა

დრო: მე-14 საუკ.
მდივან-მწიგნობარი: აბრამა.

ქ სახელთა ღთისათა მამისა და ძისა და სულისა წმიდისათა, თავს-
მდებობითა და შუანდგომელობითა ყოლად წმიდისა ღთისა მშობელისათა,
პატროსნისა და ცხოველყოფელისა ჯვარისათა, დაგიწერე დაწერილი ესე მე
შოშქოე ქოცხინამან თქუნ წმიდასა მთავარანგელოზს მოხერისასა.
5 დაგათელე ჩემი სასახლე, ჩემი მამული, ტყე და ველი, მთაი და ბარი, სავმარი
და ჯვმარი. გიბედნიეროს ღმერთმან. ჩემი მამაი ბერი ვითა შეივედროთ, | ღმერთ-
მან თქუნეც შეგივედროს.

ამისნი მოწამენი: ბზას მაცხოვარი ლაილისა, წმიდანი მთავარანგე-
ლოზოერი მოხერისა, კაცთაგან ლაილისა სოფელი ერთობილი. მტკიეც
10 ესე ჩემგან.

მე აბრამას დამიწერია და მოწამეც ვარ.

დაწერილი ყვად თავის დათვლისა
იონანის ეკლესიისადა და ევინსადა
აბლანთა სახლისა

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი V შქმერიანი მოძღვარი.

ქ: წმიდისა იონას თავსდებობითა დაგიწერეთ და მოგაქსენე დაწერილი ესე მტკიცე და უქცეველი მე აბლანმან გიორგი და ჩემმან ძმამან ჯაინი და ჩემთა შვილთა მიქელ და ნ----- და ჩუენთა შვილთა და მომავალთა ყოველთა, — თქუენთა ჩემთა პატრონთა იონასა და იონაშელთა, მას ჟამსა, ოდეს მომინდა თქუენი ერთობი. დაგათვალეთ ჩუენი თავი. რასაც ჩუენი ქვია, ყოველი მკვიდრად სამამულოთა ერთად გლახად დაგუითვლი(თა) (?), ჩუენი თავი გულშართლად თქუენთუის დაგვითულია. თქვენი უკითხავი არა (ვ)ქუნ(ა)თ, გულშართლად თქუენი ერდგული ვიყოთ.

ამის გათავებისა თაჲსდებად მომიქსენებია წმიდა იონა, კაცთავან თუთი ჩემი სიამაზი ბოლშიანი.

მე შქერიანი სა დამიწერია.

(უხის ოთხი ჯვარი)

--- მებებრედა განაღამც ბეგარასა ზედა არა ოდეს *გაგანმადლოლო (?) არა მსაქმესა ზედა '-----'ოდო.

დაწერილი შვილოებისა (ყვად თავის დათვლისა)
ალაგაგელთა ეკლესიისადა და ევინსადა
ალაგაგა საიზიანისა

დრო: მე-15 საუკუნე.

ქ — დაგიწერე და მოგაქსენე დაწერილი ესე მტკიცე უქცეველი, უკუნისამდენ შეუცვალელებელი, ჩუენ სკიზიანმან ალამდამამა სასურველი თქუენ ერთობილსა ხეუსა ხითის და ნენწელს შვა ლახამლელსა მას ჟამსა, ოდეს მთავარ მოწამე ხიდისამან --პიურსა(?) მიშვილა, ამა პირსა ზედა, არომე '—'ე'—'—' 'ა'შაღლებასა ერთი პუ'—'—'გ'ს'—'—'

ვ. დაწერილი ჯევის მებეგრეთა შესახებ (18—19)

18

მოსხენება ჯევის მებეგრეთს სრულიად სვანეთის ჯევის მიმართ და ჯევის ბრძანება

დრო: მე-15 საუკუნე.

ა

მოსხენება ჯევის მებეგრეთს

ქ. ჯეო ბედნიერო სუანეთისაო! პირველ შენი და ჩუენი საქმე აგრეთ
იყო: ოდეს ზაფხულს შეყრა იყო, ცეცხლისა თფება¹ გუმართებდა. მერმე
უკეთურმან კაცმან დაგუჟმაჯანა, პური გაჭამეთ. მერმე უკეთურმან კაცმან, რაა-
ცა გუგებდა, ყულელი თქუენთჳს გინდოდა. მერმე ვერ გაგიძლებდით მას ყუ-
ველასა, ჩუენ მას ზედა ჩუენისა სახლისაგან შევიშალენით, სხუასა ქუეყანასა-
პირი უქენით. მერმე განლულდა, ჯეე ჩენილნი კაცი შეიყარა, მერმე დაგუ-
მაგრა ღმრთისა თავსდებობითა.

ბ

ჯევის ბრძანება

| მთავარ მოწამისა სეტისა თავსდებობითა, მაცხოვრისა ლაშხერა-
შისა, მთავარ მოწამისა ჳიდისა, მთავარ მოწამისა კაშა.შისა, მთავარ მოწა-
მისა სუფისა, მთავარ ანგელოზისა ფხტლერისა, მაცხოვრისა ქართუანი-
სა, მთავარ ანგელოზისა ლაბასყელდისა, მთავარ ანგელოზისა მეზრისა,
5 მთავარ ანგელოზისა გულასა, მაცხოვრისა ლატალისა, [—]², მაცხო-
ვრისა მულახისა, მაცხოვრისა წურემისა, მთავარ მოწამისა იფარისა,
მაცხოვრისა ჳადისა, წადკურიკეს კალისა თავსდებობითა, | ღის მშობელისა
უშგულისა, ამით ყოველთა თავსდებობითა და შუამდგომლობითა დაგიწერეთ
და გიბოძეთ დაწერილი ესე, მტკიცე და უქცეველი, ჩუენ ჳეგმან ერთობილმან
10 ლალეცრსა და უშკულს შუა, ამა პირსა ზედა: შემოდგომისა გიორგობისა
(და) ზაფხულისა გიორგობისა შუაზედა არაა გაწყინით ერთობილმან, არცა
ჩენილმან. რააცა გვბრძანებია, არა გაგიტეხოთ.

¹ ხელნაწერშია: „თფება“, მაგრამ ამ აქტში სხვა შემთხვევებშიც სრულად დაწერილ სიტყვებს ქარაგმა აქვს.
² ამოფხვილია ნახევარი სტრიქონი.

წიგნი

ბულარ ზედელიანის

საქმის გეგმისა

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი.
მდივან-მწიგნობარი: მახარობელ უხოჯელიანი.

წიგნი ესე მტკიცე და უმტკველი. ოდეს ბულარს ბიძა ებრძოდა, მა-
შინ ჩუენ უასაბიეთ. ერთი ვერძი ბეგარა ძალად დაგუ[ა]პატიჟა. ვინ შეშალოს,
კროლი იყოს კაცი ესე, ნესტორს და ორიგინესამცა არს ნაწილი მისი.
მე მახარობელს უხოჯელიანსა დამიწ[ერია], მოწამეც ვარ.

III

ს. ქ. ტ. ე. ბ. ი
თემისა და ზატონთა
ცოლბინის შესახებ
(20 — 26)

**დაწერილი ქუყენისა სამაგრობელი
სათის კვიის სამი თამისა
სასოფლო მიწაჲჲ ცილოზის გამო
კვსა და კვიის თავად ჯაჲარაიქის შორის**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე III უხოჯეოიანი.

[ქ] — მთავარ მოწამისა სე ტ ის ა თაუსდებობითა და [შუა]მდგო-
ბელობითა დაეწერეთ და დავედეთ დაწერილი [ქუყუა]ნისა სამა[კრობელი მტკი-
ცე და უქცეველი, მას ჟამსა, ოდეს [- - - - -] პაპის[-] და [- - - - -] მიწა[სა]
ალფად მოგვეკიდეს. მ[ას] ზედა შევიყარენით ერთობილი. რაიცა სასოფლო
მიწაა წყალსა იქით და წყალს აქეთ, ყველასა ქვე დაუადებინეთ, ვინცა ფა- 5
სითა არ დაიჭნის. მას მიზეზსა ზედა ჩვენ სამი თემი და ჯაფარაიქე
დაუმდურდით. რაიც ამა საქმესა მოჰყვეს, ესე სამი თემი ერთი პირი ვართ.

ამის გათავებისა თაუსდებად პირველ ღმერთი, მერმე მაცხოვარი სკა-
რე შისა ი, მთავარ მოწამე სე ტ ის ა; კაცთაგან მოწამენი: ივანე [მუ]ტუ-
ლი [ანი], არ ჯეგან ხრთეგიანი, იოსელიანისა სახლის შვილი 10
ქურსიკი.

მე დემეტრეს დაიწერია, მოწამეც ვარ.
თუ ამას ზედა ვისაც წაეციდოს, პირი და პასუხვისა ერთობილი ვიყოთ.
(უბის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯარი)

**დაწერილი
პატრონის ჯაჲარაიქისა
სათის კვიისადმი
სასოფლო მიწაჲჲ ცილოზის გამო**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ I კილამოშელი.

ქ — თავარ მოწამისა სე ტ ის ა თავზდებობითა და შევამდგომელობი-
თა, მაცხოურისა სკარე შისა თავზდებობითა და შევამდგომელობითა, დაგი-
წერე და მოგახსენე დაწერილი ესე მტკიცეი და უქცეველი მე ჯაფარაიქე მან
პირნათელ, ჩემთ შვილთა დოდილ და ივანე, ჩემთა შვილთა და მომავალთა
ყველათა, | თქვენ სე ტ ის ა სდფელსა, მა ჟამსა, ოდეს ბალყაეჩერასა 5
დავიცილენით. მერმე მოიყარეთ მართალნი ფიცებულნი მოურაუნი და ბალ-
ყაეჩერისა ქალაი თქვენ დაგრაჲ ყე, და ნაქირვალისა [მუ]ქადა მე გამიჩინეს,
და მომეციოთ. მე წიგნი თქვენ მოგვციოთ, ამა პირსა ზედა: დღეის იქით არას

გეცილებოდე ბაღყაეჩერს, არა მე და არა ჩემნი შვილნი, ერთის კვამლისა-
 10 გან მეტად არას გეცილებოდე.

(უხის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

| მომეცით ფასი სრული და დაფჯერდი, ამ დღესა იქით არ ოდეს არ
 შეგეცილოთ, არა მე, და არა ჩემნი შვილ(ნი), და არ დღეს არა, ამიერ
 უკუნისამდე.

22

წიგნი სამაგრობელი
ერთობილ სების კვიისა
პატრონის შურლიანის უამოკვლოის გამო.

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი.

მდივან-მწიგნობარი: ანონიმი მწერალი, რომელსაც ეკუთვნის აქტი № 10.

ქ — მთავარ მოწმისა სეტიისა თავსდობობითა და შუამდგომლო-
 ბითა დავწერეთ და დავდევით წიგნი და ნიშანი ესე ჩუენ სეტიელ მან ერთ-
 მან ერთისა ნდომითა მას ქამსა, ოდეს ქ[უ]რდიანი შეგუაკუდა. მაშინ ამაზე
 5 დავმაგრდით: თუ რამე ზნიანი დავვემართოს, ანუ სიკუდილით, ან სახლის და-
 წუა, ან საქონელის წართმა, იმისი მოსისხარი სეტიისა ჰევი ყუელა იყოს. თუ
 ვის ყანისა ან სათიფისა ნა[-]ა დააკლდეს, ამ საქმით იმისი საზღავი ყოლა
 გარდივადოს. | თუ ვინმე¹ გამოჩნდეს და ცრუობა გულში დაიდვას, ან სიტყვით,
 ან საქმით, იმისი საწინდრათ კაჩალა გარდაგვწყვეტია.

23

დაწერილი სართი სხსართჳირი
ერთობილ ლაჳილის სოფლისა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.

მდივან-მწიგნობარი: გიორგი (I).

:ქ: მაცხოვრისა ლაჳილისა, მთავარანგელოზისა მოხერისა თავსმდე-
 ბობითა და შუამდგომლობითა დავწერეთ და დავდევით დაწერილი ესე ჩუენ
 ერთობილთა ლაჳილელთა, დიდმან და მცირემან, ყუელამან, ერთმან ერთისა
 ნდომითა და დამოწმებითა, მტკიცე და უქციველი, ყოვლისა მიზევისაგან უმი-
 5 ზეზოი, მას ქამსა, დღეს ჩუენ შიგან დაშლით ვიყვენით. იგი ავად მოგუიხდა.
 მერმე გავიგონეთ და ვამტკიცეთ საერთოი ლაჳილისა საქმე, ამა პირსა ზედა:
 თავად(ი) თუ ერთობილსა სავსიმართლოდ წამოგუეკიდოს, და მერმე ერთსა,
 და ანუ ორსა, ვინ გინდა იყოს, ანუ ერთი კაცი იყოს, და ანუ ქუეყანაი იყოს,
 ვინ გინდა ლაჳილელი კაცი იყოს, —საჳოდ და სამაჯნოდ არ გაუსცეთ იგი

¹ ხელნაწერში: ვიმი.

კაცი ერთობილმან, გაყარეთად (?) უშუალოთ მისითა პირობითა; არ გავეყაროთ 10
არას კაცისა გულისა, არას ქრთამისათვის, არას მოქირვებისათვის არ გავეყა-
როთ. სხუებრ, საერთოი ლაჰილისა საქმესა ზედა, რაითაც საქმითაც იყოს
ფათარაკსა შიგან ჩაიქრეს,—გინდა ერთი იყოს, გინდა ორი იყოს,—მაშინც მა-
ცხოვარი და მთავარ ანგელოზი არის პირი და პასუხისა გამცემი. ვისც გარეგ- 15
ნისა კაცისა მოკმარებაი გამოვჩინოთ, ანუ იღუბლ და ანუ ცხადად, ანუ მთასა
და ანუ ბარსა,—რაიც უკეთესი ყანაი ედვას იმა კაცსა, პატიჯად დაუვიც,
მთავარანგელოზისათვის შემოგუიწირავს).

დაწერილი
მართობილ ლაჰილის სოფლისა
«უფისურ» ხაჰმეთა გამო

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველიანი.

:ქ: მაცხოურისა ლაჰილისა და მთავარ ანგელოზისა მხერისა თაუს-
დებობითა და შუგამდგომელობითა დაუწერეთ და დაუდევით დაწერილი ესე
ჩვენ ერთობილმან ლაჰილისა სოფელმან ერთმან ერთისა ნდომითა და
დამოწმებითა, მტკიცე და უტკიველი, ყოულისა მიზეზისაგან უზიზეზოი, მას უამსა,
ოდეს მრავალ მრავალსა უწესურსა საქმესა დაუხედენით ჩვენსა შიგა. მერმე 5
გავიგონეთ და ესე ნიშანი დაუდევით, ამა პირსა ზედა: აწ დღისითგან წალმა
რაიც მართლადა და ცხადად საერთოდ და სასოფლოდ არ სჩნდეს, უმის ჩვენსა
ამარსა ნუ ვინ იქს სამტეროსა საქმესა, და არც გაუპირდებით არას მიზეზისა-
თვის არა. ჩვენგან უკითხავად და დაუმოწმებელად ვინც ჰქნას, მანცა გარდაიჯა-
დოს მისითა ღონითა.

ამისნი მოწამენი: სარგის მესიანი, ამასაჯან შაურეგიანი, 10
ხამიჯ ხაკიანი, მიკბინე გვარამიანი.

მე გიორგის დამიწერია და მოწამეც ვარ.

(უზის დამტკიცების ნიშნად 14 ჯვარი)

25

დაწერილი სახაერთვირი

ცხარის კვიცა

დამნახველთა (ჯაშუშთა) წინააღმდეგ

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი.

მდივან-მწიგნობარი: კაკასატი დავით.

ქ. ვინც დამნახველი ჩუნდ შუვა გამოსჩნდეს, ან ღვაშიადი გაგვიშვლონოს, — ათასისა თეთრისა საპატიჟთი გარდავაქდეინოთ. მთავარანგელოზისაგან გამო-სრული იყოს.

(უხის დამტკიცების ნიშნად 11 ჯვარი)

26

ს ი გ ე ლ ი

სახჯელის დადებისა ცხარის კვიცა

მეფისა და დაღინის ბრძანებით

ცაიშელ მთავარ-მეხსიკოპოსის მიერ

დრო: 1442—1452 წლ.

მდივან-მწიგნობარი: კაკასატი დავით.

სახელითა ღთისაითა, ცაიშისა ღთის შობელისაითა. თვესა სექტე-ბერსა ათუთხმეტსა, მე ცაიშელი მთავარ ეპისკოპოსი დანიელი ლაბ-სყელ დასა მივედი, ვაკურთხე მთავარანგელოზი ლაბსყელ დაშისა, დე-მეტრე მეფისა მეფობასა შივა, ერისთავთ ერისთვისა დაღინისა ოზბე-გისა ბრძანებითა და მოწმებითა. და ცხმარისა ჯეუმან დაუწერეთ მთავარ-ანგელოზსა ლაბსყელ დაშისა საპატიჟთი: ზ(ღ)უდესა შიგნით სამოცდა(ათი) ათასისა თეთ(რ)ი საპატიჟთი; მას გარე საპატიჟთი, სადა სარეკელისა ჯმაი ისმის, რვაი ათასისა თეთრისა მისი საპატიჟთი დაგე(იც)ს; კიხვაშისა და ხან-სარსა შვა ოთხი ათასისა თეთრისა საპატიჟთი დაგე(იც)ს.

მე ცაიშელ მთავარ ეპისკოპოსმან დანიელ ვამტკიცე, და ჩუნდ ერთო-ბილთა გვეთა ცხმარისათა, მეფეთ, დაღინისა ბრძანებითა. ვინც გაამარღს, კურთხეულიმც არს; ვინც შესცვალოს, კურულმც არს ღთისა მადლითა.

მე კაკასატსა დავითსა დამიწერიო, მოწამეც ვარ ამა სიგელისა.

(უხის დამტკიცების ნიშნად ჯვარი-ლიგატურა)

IV

წიგნი
სასისხლო საქმისა
ბელას-სემო სვანეთსა
და
თავად ჯაფარიძეთა შორის

(1490—1503 წლებში)

წ ი ზ ნ ი
სახიზლო სამხისა
პალას-ჴემო სვანეთსა
და
თავად ჴაზარითა შორის
 1490—1503 წლებში

წიგნის შედგენა მიეკუთვნება 1503 წელს.
 მდივან-მწიგნობარი: ფალავანდ ფალავანდიშვილი.

[დასაწყისი აკლია].

----- მოუკედით და თქუენი ბიძანები თვალთა და ივანე მოგუეწიე-
 ნეს და-შეგუებნეს. მოგუერია ცოდვა, ეშმაკის მანქანებითა შემოგუერივნეს.
 მერმე დაგუიწყეთ მტერობა თქუენ ჴაფარიძემან სარგის და აღარც გა-
 გუიშუით საჯამაგიროდ, აღარც რაქას და ლეჩხუმს სამუშირაოდ გამოგუი-
 შუით. შუიდს წელიწადს ასრე ვიყვენით, რომე სრულიად სუანეთის ქუეყა-
 ნასა საზიარებელს ვეღარ ვიშოვებდით და არც ვის მარილის გემო გუინახავს. 5
 მერმე მიგუიპირდა და აღარა ღონე გუქონდა, შევიყარენით და ოთხასი საბალნე
 ცხენი წამოვიტანეთ, თუითოს ცხენსა ოროლი კაცი წამოგუყვეით.

ჩამოვედით ლეჩხუმს და რაც სავაჴრო გუახლდა გავჴყიდეთ და ვისაქ-
 მეთ. ავჴვიდეთ ლუინო და წამოვედით. თავი მორჴმული გუეგონა, აღარას მო- 10
 ველოდით. თურმე კუჴაიძე და ლაშხიშვილი შემოჩენილი გუყუა. რო-
 გორც ჩუენ სავაჴროდ ჩამოვედით, კუჴაიძესა და ლაშხიშვილს თქუენ-
 თუის კაცი გამოეგზავნა, თქუენ სრულიად რაჴველნი შეგეყარა და ასრე მოსუ-
 ლიყვენით რეხტაშიგა, რომ ჩუენ თქუენი მოსლვა ვერათ საქმით ვერ შევიტ- 15
 ყვეით. წინათ თქუენ დაგუხუდით, უკანით კუჴაიძე, ლაშხიშვილი, ინა-
 სარიძე და გარეყანიძე მოგუეწიენეს, გავიყავით წინა უკანა და დავგვო-
 ცეთ და ამოგუწყუიტეთ. რვაასის კაცისაგან ოთხასის მეტი აღარ მოვრჩით. ეს
 ყუელა კაცი დაგუჴოცეთ და ოთხასი ცხენი, ყუელას ლუინო ეკიდა, მისის სა-
 ბალნით წავუართუით.

ამას გარეთ სხუა მრავალი მტერობა გუყავით და ვერსით საჯამაგიროდ 20
 ვერ გავებარენით, ამისი ღონე ვერ დავდევით რომ გზა გუეშოვნა. ასი სუანი
 დვალეთისაკენ გავიპარენით, კახეთს საჯამაგიროდა წავედით. მის წა-
 სლვა ვერ შეგუიტყვეით, და მერმე შინისაკენ რომ შემოვიტყვეით, იმავ დვა-
 ლეთზედ წამოვედით,—დაგუხუდით გლოლას და ჴიორასა შუაზედან და 25
 მოგუიჴირეთ გელთა, დაგუძარტუეთ, ასის კაცისაგან ორი მოამბედ გაუშუით,
 სხუა ყუელა ტყუედ წავუასხით, ჩუენის მონაგებნიანდ ონს მიგუასხით, საქო-
 ნელი საღაროში შეიტანეთ და ჩუენ დარჯილნი, საბრალონი, საღორესა
 და საბატეში შეგუყარეთ. ნააღდგომევიდალმა ენკენისთუმდის იმაშიგ ტყუედ
 ვიყვენით. ონე აღარა გუქონდა, დავიჴსენით თავი და თუითო კარგი

30 აბჯარი ჩუენის თავის საკსრად გამოვიდეთ და გარჯილი სული ამით შე-
ვირჩინეთ.

სხუა რასდენი ჳირი და მტერობა გარდაგუეკიდა, კაცის ენა როგორ
იტყუის. ვიყუენით სრულიად ეცერს აქეთ რაც სუანეთი არის თორმეტს
წელიწადსა ასრე შეწყუდეულნი, რომ ვერც კახეთისაკენ ვიშოეთ საჯამა-
35 გირო გზა, ვერც სამცხისაკენ და ვერც გურიისაკენ, ვერც ვიმქირეთ.
და მერმე შევიყარენით სრულიად სუანთ ჩენილები და ვქენით ვაზირობა. მივე-
დით ეცერს, რუჩაგიანსა და დადიშკელიანსა შევეხუეწენით და
დადიანთან გავგზავნეთ. შევეხუეწენით დადიანს მამიასა და ცხრა
ჯორი გაუგზავნეთ. ამისი აჯა ესთხოეთ, რომ მეფეთა-მეფეს პატრონს ალექ-
40 სანდრესთან აჯა ეთხოვნა.

ღმერთმან გაუმარჯოს პატრონს დადიანსა. ჳყონდიდელი გაეგზავნა და
შეხუეწოდა ალექსანდრე მეფესა, ეაჯებინა და ეპატივებინა პატრონის, და-
დიანისათუის, და ასრე ებრძანა მეფეთ-მეფესა პატრონსა ალექსანდ-
რეს თუ. ჯაფარიძისთანა თავადი რაქას არა მყავსო; თუ ჯაფარიძის
45 სისხლს გარდიღიანო, სუანთ გზას მივცემო და ჯაფარიძეთა ცხამოვგნითო,
თუ არა ჯაფარიძის საქმეს არ გარდაესწყუეტო, ჯაფარიძენი უბრალოდ
დაჯოცესო, მწუედ მძლავრნი კაცი არიანო და სრულიად რაქველნი და ლეჩ-
ხუმელნი დამეკარგუიანო. და თუ ამ ჯაფარიძის საქმეს გარდასწყუეტენო,
მოიყენე კარსა და რარიგადაც სჯობდეს და ემართებოდნენ, ჯაფარიძესაც
50 გარდასწყუეტონ და შემოვიწყობთო.

ამაში გამოვდა ხანი და მივედით დადიანთან სრულიად ჩენილები.
წამოგუიძლუა თუითან ბატონი დადიანი და გეგუთს მივედით. შეიქნა საქ-
მობა და სანახშირე გუთხოეს ჯაფარიძეთა. დასხდეს თუითან მეფეთ-მეფე
პატრონი ალექსანდრე და დადიანი ბატონი მამია, ფალავანდი-
55 შვილი ზუიადი, ჳილაძე ლომკაცი, ერისთავი კახაბერი, ამი-
რეჯიბი რამინ და ფალავანდიშვილი ფალავანდი. ქნეს მოკითხული
და სიგელიც მოატანინეს ჯაფარიძეთა. და მეტად უზომოდ დიდი სისხლი
და სანახშირე ეწერა. ამაზედ იანგარიშეს. და [---]ისი კაცი მოეკლა ჯაფ-
არიძეთა და სხუა მრავალი ავი დამართებოდა ჯაფარიძეთაგან სუანთა;
60 დაუდევით სიგელი სუანთა და გარდაიწადეს.

და მოვაცემინეთ ლაშხეთს სოფელი და ციხე, ხერიას ცხრა კუამლი
კაცი, და ერთი მომცრო მონასტერი წმიდის გიორგოსა თექუსმეტით ჯუარ-
ხატითა, ოთხთავითა, საწინასწარმეტყუელოითა, სამოციქულოითა, მარხუანითა,
ტიბიკონითა, სტოდიელთა.

65 აჰას გარეთ მოგეციო ოსეთის პირად მთიულეთს ხიდურას ოცი
გლეხი, ერთი კარგი ციხე, ორი მონასტერი: ერთი დიდი გუმბათიანი მთავარ-
ანგელოზთ მონასტერი ორით დიდით ოქროს ხატითა, ოცდათრვაშემეტითა სხუა
დიდით ხატითა, თორმეტით ოქროისა და ვეცხლის კანდლითა, მისით სამო-
ნასტრო წიგნებითა,—დიდით გულანითა, ოთხთავითა, სამოციქულოითა, საწი-

- ნასწარმეტყუელოითა, მარხუანიტაჲ, მეტაფრასითა, დავითითა, დავითის თარგმანი- 70
ნითა, ოთხთავის თარგმანიტა, ენქეროსნით წინამძღუროითა; მეორე წმიდის
გიორგის საჯანის დიდი სიონი მონასტერი, ოცდათორმეტით ჯუარ-ხატიტა
და რაც სამონასტრო წიგნი არის მით სრულად გათავებული, და საბატონო
დეკანოზი; წინამძღუარს ოცი კუამლი კაცი და დეკანოზს რვა კუამლი კაცი.
- ამის გარეთ იქვე ხიდურ [ა]ს ერთი აზნაურ-შვილი სოსაგაძე მისითა 75
ციხითა, თორმეტი კუამლი კაციტა.
- სხუა მთიულეთს ციხე და სოფელი [ბ]რილი, ოცდაოთხი კუამლი
კაცი, ერთი ეკლესია თხუთმეტით ბატონსნით ხატიტა და მისით წიგნებითა
სრულობით შემკობილი.
- თეგარეშოს თექუსმეტი კუამლი კაცი და ციხე სხუა, და არიშიძე 80
ლომი მისით ციხითა, ორმოციოთ კუამლით კაციტა.
- ზედ-ქალაქსა კარგი საბატო გუმბათიანი საყდარი ჯუარცმისა საე-
ფისკოპოზო მისით მოთუალმარგალიტულით ომფორითა შემკობილი, რაც ეფის-
კოპოზსა და იმისთანას საყდარს ეკადრების, იმისთანას წიგნებით სრულად გა-
თავებულთ, ასის კუამლით კაციტა. 85
- და დებს ორი აზნაურ-შვილი გიგაშვილები მისით ციხითა და სა-
მოცდა თორმეტით კუამლით კაციტა.
- შოდას წმიდის გიორგის ეკლესია და სოფელი, ოცდახუთი კუამლი კაცი
და ციხე.
- ჩუეშოს ციხე და შუიდი-გლეხი. 90
ქორას ციხე და სოფელი, თექუსმეტი კუამლი გლეხი.
- ბუბას კარგი ეკლესია, ციხე და სოფელი,—ეკლესია კარგის ჯუარ-
ხატიტა, ოცდახუთი გლეხი.
- სხუა დების შესავალი სოფლები.
ჯუმლად ოთხასი კუამლი კაცი. 95
სამი საშავარდნე სხუა, ყოვლის დღის სანადიროები საჯიჯვე, ზოფა-
ხითო, კირტიშო, ედენ, გილოინა, რიონის სათავე, სხუა სანადიროები
არჩუისა.
- ამ მამულს გარეთ სამასი სამანქანური და ზედალური აბჯარი, სამასი
ვეცხლის ქურჭელი: სურა-თეფში, ჩორღათო და თასი, ვეცხლის ტაშტი, 100
წურწუმა, კახთ მეფის ნაპარევი.
- ამას გარეთ სამასი დიდი და სუბუქი ქუაბი, სამასი ჯორი, სამასი კარგი
ულაყი.
- ამას გარეთ ველარა ამოგივედით, არ შეგუჯერდით, ამისათვის რომე
თქუენი სწორი კაცი სუანეთს არ იყო, და სხუა ველარა ღონე ვქენით, სრუ- 105
ლიად სუანთა ეცერს აქათ ყუელამან თქუენი ბაყი დავიდევით, სრულად
მულახელთა და მულახის შესავალთა, ლატარელთა და ლატარის
შესავალთა, უშკულელთა და უშკულის შესავალთა.
- აწე მოგუიჯნენებია გლოლას ზედათ, ცენას იქით, ოსეთს აქათ,
სრულად მთიულეთის თემი, მათით სამართლიანითა მითა, ბარითა, საყ- 110
დრებითა, წყლითა, წისქულითა, სათევზოითა, სანადიროითა, ველითა, სათი-
3. სვანეთის საისტორიო ძეგლები.

- ბითა, მისითა მიმდგომითა მართლით სამართლიანითა საქმებითა და უძებრითა მისით ყოვლითა. გქონდეს მკუიდრად და სამამულოდ თქუენ ჯაფარიძესა სარგისს, აბესალამს და ვამიყს. ვინც ეს მოგიშალოს და შეგიცულოს, წყულმც არის აქა და მერმესა მას საუკუნესა, ორთავე ცხოვრებათა შიგან. ან თემისაგან, ან ბაჟისაგან, სადამდის სუანეთი იქსენებოდეს, ან ჯაფარიძის გუარი იყოს ან იქსენებოდეს, ვინც შეგიცულოს, ან მოგიშალოს,—შემცაიცილების ქრისტიანობის სჯულისაგან, რისხავსმცა მამა, ძე და სული წმიდა. აწე გქონდეს მკუიდრად სამამულოდ კიდროთაქს] ზედათი, და გლოლას ზედათი, სუანეთს იქით, ოსეთს აქათი, სრულად მთიულეთი ოთხასი კუამლი აზნაურ-შვილიანად, გლეხიანად. სრულად ეცერს აქათ რაც სუანი იყოს, ყუელამან ბაჟი [მოგცეს]. გიბედნიეროს ღმერთმან, როგორც ნასისხლსა მართებდეს. ვინც ან ამ მთიულეთს დაგეცილოს, და ან ბაჟსა, ამის პირისა და პასუხის გამკემნი ჩუენ სრულად სუანნი ვიყვნეთ.
- 125 ამის გარეთ საალაპოდ მოგაქსენეთ სამასი ნებიერი, ათასი ცხუარი და სამასი ლიტრა სანთელი.
- დაიწერა წიგნი ესე ქრონიკონსა რქე] და ერთსა, ჯელითა ფრიად ცოდვილისა ფალავანდიშვილის ფალავანდისითა. მოწამეცა ვარ ამ საქმობისა.

V

ს ა თ ე მ ო ა ქ ტ ე ბ ი
ბ ე ლ ა ს - ს ე მ ო ს ვ ა ნ ე თ ი ს ა

(«ბელასა და ატკვერს შუა კვეთი»-სა
ანუ «თავისუფალი სვანეთი»-სა)

(28—30)

წიგნი ფიცისა

(საკავშირო სელშეკრულება)

ბელას-ჯემო სვანეთის თემთა

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე ნახევარი.

სახელითა ღთისითა, [მამისა], ძისითა და სულისა წმიდისითა. ესე წიგნი დავწერეთ ყოვლად წმიდა უშკულისა, მთავარ მოწამე გიორგი სე-
ტისა [და] მაცხოვარი[სა] ლატლისა თავსდებობითა და შეამდგომელობითა,
უშკული[სა], მესტი[ისა] და ლატალი[სა] ერთგულობასა ზედა, მტე-
რის მტერობასა ზედა.

5

რომელ[მანცა] სოფელ[მან] ესე ფიცი შეგუიშალოს, კრულმცა არს.

დაწერილი

«საგამობი» [დანაშაულთა]

ბელას-ჯემო სვანეთის ეპისა

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე ნახევარი—მე-16 საუკუნე.

— მაცხოურისა ლატლისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა,
[—]¹,

მაცხოურისა მჭალგისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა,
მაცხოურისა წურემისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა,
მთავარ მოწამისა გრდაშისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა, V

5

მაცხოურისა ელისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა,
მთავარ მოწამისა იფარისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა,
მაცხოურისა ჰადიშისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა,

| წმიდისა კვრიკე კალისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა,
დედისა ღმრთისა უშგულისა თვისდობობითა და შეამდგომობითა, 10

10

— დაუწერეთ საგამობი ესე ერთობილმან სვანეთისა ჰელმან ატკვერს
და ბელას შეამა ყოველმან, ერთმან ერთისა ნდომითა, ამა პირი ზედა, რომე:

— თუ ეკლესია ვინ | გატეხოს,

— ანუ კაცი ვინ შეიპყრას,

— ანუ ვინ ხუცესსა აწყინოს,

15

— ანუ ვინ ხუცესი შეიპყრას,

— ანუ ვინ დედაკაცი შეიპყრას,

— ანუ ვინ კაცი ოუსეთს გაჰყიდოს.

— ანუ ვინ თუ სანახშიროთ არა იყოს, სახლი ვინ დაწოს,

¹ ხელნაწერში ამის შემდეგ ამოშლილია სამ სტრიქონ ნახევარი სადაც, რიგის მიხედვით, მოხსენებული უნდა ყოფილიყო სალოცავები ღმერთის, სეტის და მულახის კვეთა.

- 20 — ანუ ვინ მთა გატეხოს, —
 ნადღევი მისი დაუვარდეს.
 თუ ესე ვინ შეშალოს, კრულმცა არს სული და ჯორცი მისი, სახლი და
 საყოფელი მისი, სასუმელი და საჭმელი მისი, ორთავე ცხოვრებასა როსტანს
 და ორაგინესცა არს ნაწილი მისი. ამენ. |
- 25 თუ ვინ სხვის თაუზედ მთავარ მოწამისა სეტისა კაცსა აწყინოს, მისდ
 ქვეყანისა ნადღევი დაუარდეს, ათასისა თეთრისა იბარა გარდინჯადოს.

30

დაწერილი

ქვის ჯელისუზალინა («მეჭურჭლინა»)
 ბელას-ჯიმო სენათის ქვის მივართ
 ჯელისუზლად დაღინების გამო

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე ნახევარი (1497 წლის უწინარეს).

- ქ — წმიდაისა თეკლასი თაუსდებობითა და შეამდგა(მ)ლობითა, მთა-
 ვარანგლოზისა გულიდასა, და ახალშენისა ღმრთის მშობლისა თაუზ-
 დებობითა და შეამდგა(მ)ლობითა, რანიცა წმიდანი ქრისტესა ღმერთსა ჩვენსა
 5 სათნო ეყუნეს და ყ--- სათნო ყოფად არიან—მათ ყოელთა | ღმრთისა წმი-
 დათა ზეცისა და ქვეყანის თავსდებობითა მინდობითა და შეამდგომლობითა,
 დაგიწერეთ და მოგაჯსენეთ დაწერილი ესე მე კუჭაისძემან მიქაელ და
 ჩემან ძმის წულთა და ჩემან შეილმან ცოტნე და გიგიამან, შეილთა და
 მომავალთა ჩემათა, თქვენ ჰვესა | ბაღსა ზემოცა და ატკვერს ქვემოცა,
 მას ჟამსა, ღდეს სეტისა მოვედი. პირველსა ჟამსა ნამეტნავი წყალობა მთ-
 10 მი(ვი)დაუ თქვენგან, და მოგაჯსენეთ და შეიწირეთ უფნაშის მონასტერი სე-
 ტისა მთავარ მიწამესა, მისითა შესავლითა ყოვლითა, მითა, ბარითა, გლეხი-
 თა, ველი(თა), |სამართლიანითა მზღ(ვ)რითა, მკვიდრად და სამამულოდ, უცი-
 ლობელად ყოლისა კაცისაგან. არა ვინ შემთგეცილოს, პირი და პასუხისა
 გამწემი ჩვენ ვიყოთ. აწ რავეარც თქვენგან შეწყალებულსა მართებდეს,
 15 თქვენსა მეჭურჭლესა მართებდეს, აგრე გულ მართლად | თქვენთვის კარგნი
 ვიყუნით, არა გავნოთ, არა გილაატოთ, არა დაგაკლოთ, რაიც კაცს კაცი-
 საგან ევნების და ელაატების | და | დააკლდებისა, არასა თანა არა. რაიცა
 შემოგ(ვ)ედროთ—თქვენთვის შეწინახსოთ, რაი გ'----- |—ჯელთავე მოგაჯსე-
 ნოთ, და ხვაშადი [არა] გაგიმჟღა[უნოთ]; სადა შეელა გინდოდის—გიშვე-
 20 ლოთ, |სადა საერავი გიჯობდეს—გიურვოთ. და თუ ესე დაწერილი საქმიითა
 არა გაგითავეთ—თქვენი გელი და მეჭურჭლეობა,—რაიცა მთავარ მოწამისათვის
 შემომიწირავს, თქვენ ჰვესა დაგრჩომოდეს ბალს ზემოცა და ატკვერს
 ქვემოცა, თუ ესე ასე არ გავათათო.

ამის გათავებისა თავდებად მომიცემია პირველ ღმერთი და სეტისა მთავარ მოწამე, კაცთაგან: კახიანი ბაბონაი, აბუგიანი დავითი, 25 ფურ--ელ'იანი' მიქაელ, ასათიანი ჯუხაი, სალიდათიძე შატ-ბიზ, ჯუჯიდაიძე ირუგაი.

მე მიქაელ საქმითაცა გავათავებ ამა დაწერილსა.

• ბოლოში დამტკიცება-ხელრთვა:

მე მეპურკლ(ე) კუქაისძე საქმით გავათავებ ამა დაწერილსა.

VI ა

სათემო აქტები
სვენეთის ცალკე ვეობათა

ს დ ტ ი ს ე ე ჯ ი ს ს ა თ ე მ ე ზ ა ქ ტ ე ბ ი

- ა. დაწერილი ქვეყნისა სამაგრობელი (31—34).
- ბ. დაწერილი თემის უკითხავად მოქმედთა წინააღმდეგ (35—36).
- გ. მხოვბელ ქვეთა ურთიერთობა (37—40).
- დ. ქვეი და სისხლის საქმეები (41—43).
- ე. ქვეისა და კერძო პირთა ურთიერთობა (44—47).
- ვ. ქვეი და სათემო ეკლესიის საქმეები (48—51).
- ზ. აღწერა სათემო ეკლესიის ქონებისა (52—53).

ა. დაწერილნი
ქვეყნისა სამაგრობელი
და საერთი-სასაერთბირი
(31—34) *

31

დაწერილი ქუეყნისა სამაგრობელი
აერთობილისა სიბის სოფლისა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.

ქ სამება სკარეშისა და მთავარ მოწამისა სეტისა თაუსდებობითა და შუამდგომლობითა დაუწერეთ და დაუდევით დაწერილი ესე მტკიცე და უქცეველი ჩვენ სეტისა სოფელმან ყოველმან, ზემომან და ქვემომან, ქვეყნისა სამაგრობელი: თუ ვინ მოგვიმაჯნოს, ანუ მთაი, ან ჰალაი გაგვიტეხოს, ერთისა ჯათარისძისა სისხლად ვერჩოდეთ ჩვენითა შეძლებითა. ვისითა მიზეზითა იყოს, პირი იგი იყოს. საჯელი საერთო იყოს. ვინც ესე ამტკიცო, კურთხეულმცა არს ქრისდეს პირითა. ვინც რაი ვის დაუნახოს და გამოჩნდეს, ამოწყვედისაგან სხვაი პატივი არაი გვითქვამს. ვინც ესე არა ამტკიცო შენითა შეძლებითა [-----], კრულმცა არს კაცი იგი იქა და მას საუკუნესა.

32

დაწერილ: საერთი სასაერთობირი
სიბის ვაჟის ოთხისა თაჟისა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-წიგნობარი: ვიორკი (III).

ქ. — მთავარ მოწმისა სეტისა თავსდებობითა და შუამდგომლობითა დაუწერეთ და დაუდევით დაწერილი ესე საერთი სასაერთობირი ჩვენ თთხმან თემმან, თავად ჭელისარმან ჯათარიძემან და მისთა, იესელიანმან და მისმან კაცმან, მთავარ მოწმისა საყდრისა შვილმან ერთობ ყველამან, ერთმან ერთისა ნდომითა მოწმებითა. მერმე ერთმან ერთსა ესე პირი უიმე-

დეთ: ქვეყანა აიშალა; ვისაც დაგვეპიროს, მისითა პირობით თაუდადებით უშველოთ ერთმან ერთსა, | თუ დაგვეპიროს. რომელმანც კელ იწმაროს და კაც მოკლას, და საწელო ყველამან გარდევალს, მას არ მივანებოთ. |

ამის გათავებისა თაუსდებად ესე ზემო წერილნი წმიდანი, (კაცთაგან):
 10 ჯაფარაისძე პირნათელ და მამისაი, გოშგუ(თე)ლანი აზნავ, ხრთავიანი პატარა, მარეგიანი ნავო, სეტიისა დეკანოზი ივანე.

მე გიორგისა დამიწერია, მოწამეც ვარ.

(უხის დამტკიცების ნიშნად 32 ჯვარი)

33

დაწერილი ქუაქნისა სამაგრობელი მართობილისა სეტიისა კვიზისა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
 მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ I კილამოშელი.

ქ — სეტიისა მთავარ მოწამისა თავზდებობითა და შუგამდგომლობითა დაუწერეთ და დაუდევით დაწერილი ესე ჩვენ სეტიისა კუმაინ ერთობილმან ერთმანერთისა ნდომითა და დამოწმებითა, ამა პირსა ზედა: რომელმანც გარეგანმან კაცმან საუსამართლოდ საუფ--სუროდ დაგვეპიროს, ვისითა მიზეზითა იყოს, პირი იგი 'კაცი' [იყოს], ვირემდისაც შეიძლოს; რაი იმ კაცსა არ შეიძლოს მისითა' მ[-----] | [---] 'საწელო' ერთსა ოდ(ენ) არ გარდავაჭდევინოთ, ქვეყანამან გ[არ]'დავი'ჯადოთ. აწ დღესა და დღისაგან წალმა რომელმანც [კაც]მან და 'თ'ემმან ესე დაწერილი გავგიტეხოს და შეგვიშალოს ----- სეტიისა მთავარ მოწამისაგან | და მისისა ზღვრისაგან გამოსრულ იყოს იგი კაცი
 10 'და მის[ი] თემი მისითა ნდომით სიტყვა უთქმელად.
 ამისა გათავებისა თავზდებად დაგვიწერია ზეთ ლმერთი, მთავარ მოწამე ს[ეტიისა], კაცთაგან—ქვეყნის ჩენილნი.
 მე კილამოშელსა დამიწერია.

(უხის დამტკიცების ნიშნად ჯვრები)

დაწერილი ერთობისა და გაუყრელობისა
ერთობილისა სიტის ჯვრისა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველიანი.

ქ — მთავარ მოწმისა სეტისა თაუსდებობითა და შევამდგომელობითა დაუწერეთ და დაუდევით დაწერილი ესე ერთობისა და გაუყრელობისა ჩვენ ერთობილმან სეტისა მთავარ მოწმისა საყდრის შვილთა მტკიცე და უქცეველი, ყოულისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, რაისა გინდა ჟამისა შემოსრულობისათვის შეუცვალებელი, უთუოი და უთუმცოი, მას ჟამსა, ოდეს დაუჭირებელად ერთმან ერთისა ერთობაი და გაუყრელობაი მოგვინდა და გავაერთედ ჩვენი საქმე სამტეროი და სამოყუროი, მოგვინდა და გავაერთედ ჩვენი საქმე ყველაი, ამა პირსა ზედა:

აწ დღესით წაღმა მტერისა მტერი სწორად ვიყოთ და მოყვარისა მოყვარე; არ გავეყაროთ ერთმან ერთსა არაისა მოჭირვებისათვის, არაისა არაისა ლხინისათვის, არავის კაცისა გულისათვის, არაისა ქრთამისათვის; სადა საურავი გვიჯობდეს, ერთმან ერთისა გულმართლად საურავი მოვიჭიროთ; სადა შველაი დაგვეჭიროს ერთმან ერთსა თაუ დადებით უშუელოთ; ჩვენი საქმე არავის ვათნოთ, ყოულითა ჩვენითა ღონითა და შეძლებითა ერთმან ერთის საკეთოსა საქმესა ვიჭიროდეთ; მიღმა ერთმან ერთსა დავადგეთ, უაუგოი გწული შევაწოთ; მოღმა რაიც მოგვივიდეს, მესამედი ჩვენ ერთობილსა გამოგვიყოს.

ესე დაწერილი ფიცითაც დაგვიმტკიცებია. ვინც შეშალოს, არ გა(ა)თაოს მისითა შეძლებითა, კრულიმც არს კაცი იგი ღმრთისა დაუსაბამოისა პირითა აქა და მას საუკუნესა, სული და გორცი მისი აქა და მას საუკუნესა, ორთავე ცხორებათა შინა. ვინც უკუ დგეს, ესე დაწერილი გავგიტეხოს, ასის თეთრისა პატიჟი გარდავაგდევინოთ, უმიზეზოდ ჩვენგან გავაყენოთ.

(ბოლოში უზის დამტკიცების ჯვრები)

ბ. დაწერილი თემის უკითხავად მომქმედთა წინააღმდეგ (35—36)

35

დაწერილი მათობილისა სეტიხსა და ლაღამის ვევისა თემის უკითხავად ოსეთს წამსვლელთა და ჰავის ხანის შემოგბათეთა წინააღმდეგ

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე III უზოჯელიანი.

ქ ესე დაწერილი დაუწერეთ სე ტ ი ს ა სოფელმან მტკიცე და უქვეველი-
მას ეამსა, ოდეს ჩენად უკითხავად ოსეთსა წაიედეს, ორასისა თეთრისა
იბარა წაულოთ. თუ ვინ ჰავითა სენითა დასნეულდეს, იგივე ორასისა თეთრისა
იბარა გარდავაჯდევინოთ. რაიც კნილა, თუ რაი სამტერო საქმე მოჰყვეს, პირი
5 და პასუხისა გამცემი სეტისა და ლაღამისა ჴევი ვართ. |
ამის გათავებისა თაუსდებნი დაგვიწერია სამეზა სკარე შისა, მთავარ
მოწამე სეტისა.

36

დაწერილი მათობილისა სეტიხსა და ლაღამის ვევისა იბარის (ჯარიმის) დაღებისათვის თემის უკითხავად ოსეთს წამსვლელთა და ავის ხანის შემოგბათეთა ჯადა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.

[ქ] ——— მაცხოვრისა სკარე შისა თავსდებობითა და შუამდგომე-
ლობითა, სე ტ ი ს ა მთავარ მოწმისა თავსდებობითა და შუამდგომელობითა,
მაცხოვრისა ლაღამისა თაუსდებობითა და შუამდგომელობითა, დაუწერეთა¹
და დაუდევით დაწერილი ესე ჩუენ ლაღამელთა და სეტციელთა ყუვე-
5 ლამან, ჴევმან ერთობილმან, მა ეამსა, ოდეს შუ(ი)მან მოსახლემან სნეულობა
უსტოთ მოილეს. ამოსწყვიდა ქუეყანად და გარდავაჯდევინეთ იბარა რაგუარ-
ცა დაუჯერდით. აწ ვინცა ენღურვის, მის პირი და პასუხისა გამცემი ჩუენ ლა-
ღამელნი და სეტისა ჴევი ვართ მისი პირი და პასუხისა გამცემი.
რაიცა მოგუსულია² იბარა, შეგუიწირავს მაცხოვრისა სკარე შისა.
10 თუ ვინ ვინცა ამა იბარასა შე(ა)ქ(ი)ა, ვად თქუევა, ეგმოს³ მამად ძე და სული
წმიდა. ვი(ნ)ცა ესე დაწერილი შეშალოს, კურულმცა⁴ არს სული და გორცი
მისი აქა და მას საუკუნესადა.
(უხის დამტკიცების ნიშნად 50 ჯვარი)

¹ ხელნაწერში: და დაუწერეთა.
² ხელნაწერში: მუგუსულია.

³ ხელნაწერში: ეგბოს.
⁴ ხელნაწერში: კურულმცა.

გ. მეზობელ ქვეთა ურთიერთობა (37—40)

37

წიგნი ფიცისა

(საკავშირო ხელშეკრულება)

სიბისა და მულახის ქვეთა შორის

ჩარქასთა შემოსების დროს დადებული

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-წიგნობარი: ქერაბინ II უხოჯელანი.

ქ — მაცხოვრისა მულახისა თავსდებობითა და შუამდგომლობითა, მთავარ მოწამისა სეტისა თავსდებობითა და შუამდგომლობითა, დაგიწერეთ წიგნი ესე მტკიცე და უქცეველი, მოგავსენეთ ჩუენ მულახელთა თქუენ სეტისა, ოდეს ჩარქასთა ამოგ(უ)წყუდა. მერმე თქუენ გვასაბიეთ. მერმე სამი ვარი ბეგარა ძალათ დაგაბატიეთ, გურისა მთა ლკულაშისა ქედს აქეთ. ერთმან ერთსა შეეფიცეთ მტერისა მტერობაჲ, მოყურისა მოყრობაჲ, ამა პირსა ზედა, რომე თუ სისხლი ვუმართებდეს, ანუ სხვაჲ უმცროსაქმე, იმისი გარდამწყვეტი მაცხოვარი და მოლახი.

ვინ ესე შეაშალოს გინა მოსამართლის გულისათჳს, | გინა საქონლისა გულისათჳს, კრულმცა არს ჯუართითა ქრისტესითა კაცი იგი დასაბამითგან ვიდრე უკუნისამდე.

აწ კაცთაგანი მოწამენი: გოგნა იოსელიანი, ართუთა ქურდი-ანი(ი), ბექსოლთანა ჯორჯოლაძე, და სეტისელი გუდული მჯაფარიძე, ბედ(ა)ნი გოშგოთელია და ხურჯლი მარეგიანი.

მე ქერაბინს უხოჯელა(ნ)სა დამიწერია და მოწამეცა ვარ.

38

წიგნი ფიცისა

(საკავშირო ხელშეკრულება)

სიბისა და მულახის ქვეთა შორის

(მეორეგზის განახლებული)

დრო: მე-15 საუკუნე.

— წა მაცხოვრისა მულახისა, წა გიორგი სეტისა თავსდობითა და შუამდგომლობითა დაეწერეთ და დავდევით | წიგნი ესე ჩუენ ერთმან ერთისა ნდომითა ამ პირზედა, რომე მტერისა მტერობა და მოყურისა მოყრობაჲ ერთმან ერთსა არ დავენებოთ, ნურც კაი და ნურც ჰავი.

ვინცა ესე დაწერილი შეაშალოს, კრულმცა არც კაცი ესე ჯუარი(თა) ქრისტესითა, ნესტორ და ორგინესიმცა არს ნაწილი მისი. ამენ.

**დაწერილი მოწმობისა
სახილთა და ლაწეარის მონადირეთა შორის დაღებული**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერობინე I კილამოშელი.

ქ — დაგიწერეთ ელია წმიდისა და მთავარ მოწმისა სეტისა თავს-
დებობითა და შუვამდგომლობითა, დაგიწერეთ და მოგაწენეთ დაწერილი
ესე მტკიცე და უქცეველი, უთუო და უთუმცო, მას ჟამსა, ოდეს ლენჯერის
მონადირენი და ჩვენ სეტისა წავიკიდენით სანადიროსა ზედა. მერმე მოუ-
ყარეთ მოურაუნი საჯერონი, მოგვაწყუვეს (ა)მა პირსა ზედა, რაიცა მართალ-
მან კაცმან გაგვიჩინეს — გარდავიჯადეთ. არ დაგვურჩა თქვენი სასარჩლო და
სასანდურო, თვინიერ მოკეთოებისგან მეტი.

ამის თაუსდებად მოგვიწენებია პირველ ღმერთი, და კაცთა(გან) მოუ-
რაუნი არიან: ბურზი ბრავიანი, ვამიყი ბრავიანი, ივანე ბიბილ-
ვანი, მელომე პატარა ხრთავიანი, გავაშელ ფალიანი.

მე ქერობინე კილამოშელს დამიწერია და მოწმეც ვარ ამა და-
წერილის.

(უზის დამტკიცების ნიშნად ხუთი ჯვარი)

**დაწერილი საქმისა გოლოგოლაშლოგისა
იანაშელთა (ლატალის ქველთა) და მიძაულ სახილელს შორის**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.

ქ. — მთავარ მოწმისა სეტისა და ივონე ლატალისა თავს-
დებობითა და შუვამდგომლობითა დაგიწერეთ და მოგეცით ჩვენ იანაშელთა
თქვენ სეტისა მიქელსა, მა ჟამსა, ოდეს შენი ვარი შირუანმან წაგ-
გვარა ორსმეგვიანისა პირობასა ზედან. მერმე შენ მალელდიანსა
ჯარი წამოგვარე იმისდა სამუქედოდ. მერმე საუბარი შეგვექმა, და ჩვენი იანა-
შელთა და მალელდიანისა საქმე რაც შემოგვარდა, ში[---]ნი ბოლო
მოღებული არის და გარდავიხდია. აწ რა გინდა რა ამ საქმესა მოყვეს, შენ არა
დაგაბაროთ, ბოლო მოღებული არის.

ამისი დანახდურნი: ჩარკვიანი ივანე, ჩორელი [---] ლოვანი
ივანე და ჯათარაძენი ივანე და მამისაი, პაპიდ [---] გოშქო-
თელიანი, თავსდები და მოწამეც ვართ ამა საქმისა.

დ. ჯევი და სისხლის საქმეები (41—43)

41

წარკვეთილი გარდაწმედილობისა
მულახ-მუხალვის და სხვის ჯმვთა
გმრბა შიფინანის სისხლის სბჰმის გგმრ.

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: იველდიანი (II).

ქ ესე დაწერილი და ნიშანი წარკვეთილი გარდაწმედილობისა დაგვიწერეთ და ძმველით ჩვენ ჳეუმან ერთობილმან მულახისა და მულახვისა-
მან (და) სეტიისამან, ვინცა სეტიისა სახლობს ყოველმან, ჩვენ ერთობილ-
მან ბერა ყიფიანისა (?) მისისხლემან, და მისთა შვილთა—დულუ და |
ერგულ და ულათი (და) აშახა და მისთა შვილთა თე მურაზ, ერთობილმან ნიქალაქემან,—თქვენ ფალიანსა ქველისა და ტაიბულვასა
და ქურსიკისა, თქვენ გორულიანსა ჳიონრისა, თქვენთა შვილთა
და მთავალთა ყოველთა, მტკიცე და უქცეველი, ყოლისა მიზინისაგან უმიზე(ზ)თი,
მას ჟამსა, ლდეს ბერ ყიფიანი (?) შეგაკულა. ავიღეთ სისხლი სრული და დაუ-
ჯერდი. დღეისს აქეთ არა დაგრაჩა ჩემი სასარჩლი და სასანდურგო, არაი
(დიდი) და არაი პატარაი, არაისა თანა არა. აწ მივიღეთ ბოლო, ამა წარკვე-
თილითა გარდაწმედილეთ ჩვენ შვა ამისა თანა საქმე. |

ამისა გათავებისა თაჟსდებად მომიტევია მაცხოვარი მულახისა და მულ-
ახვისა, მთავარ მწიგამე სეტისა, მთავარ მწიგამე ქალაქისა, კაცთაგან:
რახლუმიანი თელუ, დულულთი, აშახა, კიმშუნიანი ყოშაყირ, |
დაიფუნ ჩულქორი, ანდუხვარი გულა, იურანი ნავრელიანი
და ყოჩალიანი ფიდარძა, წმაგიანი მიქაელ.

მე იველდიანსა დამიწერია, მწიგამეცა ვარ ამა დაწერილისა.

ჩვენ საციანი არდი, არდუნი და თური იოსელიანი, მამაი-
შვილნი გურგი და იგდარ ქურქულაძე, ჩარაგა გულგოთელი, ყო-
ლანი მოწამე ვართ.

(უხის დამტკიცების ნიშნად 12 ჯვარი)

42

წარკვეთილი გარდაწმედილობისა
კორძიანთა დაწმერილი
სხვის ჯმვისადა და ჳმვის შესავალ შაჩინისადა
კიმშონ კორძიანის სისხლის სბჰმის გგმრ.

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველდიანი.

ესე დაწერილი და ნიშანი წარკვეთილი გარდაწმედილობისა] დაგვიწერე
და მოგავსენე თქუნ ერთობილსა სეტისა ჳეუსა და თქვენთა შესავალთა
ფაჩიანსა მე კორძიანმან არდუნ, ჩემან ძმის წულმან დულდილა,

4. სვანეთის საისტორიო ძეგლები.

ჩვენთა შვილთა და მომავალთა, ერთობილთა ჩვენთა მესისხლეთა და მოსამართ-
 5 ლეთა სახლის შვილთა და სიძეთა, ერთობ ყველათაგან მტკიცე და უქცეველი,
 ყოულისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, რაისა ვინდა ჟამისა შემოსრულობისათვის
 შეუცვალელებლი, უთუოი და უთუმცოი, მას ჟამსა, ოდეს ჩემი ძმაი კი მშონ
 მთავარ მოწმისა ვასაიანსა შეაკულდა. მერმე რაიცა იგი ერთობილისა კვეისაგან
 10 გხუდეს ანგარიშითა თქვენი კერძი სისხლი დამიურვეთ. მოგილეთ ბოლოი ამა
 წაკვეთილითა. არაი დაგრჩა ჩვენი სასარჩლოი და სასამღუროაი, არ დიდი და
 არ პატარაი, არაის თანა არა, მოყურობისა და მოკეთეობისაგან მეტი; ამა
 წარკვეთილითა გარდაგვიწარკვეთილებია და გარდაგვიწყუდია, მოგილეთ ბო-
 ლოი და დაჯერებული ვართ. რაი ვეუსა და ჩვენსა შუვა ესე საქმე გავრძელდეს და
 15 გაძქნელდეს, თქვენ ესე წარკვეთილი არ ოდეს არ შეგიშალო და არ გავი-
 ტხო.

ამის გათავებისა თაუსდებად მომიწენებ[ია] მაცხოვარი წურემისა. კაც-
 თაგან მოწამენი არიან: ობზაგან ყიფ[იანი], არღონ იოსელიანი,
 1 შარკორძიანი, მიქელია ჯაფარაისძე, გიორგი მელიძე.
 მე გიორგის დამიწერია და მოწამეცა ვარ ---[---]

(უხის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

დაწერილი სასამართლო
 ერთობილისა სმტისა კვირისა
 იოსელიან-ვირისატის სისხლის სამხის გამო.

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
 მდივან-მწიგნობარი: ტიმოთე პაპა.

წა უფალი, მთავარ მუწამე გიორგი სეტისა. ერთობილი სეტისა კვეი
 ერთმანერთისამან დამუწმებითა. ერთი სისხლი იუსელიანმან ვირისატისა.
 ანუ რაიცა მოწყუეს მისი პირი და პასოხვისა გამცემია ერთუმან თუ მთასა და
 ბარსა.

5 ამის მუწამენი: ბეშგენ იუსელანი, არღუნ იუსელანი, ცეც-
 ხალი ხრთავიანი, ივანე მუტვილიანი, სარგოშდელიანი,
 კიანორი გოროლიანი, მარგლიანი გიორგი, ზორემიანი ინი,
 არჯავან ხრთავიანი, ჩარავას ჯაფარანი,
 მე დამიწერია ტიმოთე პაპა მოწამესა.

ე. ვეფი და კერძო შირთა ურთიერთობა (44—47)

დაწერილი ვაჭრობისა და მკვიდრად ნაცვალისა
შართობილ სპის ვაჭსა და თევდორე მუტულანს ზოგის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველიანი.

ესე დაწერილი და ნიშანი ვაჭრობისა და მკვიდრად ნაცვალისა დაგიწე-
რეთ და მოგეცით ჩვენ ერთობილმან სეტისა ჯეუმან მტკიცე და უქცეველი
თქვენ მუტულანს თედორეს, შენტა შვილთა და მომავალთა, მტკიცე
და უქცეველი, ყოულისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, უთუოი და უთუმციოი, მას ჟამსა;
ოდეს შენისა ლეწერისა ყანისა მუქჳად—შენისა ძმისა რაფაელისა
სასახლეს ქვემოდ იდგა—სასახლე გიცვალეთ მკვიდრად. ჩვენ მუქჳად იმა ყანასა
დაუჯერდით. გიბედნიეროს ღმერთმან ყოულისა კაცისაგან უცილებლად და
უფალალოდ, და გისახლერეთ. სახლევარს ამოღმა არაიენ შეგეცილოთ. ვინცა შე-
მოგეცილოს, იმის პირი და პასუხის გამცემი ჩვენ ვართ. აწ დაესახლე და გი-
ბედნიეროს ღმერთმან.

ამის გათავებისა თაუსდებად მოგვიქსენებია სეტისა მთავარ მოწამე,
კაცთაგან: ჯაფარის[ძე] პირნათელ და ჩარგაზი, იოსელიანი არ-
ლუნ, ხრ[თაგიანი] ლანი ბეჳან, ორსმაგიანი
[-----] მელომე. [მ]ე გიორ[-----]

(ბილო მოხელთა)

დაწერილი შამოკვედრებისა
სპის ეკლესიისა და ვაჭისადა X
ძმათა გელოვანთა

დრო: 1600—1637 წწ.

— თავარ მოწმისა სეტისა თავსდობითა და შუამდგომლობითა დაგი-
წერეთ წიგნი ესე. მტკიცე, უქცეველი. მას ჟამთა მათ წინემთ ვიყავით ერთმან ერ-
თისათჳს კარგი. მერმე, ღმერთმან იცოდეს, ნეფის ერთგულობისათჳს კუქაიძე
დავიჭირეთ; ხუნა მოკლა, ძმა მისი; იმაზიდ პატონი გაუწყრა გოჩას, მისი ბზა-
ნებით ვქენი, და ნეფეს მიგუჳარეთ და მუხლს შევახუფეთ და ჩუენცა მუხლს
შევხუფენით. ჩუენ ვიყავით ოთხნი ძმანი გელოვანები: ფაცა, სულა
და გიორგი, ჩუენი განაყოფი ბაკუ. ჩუენი საქმითა ავაშუებინეთ. ქალი
გვთხოვა და მოყურად შევიყარენით. მერმე გვილაღტეს და თავს დაგვესხა,
ფაცა მოკლა და მისი ძმისწული ბესია. სულა, გიორგი და ბაკუ,
ფაცის შვილი ისლამ, ჩუენ და ჩუენის შვილი და ნათესავი წმიდეს გიორ-
გის შემოვხუფეთ, თავი შეგავედრეთ. ბეგრად შემოვსწირე ექუსი საწყავი ღწნო.

როდის იმას სუამდით, ფაცას შენდობას უყოფდით, ბატონო, და შეუნდოს
 ღმერთმან, ამენ! ჩუენი გუარის ცოცხლისა და მკოდრისა საქმე ყოველი თქუენ-
 თუნ მოგვიბარებიაჲ, სეტის ხეო, დღეის იქით მკუდრის მოსისხრად, ცოცხ-
 15 ლისა გვერდს მდგურად, სუანთანა და ლეჩხუმელთან. ვინ ბეგარა მოუტანდეს,
 ერთი ცხუარი საჩუქრად. მტერის მტერ ვიყოთ, მოყურის მოყურე, ერთჴან-
 ერთსა გაუყრელი, გულის მართლით და გულის წმინდით.

ამის თავდებლად მოგვცემია: თავად ღმერთი და ყოველნი მისნი წმინანი,
 ზეტისა და ქუეყანისანი, ხორციელი და უხორციონი, კაცთაგან: მეფეთ მეფე ბა-
 20 ტონი გიორგი, ძე მის(ი) ბატონი ალექსანდრე. აწ ვინ ესე შეაშალოს,
 კრულიმცა არის სახელი მისი, ნესტორ და ორგინესიმცა არის სული და ჯორცი-
 მისი.

(უხის დამტკიცების ნიშნად ოთხი ჯვარი)

46

**დაწერილი სების კვიზისა,
 ოდეს დოდელ ჰადელანს სათიფი მისცა**

დრო: მე-14, საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
 მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე (II).

ქ ესე დაწერილი სეტისა ჳეუმან გიბოძეთ შენ ჳედელანსა დო-
 დილსა მას ჳამსა, ღდეს ჳანდირსა სათიფი მოგეცით. არ ღდეს შეგეშა-
 ლოთ.

(უხის დამტკიცების ნიშნად შვიდი ჯვარი)

47

**დაწერილი სების კვიზისა,
 ოდეს ბიჴას ციხის შესავალი უსაჯლჴა**

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი.
 მდივან-მწიგნობარი: მახარობელ უხოჯელიანი.

მოგახსენებთ ბიყას სეტიელნი, რომე ამა ციხის შესავალი ამ სა-
 ფოშდლეს გჴას იქით, ყველა შენი არს.

ქ. ზევი და სათემო ეკლესიის საქმეები (48—51)

დაწერილი (პირველი) სმტის და ლალამია ჯვრთა
სათემო ეკლესიის საქმეთათვის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ივანე (I).

---¹ დაგწერეთ და მოგაგსენეთ დაწერილი ესე მტკიცე და უქცეველი
სეტისა და ლალამისა ჯეუმან. რა'აცა შენი წესი იყოს, ვის მართებდეს—
[ა]რ [გ]იყო[ს], ამის პირი და პასუხისა გამცემი ჩუენ სეტისა და ლალამისა
ჰვეი ერთობილ ვართ.

ამისნი მოწამენი არიან: პირნათელ ჯაფარ[იანი], გოშქოთე- 5
ლიანი აზნაგი, გავაშელ ფალიანი, [ი]გდარ ივალიან(ი).

მე იოვანე[ს] დიმიწე(რ)ია, მოწამეცა ვარ ამა დაწერილისა.

დაწერილი (მეორე) ერთობილისა მხსებისა ჯვრისა
სათემო ეკლესიისადა,

ოდეს თემვა ახალი სათემო ეკლესია (ვიდისა საყდარი) ააზენა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.

ქ — მთავარ მოწმისა სეტისა თაუსდებობითა და შევამდგომლო-
ბითა, ყოველთა სეტისა საყდართა და ეკლესიათა თაუსდებობითა და შევამ-
დგომლობითა, დავეწერეთ (და) დავედევით დაწერილი ესე, მტკიცე და უქცეველი,
დროი დაუდებელი, მიზეზი შემოუღებელი, უთუოი და უთუშ[ციო], რასა გინდა
ჟამისა შემოსრულობისათვისცა შეუცვალებელი, ჩუენ ჯეუმან ერთობილმან მე- 5
სეტისა მან, ერთობლითა დიდთა და მცირეთა, ვარგთა და გლეხთა, ყოველ-
თა, ერთმანერთისა ნდომითა დამოწმებითა, მას ჟამსა, თდეს ჳიდსა ჳედა ეკლესია
ავაშენეთ. იგი ეკლესიისადა ჳიდსადა მთასა ვინცა რაცა შესცო[დოს], ანუ სეტის
შესავალსა შიგა ვინცა რაცა ვინ შესცლდოს, ერთისა ჯაფარ[ი]სა და ანუ
იუსელიანისა სისხლი მისითა სანაწმიროთა ეღვას მათა და სისხლად ვერჩი- 10

¹ დასაწყისი სიტყვები ვადასულია.

15 დეთ. ან თუ ვინ ჩვენს თუსეთისა გზასა, და ანუ ჩვენსა ჭალასა, გარეგანმან-
კაცმან რა სადა | აწყინოს, და ჩვენებურმან კაცმან საცა ვინ ჰავი უყვის, იმისი
პირი თვიდა(ნ) მთავარმოწმე სეტისა, მერმე ჩვენ ერთობილი მესეტისა-
წვეი ვართ. ვინცა ესე დაამაგროს, კურთხულმცა არს! ვინცა შეშალოს, კურულ-
წყულ, შეჩვენებულმცა არს! ჩვენ მესეტისა სათველო საქმიათცა გავათა-
ვებთ ამა დაწერილსა.

(უზის დამტკიცების ნიშნები 72 ჯვარი)

ქ ესეცა დაგვიწერია: თუ ვინ თვით(ნ) კაცი მოიმაჯნოს, ვინცა იგი კაცი
იყოს, პირი იგი კაცი იყოს, ჩვენ ერთობილმან უშველოთ სიტყვით უთქმელად-
ესეცა დაგვიტკიცებია.

50

**დაწერილი (მესამე) სტის. ჳმვისა .
სათემო. ეკლესიის საქმეთათვის
და სათემო. ეკლესიის შესავალთათვის.**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე III უხოჯელიანი.

5 ქ — სეტისა მთავარ მოწაჳისა თაუსდებობითა და შუამდგომე-
ლობითა დაგვიწერეთ და გიბოძეთ. რაიც საქმე საფიცრად გარდაცდეს, თქვენ-
ფიცი, ვინ და ვარგი კაცი იყოს, ყველასა ეკადრებოდეს. სხვისა საქმისა ესე
გვიბრძანებია: რაც ერთსა მეწვევსა კაცსა მი(რ)თებს სისხლი და გერში სანა-
ძარც(უ)ოი, თქვენსაცა საქმესა არაი დაეკლოს ერთობილისა წვევისა ბრძანებითა.
თქვენი თავი სამაჯნოდ არავის მივანებოთ. ვინც მთავარმოწაჳისა კაცი მოიმაჯ-
ნოს, ჩვენ ერთმან ერთსა არა უშველოთ, მთავარმოწაჳისაგან და ჩვენგან გამოს-
რული იყოს, წვევისა სამ(ატ)იყო იყოს კაცი იგი.
მე დემეტრეს დამიწერია, მოწაჳე(ცა ვარ).

(უზის დამტკიცების ნიშნად 29 ჯვარი).

**წიგნი საღიღებელი,
დაწერილი მართობილისა სმებისა კვიზისა,
ძნელი სენის შემოსვლისა და საკირის აგებვის ბაჟო**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ I კილაშოშელი.

ქ დიდებაი ღმერთსა, დიდებაი დედასა ღმრთისასა, დიდებაი იესუს ქრისტესა, დიდებაი შობასა ქრისტესასა, დიდებაი საჯლაუსა ქრისტესასა, რომელმან გვიშველე და შეგვიწყალებ! ჩვენ, უღირსთა მონათა შენთა, ამა ზემო წმიდათა თაგზდებობითა, დაუწერეთ ესე წიგნი ჩვენ სეტისა გეუმან ერთმანერთისა დამოწმებითა, მა ქამსა, თდეს ძნელი სენი შემოვიდა. მერმე საფლაუსა ქრისტესასა შევეჩქვეწეთ, დაუთქვით ქრითეშობის დღესა საკირი, და გვიშველა იმ სენისაგან, დიდებაი საფლაუსა ქრისტესასა! ვინც იმა საკირსა შეიგ და დიდებელ ღმრთისა გასცეს, იგი კაცი აღიღოს ღმერთმან! ვინც იმა საკირსა შიგა მისისა მიცვალეხელისა სული ავსენოს, საშენდობო გასცეს, იმ კაცისა მიცვალეხელს შეუნდოს ღმერთმან! ვინცა კაცმან ესე საკირი ამაგროს, იგიმც კაცი დაილოცვის ქრისტეს საფლავისა მაღლითა! ვინ გინდა კაცმან დაგვიშალოს, თურმეტი ჩხაფი ალუდი გარდავახდევინოთ იბარა, იმავე დღესა გარდავაქდევინოთ.

დიდებაი საფლაუსა ქრისტესა, ღირს ყაუ ჩენი შეხვეწი!

მ. აღწერა სათემო ეკლესიის ქონებისა (52—53)

52

ა ლ შ ე რ ა

სების სათემო ეკლესიის საბთბა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.

ქ. აიწერეთ ზე მთავარ მოწამისა ხატები. ორმოცდაშვიდმეტი ხატი ყოველი უფრას და უმცროსი. ერთი ლომისა თავი.

53

ა ლ შ ე რ ა

სების სათემო ეკლესიის კამარის შესახებ სანახა საბთბა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
 მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველიანი.

ქ ვინგარიშეთ სე ტ ის მთავარ მოწმისა კამარას შესახებ რაიც ხატი ესენა: ჯუმლად ფიკარი და [-----]. ჯვარი, სამწერობელი და ძელი ცხორებისა [—]¹.

¹ ბოლოში ერთი სტრიქონი აღარ გაირჩევა.

VI ბ

ს ა თ ე მ ო ა ქ ტ ე ბ ი
ს ვ ა ნ ე თ ი ს (ც ა ლ კ ე ვ ე ო ბ ა თ ა)

- ა. ლაპილის ქვიზისა (54—57).
- ბ. ლატალიისა და ცხმარის ქვიზთა (58—60).
- გ. მულან-მულაღვისა და ჰადიზის ქვიზთა (61—65).
- დ. წვირმი-ელის და ივარის ქვიზთა (66—68).
- ე. კალისა და უფულის ქვიზთა (69—72).
- ვ. ლახამლეულთა ქვიზისა (73—74).
- ზ. ლალგერს ზემოით მესამელთა (75).
- თ. სოფელ ჭურავისა (76).

ა. სათემო აქტები ლაპილის ჯევისა (54—57)

54

დაწერილი ძუეჟინსა სამაგროგელი
მართობილისა ლაპილისა ჯევისა

ა

ძუელნი წესნი

განახლებული მე-14—15 საუფუნებში.

დასაწყისი არ შენახულა (ხელნაწერს აკლია ერთი ფურცელი, ან მეტი).

|დავაურევინოთ, ნახ'ევ' [არი] პატრონისა იყოს, ნახევარი ერთობილთ
ლ' [ა] ჰილელთა იყოს.

ამა ქუეყნისა მაჰვი ვინ [ცა] არ გააცხადოს, ერთი ჯარი წაუღოთ.

სა [-----] რ' --- ჩუენ ერთობილთა, დიდთა და მ' ცირეთა, უფროსთა და
უმცროსთა დამტ' კიცებუ' ლი და დაწერილი შეშალოს, შემ' ც' [აიტულეპ] 'ის' 5.
სჯულსიგან ქრისტიანობისა. რა იც ქრისტეს შობითგან მადლი ქნილა,
ექ' ლ' [ესია] | კურთხეულა, მას შიგა '-----' [-----] ებისკოპოზი და მდდელი
კურთხეულა [და ეა] 'ში' წირულა, ამა ყუელათა მადლ [ითა და ჯუა] რითა კრულმც
არს ცათა შინა [და ქუეყა] ნსა ზედა თავი და სახლი მისი, მკუდარ' [ნი და ცოც-
ხა] ლნი მისი, სასმელი და საქმელი ში' [ს] [ი, და] იუდასამც თანა არს ნაწილი 10.
მისი.

ვინც მპარავის ძებნისათვის გინდა '-----' გინდა '---' ერთმან
ერთ [-----] ე' ერთობილ ---

ბ

ახალნი წესნი

დრო: მე-14—15 საუკ.

მდივან-მწიგნობარი: იგივე პირი, რომელსაც გადაუწერია ზემოთ მოთავსებული
«ძუელნი წესნი».

ქ. — თავსდებობითა და შუამდგომელობითა მოხერისა მთავარანგე-
ლოზისაითა. დავწერეთ დაწერილი ესე, მტკიცე და უტკიველხ, ჩუენ ერთობილ-
თა ლაპილელთა მას ეამსა, ოდეს მოგუინდა ერთმან ერთისა ნდომითა და
დამოწუებითა ვამტკიცოთ ჩუენი საქმე ამა პირსა ზედა. ჰავთა კაცთა ჰავად ქნიი
მოგუეწყინა. 5

რაი შინაით ხუასტაგი წავასხათ და ლაყელა ზე შეიაროს, და ლეკა-
რას მოლა შია წავლოს, მას იქით გინდა ცხენისა პარვითა, გინდა ხუასტა-
გისა პარვითა, მალვით რაი ცაცსა კაცისაგან დაეკლების, რაი გინდა გამოაჩნ-
დეს ჩუენისა ქუეყანისა კაცსა, |----- ნაპარევი გამოაჩნდეს, სამოცი საფასე
მოხერისა მთავარანგელოზისა საპატიყო იყოს, და სამოცი საფასე 'ს' ოლ- 10.
ლი] სა, და ვინც მუნ კაცი დახუდეს, იმისი პატ' [ი] ქი იყოს.

ვინც ჩუენისა სოფლისა კაცმან გარეგანი კაცი საჰაოდ გაიყვანოს, გინდა ცხენისა საპარავად, გინდა სახლისა საწოვად, გინდა რად გინდა გამმარჯუედ და დამნახავად დაუდგეს, სახლი დაუწოთ და ას ოცი საფასე დავაურვებინოთ.
15 გინდა დიწას (?), გინდა მთას, ხოასტაგი მოეპაროს, გინდა ცხენი მოეპაროს, ხუთეულად უზღოს მისსა პატრონსა.

სოფლად, რაიც ძწუ[ე]ლად წესი ყოფილა, იგი იყოს.
ვინც ლაჰილეღმან კაცმან,—გინდა შინაური, გინდა გარეგანი კაცი მაჰვი და მპარავი შეეყაროს,—გინდა მოკლას, გინდა დაკოდოს, რაი გინდა
20 ჰავი უყოს, თავად მთავარანგელოზი მოხერისა და ერთობილი ლაჰილი ვართ პირი და პასუხის გამცემი, და არც მას კაცსა საწელოი ვაურვებინოთ, სისხლი მისი არაი იყოს, ვითა ჭრისტეს გამსყიდ[ე]ლისა იუდაისი.

ვინც საქუეყნისა საქმისათვის, გინდა ჩუენშიგა, გინდა მთას და გინდა ბარს, გინდა კაცი 'შე'შოაკედეს, დაკოდოს, გინდა ლალაბაი და 'შოლი [ქმ]ნას,
25 თავად მთავარანგელოზი და მერმე ერთობილი სოფელი ვართ მისი პირი და პასუხის გამცემი. არც საწელოი ვაურვ[ე]ნბინოთ.]

55

დაწერილი სასაბარძოვირი
ერთობილისა ლაილას ჯემისა

მისიანისა და ლატალის ჯემის სახმისა ზიდა

დრო: მე-13—14 საუკ.

ქ. — დაწერეთ დაწერილი ესე და ნიშანი ჩუენ ერთობილმან ლაი-
ლაის ჯემა, დიდმა და მცირემა, ერთმანერთისა ნებითა, მას ჯამსა, ოდეს
მესიანი ლატალისა ჯემან აჰყარა. გინდა იგი გუეუბნებოდეს და გინდა
ვინ სხუაი უსამართლოდ, რაიც ფათერაკი, გინდა ლხინი მოჰყვეს, სწორად პა-
5 სუხის გამცემედნი და გარდამედენი ვართ ჩუენ და ჩუენი [ე]კლესიანი და
ჩუენი გამუ[---]. არამა გუარმა [კაცმა]ნ არ გაგ'უ ---|-----|ს გინდა [-----
-----] 'არაგისმან მოკეთილებამან [-----
-----] გარდავაჭდევიროთ [-----
10 -----] მოხერისა მთავარანგელოზი. კაც-
თაგან მისნი დეკანოზნი ივანე ხაკიანი და გიორგი 'გ'---

**დაწერილი განჩინებისა მართობილისა ლაჭილისა სოფლისა
ყანასა შიგან გზასა ზედა ცილოგისათვის
ლაჭილის მევემეთა: დეკანოზ სავიანისა და ძიგორიანისა**

დრო: მე-14—15 საუკ.

ქ: ესე დაწერილი და ნიშანი დაუწერეთ და დაუდევით ჩვენ ერთობილთა-
ლაილელთა მას ჟამსა, ოდეს დეკანოზი სავიანი და ძიგორიანი ყანასა
შიგან გზასა შეიცილნეს. მერმე ჩვენ ლაილელთა ესრე გვაჩინეთ: დათე-
სულსა დეკანოზი არ ოდეს ემართლების შეცილებასა, და რაი ღალა აიღოს
— მერმე ძიგორიანი დაკირვასა. ა[მისნი მო]ურაუნი და მოწამენი არიან: მინა- 5.
ზონი ლაზარე, სარგის მესიანი, მიკმინე გვარამოვანი, ხამიჯ
ხაკიანი.

[მე- ---]ნს დამიწერია და მოწამეც ვარ ამა დაწერილისა.

**დაწერილი
მართობილისა ლაჭილისა სოფლისა
ძუგუთისა საქმესა ზედა**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველდიანი.

ქ: მაცხოურისა ლაჭილისა თაუსდებობითა დაუწერეთ და დავიდევით
დაწერილი ესე ჩვენ ლაჭილისა სოფელმან. უფროსმან და უმცროსმან, ყვე-
ლამან, ერთმან ერთისა (ნდომითა) და დამოწმებითა, მტკიცე და უქცეველი,
ყოლისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, მას ჟამსა, ოდეს ქუჩუტისა საქმე გვიგო-
ნეთ, ამა პირსა ზედა: ვისც შეეძლოს—ექუსი საკლავი, ორ ორი საცხურე, 5.
შვიდი ჩხაფი აღუდა, იმას ჩვენ დაუჯერდით. პური შინაით მოვიტანოთ. ესე
იმას ზედა დავიმტკიცებია. ვინც შეშალოს, შემცაიშლება მისი სული და ჳორცი.

ბ. სათემო აქტები ლაჭალისა და ცხმარის ჰევისა (58—60)

58

დაწერილი სიმბიციისა ერთობილთა იონაშელთა (ლატალის ჰეველთა)

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
 მდივან-მწიგნობარი: გიორგი V ქშქერიანი.

- ქ წმიდისა იონას თავსდებობითა და შვამდგომელობითა დაწვერეთ და დავედევით დაწერილი ესე ერთობილთა იონაშელთა ერთმან ერთისა ნდომითა და დამოწმებითა, მტკიცე და უქცეველი, ყოვლისა მიზეზისაგან უმიზეზოი და რაისა გინდა ჟამისა შემოსრულობისათუის შეუცვალებელი, უთუოი და უთუმცოი, მას ჟამსა, ოდეს მოგვინდა ჩუენ შიგან ახლად სიმტკიცე, ამა პირსა ზედა: ვისც იონას მოსკარსა კაცსა დაეჭიროს, მისითა პირობითა ერთობილმან უშუელოთ; ვისც ჩუენსა მომრთავესა კაცსა საქმე დაუეარ(დეს), არ გავეყაროთ არას კაცისა გულისათუის, არაის ქრთამისათუის, არაის მოჭირვებისათუის, მისითა პირობითა გაუყრელნი ვიყვნეთ.
- 10 რომელმანც იონას მუსკარმან კაცმან ესე დაწერილი არ გაათაოს და უკუდგეს, ამა იონასგან გამოსრულ იყოს, გავეყნოთ და შეუყრელნი ვიყუნეთ. ვინც ესე დაწერილი ამტკიცოს, კურთხეულიმცა არს ღთისა პირითა.

59

დაწერილი ერთობისა და გაუყრელობისა ერთობილთა ლახუშელთა (ლატალის ჰეველთა)

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
 მდივან-მწიგნობარი: გიორგი V ქშქერიანი.

- ქ: სახელითა ღთისითა, მამისა, ძისა და სულისა წმიდისათა, დაწვერეთ და დავედევით დაწერილი ესე ერთობისა და გაუყრელობისა ჩუენ ლახუშელთა, ლაჩოგრაშისა მუსკართა, ერთმან ერთისა ნდომითა და დამოწმებითა, მტკიცე და უქცეველი, რაისა გინდა საქმისა და ჟამისა შემოსრულობისათუის შეუცვალებელი, მას ჟამსა, ოდეს მოგვინდა ჩუენ შიგან გაუყრელობაი და სიმტკიცე, ამა პირსა ზედა: ვისც დაეჭიროს, მისითა პირობითა, ჩუენითა

შეძლებითა, გულმართლად უშველოთ; სადა საწურსავე უჯობდეს, გულმართლად
 საურავი მოვიქირ[ვ]ოთ, გინდა ბარსა, გინდა სვანეთს; ვისც დაეჭიროს, ვინც
 დახუდეს, მისითა შეძლებითა გულმართლად ვუშველოთ; არაი უცრუოთ ჩუენ
 შიგან ერთმან ერთსა, არაი უღალატოთ, არც მთასა, არც შინა. ვინც ჩუენ- 10
 შიგან დამდურდეს, გულმართლად სავრავი მოვიქიროთ.

ამის გათავებისა თავსდებად მოგუ[ი]ქს[ე]ნებია ერთმანერთსა მაცხოვარი
 ლახუშდისა და მთავარანგელოზთა ნალილისა. ვინც ესე დაწერილი შე-
 შალოს, შემცაიცივლების სჯულისაგან ქრისტიანეთასა. ამა დაწერილსა საქმით 15
 ვავათავებთ.

(ბოლოში დამტკიცების ნიშნად უხის 8 ჯვარი)

დაწერილი
იონაშელ-ლაჩოგრაშელთა (ლატალის ეპით)
და ოჟოლდაშელთა (ცხვარის ეპით)
ოშხიანის მკობროვის გამო

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.
 მდივან მწიგნობარი: ანტონ.

ქ — მაცხოვრისა ლატალის, იონა ლატალისა, მთავარანგელო-
 ზის ლა[ვ]სკელ დაშისა თავსდებობითა და შვამდგომელობითა, დაგვიწერეთ
 და მოგაწესენეთ მტკიცე და უქცეველი, ყოვლისა მიზეზისგან უმიზეზო, რასა
 გინდა ჟამისა შემოსრულობასთან შეუცვალბეგელი, ჩუენ ერთობილთა იონა- 5
 შელთა და ჩუენ ერთობილთა ლაჩოგრაშელთა, ერთმანერთისა ნდომითა,
 თქვენ ერთობილთა ოყოლდაშელთა, მას ჟამსა ოდეს ნასყანისასა
 ოშხიანი მპარავი შეიპყართ. შევიყარენით ჩუენ ერთობილნი ამა პირსა ზედა.
 იგი ოშხიანი ჩუენ გამოგართუით. რაც იმას მეკობარსა ჰპართებს, იმას ჩუენ
 უზამთ. რაც ამისთუნი თქვენ ოყოლდაშელთა ოშხიანმან ანუ მისმან 15
 მოსამართლემან რა გინდა ამა საქმისათუნი გიმტერონ, გინდა ცხადად, გინდა
 იდუმალ, იგი ჩუენ გიზლოთ. მერე იმა მტერობისაგან --- გამოვიყვანოთ, არ
 გაგეყარნეთ [არას გა]ქირვებისათუნი, არას ლხინისათუნი, არ გა-----ეთ.
 სადაც ჩუენს შიგან მპარავი გამოჩნდეს, ჩუენც ვერე მივანებოთ. ამისი პირი და
 პასუხისა გამცემი და გარდამვდელი ჩუენ ერთობილი ლატალი ვართ.
 უსვარ---- შევდგეთ. რაც ნასყანსა ჰპართებს იგი მას იყოთ უდავაშვაოთ (?) 20
 ვგრევე ----სა ჩუენ უკაზმოთ.

ამისა გათავებისა თავსმდებად ესე ზემოწერილი წმიდანი ----- შ ----
---- ლნი და იონელ--მარ-- მიქელ ავალიანი, ბეშქენ -----
---- მიქელ ავალიანი, ივანე ბ----იანი.

25 მე ანტონის დამიწერია და მოწამე'ვარ).

5

ესე დაწერილი და ნიშანი მოგეცით ჩუენ ერთობილთა ოყოლ და შელ-
თშ შენ [ნა]სყანსა მტკიცე და უცვალებელი მას ჟამსა, ოდეს -----
----- ოც შენ ოუხიანმან გიმტეროს, იმისი პირი და
პასუხისა გამცემი ჩუენ ოყოლ და შელნი ვართ, და ჩუენ ერთობილი ლატალი
5 დაგუდგომია. გინდა მის ----- ვ----- მან.

ამისნი მოწამენი: მიქელ ----- ნი, გიორგი მან ----- გაგობრი-
შვილი, დამანა ჩარკვიანი.

მე ანტონის დამიწერია და მოწამე ვარ.

(სხვა მელნით:)

მე გიორგის დაბიწერია.

გ. სათემო აქტები მულახ-მუჟალეის და ჰადიშის ჯეჟთა (61—65)

61

დაწერილი ძუჟჟინსა სამაგროზელი
მართობილთა მულახელთა და ჰადიშელთა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ II უზოჯელიანი.

ღმრთისა და (მა)ცხოურისა ჰადიშისა თაუსდებობითა დაუწერეთ და-
წერილი ესე ჩუვენ მულახელთა და ჰადიშელთა ერთობილ[თა ამა] პირსა
ზედა ქუვეყნისა სამაგროზელი. ვინცა ჰადიშის [-] ა გაუტეხოს, ანუ
წყალსა და სასუმელსა, და ანუ სუ[-] ჰავი რაი ქმნას, იმისი ჰა-
ტიეი ური[-] 'გ-' თქუეა-'მოს(?). ვინცა ამა სამსა გო[-] 5
[-] კაცი კაცსა წინა დაუდგეს | ერთი უსგუეაშდი მისი პატიეი და-
გუვი[ცს]; ვირე ისი არ გარდაიჯადოს, ნუცა ეკლესი[ასა], ნუცა ლასკარსა,
ნუცა ანჯუმანსა, ნუ [სადა] გამოლუმებთ ძმი ძმასა, 'ნუ'ცა მამი შუევილსა. რო-
მელიც და[-] თეთრისა მას გარდაუაჯდე[ინოთ]. 10
რომელმან ასე დაწერილი [შეშალოს], [შეშეცა] იშლების რჯული[საგან
ქრისტეანეთისა]. 10

62

დაწერილი ძუჟჟინსა სამაგროზელი
მართობილისა ჰადიშისა სოფლისა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ II უზოჯელიანი.

ქ ღმრთისა და მაცხოურისა ჰადიშისა და მთაუარ მოწამისა ჩაინი-
შისა თაუსდებობითა და შუამდგომლობითა დაუწერეთ და დავიდევით დაწე-
რილი ესე ქუვეყნისა სამაგროზელი ამა პირსა ზედა, ჩუვენ ერთობილთა ჰა-
დიშისა მიწაზედა მუდღთ ყოველ[თა], ერთმან ერთისა ნდომითა და მოწ-
მობითა: 5
ვისც რაი [-] საქმესა ზედა ჰავი რაი დაგუემართოს, პირი თაუ-
ვად [მაცხოუარი] და მთაუარ მოწამე ჩაინიშისა, მერმე ერთობილი [ჰა-
დიშისა ქ]უვეყნაი იყოს.
შიგა მოსაღებისა მესამედი, ვის ჰავი სქირდეს, მისი იყოს, არ ნაწილი—
ქუვეყნისა იყოს. 10
გაღმა გარდასაჯდელს ზედა ყუველი სწორად ვიყოთ.
ვისცა დამონ(ა)ხულღა გამოვარინოთ, ხუთასისა თეთრისა მას იბარა
წაულღოთ.
ვისისა ვალდობითა ცხენი წაგუივიდეს, პირი ისი იყოს, ვისის მწყემსი იყოს;
ასისა თეთრისა იბარა მას წაულღოთ. 15

5. სვანეთის საისტორიო ძეგლები.

**დაწერილი საერთი და სამოკეთოი გაუჟკალოზისა
მართობილისა ჰადიზის სოფლისა და ნაჰაკელიანთა სახლისა**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ II უზოჯელიანი.

ქ. ღმრთისა და მაცხოურისა ჰადიზისა და ყდველთა ღმრთისა წმიდათა
 თაუსდებობითა და შუამდგომლობითა დაუწერეთ და დავდევით დაწერილი ესე
 საერთი და სამოკეთოი გაუჟკალოზისა ჩვენ ჰადიზის სოფელ[მან] ყუველათა,
 უფრღსთა და უმცროსთა, ჩუვენთა შუვილთა და მამ[ა]ვალთა ყუველათა, (და)
 5 ჩუვენ ნაუჟვარელიანთ ჩარგას და დუ[დ]ა და მიქაელ და გუგაი-
 ლა და ჩუვენთ შუვილთ და მო[მ]ავალთა | ყუველათა, ამა პირსა ზედა: გაუ-
 ვერთეთ ჩუვენი საქმე სამტეროი და სამთუროი. მულახისა გეუსა აქათ
 ერთმან ერთის მტერისა მტერი ვიყათ და მოყურისა მოყუვარე. ერთადა ჰა-
 დიშელად გაეგერთე გაღმა გარდასაწდელს ზედა და შიგ ამოსაღებსა ზედა.
 10 თუ ვინ და[-]რ-კუდაოთ (?), უსიკუდილოდ და უაუგად ერთმან ერთ-
 სა არა დაუბარო[თ]. [ს]ადა შუველაი ჯუბდეს, ერთმან ერთსა უშუვე-
 ლოთ. სადა საურუვი [იყოს], ერთმან ერთისა კერზი საურუვი მ[ვ]ე[ვ]ე[ვ]იროთ.
 ერთმან ერთსა არა გავეყაროთ, არასა ლხინისათუვის, არასა დუჰირვებისათუ-
 ვის; გულმართლადა ერთმან ერთისა გულ მართალი და კარგი ვიყათ. თუ ჰა-
 15 დიშელი ვინ წაგვიდღს, საურავი მოვიჭიროთ, ვითა მეზებელს -----
 მე მაცხოურის დეკანოზს მიწერია.

დაწერილი მართობილთა მულახის ვევისა ვხსავალთა

დრო: მე-15—16 საუკუნე.
მდივან-მწიგნობარი: ივანე (III, მულახელი).

ქ: ————— მაცხოურისა მჟალვისა თაუსდებობითა [და შუამდგომლო-
 ბითა, დაგწერეთ და მოგაგნენეთ დაწერილი ესე] ვინც მაცხოურისა მჟალ-
 ხისა [საყდრისა] შეილნი [მ]ულახისა ვ[სახლობოთ თქვენ [-]-----]ლა
 [-]-----] არა გავეყაროთ [ა]რად ლხინსა და არ
 5 მოვირეგებასა, ვირე ერთ გელ არ მოვეწყოთ არც ჩე[-]-----]გეთ თქვენ-
 გან უკითხავად მულახისა გეუსა.
 ამისა გ[ათავებისა თა]რუსდებად ურ(?) მაცხოვარი [მულახისა], კაცთა-
 გან ერთობილნი ჩენილნი.
 მე ივანეს დამიწერია, მოწამეც ვარ.
 (უხის დამტკიცების ნიშნად ჯვრები)

დაწერილი სასაერთოპირი
ერთობილთა მულახის შესავალთა

დრო: მე-15—16 საუკუნე.
მდიან-მწიგნობარი; ივანე (III, მულახელი).

-----[მულახ-მუქალ]ვისა ჳეუმან ესე დაწერილი მულახისა საყ-
დრისა შვილთა მოგაცხენეთ. რაც ძველთაგან ბეგარ[ი გუდე]ბიან, იგი განლამც
საპატოთ მოაწს(ენონ). მას აქეთ [-----]-1 ურდავადი ერთისა *ქაბბსადინი
არაი გარიდა (?). | მქალვისა მიწისა გამაგრებისათვის თუ დავიჯოცოთ, —ერთ-
გან დავიჯოცოთ, თუ ავიყაროთ, —ერთსა დღესა ავიყაროთ, (თ)უ ლმერთი გუწყა- 5
ლობდეს, —ერთ ვიყოთა. რაი გინდა ესე საქმე გაძნელდეს, თქვენ ჩე[---

(ბოლო დაკარგულია)

დ. სათემო აქტები წუირმი-ელის და იფარის ვეეთა (66—68)

66

დაწერილი სასაბრთჳირი წუირმის ვეისა ელის ვეისაღვი

დრო: მე-15—16 საუკუნე.

ქ — მაცხოვრისა წუირმისა თავსდებობითა და შუამდგომლობი-
თა დაგიწერეთ და მოგეცით დაწერილი ესე ჩვენ. ერთობილმან წუირმის |
გეუმან თქუნ ელისა გეუსა ერთობილსა, მას ჟამსა, იდეს ვინცა სამაჯნოდ
შეგვედაოს, პირი მაცხოვარი წუირმისა და მაცხოვარა ელისა იყოს.
5 ერთობილი წუირმელი და ელელი. ჩუენგან მეტათ არა დაგაბრალოთ
ჩუენ წუირმელთა.

(უზის დამტკიცების ნიშნად 42 ჯვარით)

67

წიგნი მოწყოზისა

(ელის ავეიდან)

დრო: მე-15—16 საუკუნე.

[--- მტკიცე და უქცეველი, რაისა გინდა ჟამისა შემოსრულ]ბისთვის
შეუცვალდებ[ლ]ი, უთუოი და უთუმციო, ჩვ[ენ]--]ატის გეუ[-]ი[-----]ს უფ
[---მას ჟამსა, ო]დეს ჩენი ნაძლევი უკით[ხა]ვად შემოგვიქცევეს. ამას ზედა]
დაუნდორდ(?)ით. [მერვე შევეარ]ეთ [სა]ჯერ[ონი] | მოურაუნი. მოგვაწყვეს ამა
5 პირზედა: [---]სა'ს თეთრისა ზ[-----]. | არა დაგრჩა ჩენი სასარჩლოი და
სასანდურაოი, არ'ა'ს [დიდი, ა]რ პატარაი.

ამის გათავებისა თაუ]სდებად მო[გუივ]სენებია: პირველ ღმერთი, კაც-
თაგან მოურაუნი არიან: მისხირქარი(?) შ[-----]ნი, გი[-----]
---]ლ ჩარკვიანი, ვამიყ ბე[-]უვიანი, ძვიადი კახიანი, [-----]
10 ---]ს დეკანოზი ნაუს[-----], ქიანისგი(?) სამსიანი, დავით ხუ ბ-
ლიანი.

ამისნი მოწმენი არიან: ჩერ'ზი ჩარკვიანი, [-----]ანი,
სანდურ ჩარკვიანი, ივანე მიქელიანი, ქველი ავალანი,
კოჭლა ქალდიანი, მამისთვალი მეს[იანი]-----].

15 [მე]----]ანს დამიწერია და მოწმეც ვარ.
ვინცა (ესე) წიგნი გატეხოს, შვიდთაყათ კრებიტა(ნ)ც კრული არს
სა[ხლი და საყოფელი]ც იმი(სი), სასმელი და საქმელი მის(ი) ორსავე ცხო-
რებასა შინა.

(უზის დამტკიცების ნიშნად ჯვრებით)

დაწერილი საერთო სასამართლო
ერთობილთა ზეგენელთა და ყიფიანთა სახლისა

დრო: მე-15—16 საუკუნე.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე (IV, იფარელი).

ქ — მთავარ მღწამე იფარისა თასდებობითა და შუამდგომლო-
ბითა, მთავარ ანგელოზისა ზაგარისა თასდებობითა, დაუწერეთ და
დავდევით დაწერილი ესე ჩუვენი ერთობილმან მ'ე-ი ზეგენელმან და
ყიფიანმან ესტატე[მან]. მისმან ძმამან, მას' ჟამსა, თდეს მოგვინდა
ერთმანერ[თი]სა ერთობაი. ვავეერთეთ ჩუენი საქმე სამტეროი და სამოწყუ- 5
[როი. მტერისა] მტერი ვიყვით, მოყურისა მოყურაე. 'სა'და[ცა] საურაეი გ'უი-
ჯ'ობდეს—გულმართლად საურაეი მოვიჭიროთ, 'სა'და[ცა] შუეველა გ'უიჯ'ობდეს—
შუეველოთ ერთმან[ერთ]სა, -----] უსიკუდილოდ და უაუგოთ
გერში არა უთხოვოთ ერთმა ერთსა, კლარისაი არა დავიჯეროთ ერთმან ერ-
თისა, ვირე პირათ არა ვავიკითხოთ ერთმან ერთსა თუ. 10

ამისა თასდებად პირველ ღმერთი, კაცთაგან: ბედილა ამოწიანი,
სკვ(ონ) იგჩიანი, ივა ყერლანი, მიქაელ ხ'--ანი, მიქაელ
შარლანი, ვარდ- -- დან(ი), ნაგუ *ჩხრვანი, ხბილ[-] -რთია-
ნანი და ბედილა. 15

შე დემეტრეს დამიწერია.

წიგნის დამტკიცების ნიშნად—ერთ გვერდზე 44 ჯვარი, მეორე გვერდზე 8 ჯვარი

ე. სათემო აქტები კალის და უშეულის ვეფთა (69—72)

69

დაწერილი ერთგულობისა ერთობილისა ვალდუის ვევისა კალის ვევისადმი

დრო: მე-14—15 საუკუნე.
მდივან-მწიგნობარი: მიხელ დვედარიანი.

ქ. — წმიდისა კვირიკეს თავსდებობითა და შუვამდგომლობითა დაგი-
წერეთ და მოგაქსენეთ ჩვენ ლოთქიფანიძეთა გიორგი და დემეტრე
[-----] და ვალდეშელთა ერთობილთა, მას ჟამსა, [ოდეს] წე-
რემელთა ხატი გარდ[მოვ]ა[ს]ე[ნეთ] ჩვენ ვალ[დეს] ვეფ[ის]ა ერთო-
ბილთა. აწ რაიც [-]რ-ი ჩვენ ლოთქიფანიძეთა და ჩვენთა ვალდე-
შელთა არც ვისი ხატი ჩამოვასვენოთ, არც ვისად სავდროთ გავვადოთ
ვალდეში. თუ ესე პირი გავიტეხოთ, ოთხისა კარვისა კალელისა სისხლი
მიზეზ გავლებლად დავიუროთ.
ესე დაწერილი მე მიხელ დვედარიანსა დამიწერია და მოწამეც ვარ-

70

დაწერილი კალის ვევისა გაჩენილისა სამართალისა არ დაჯერისათვის

დრო: მე-14—15 საუკუნე.
მდივან-მწიგნობარი: გაჯენანი.

წმიდისა კვირიკეს პირობითა, კალა გაურისხდეს, რომელმანცა კაცმან
სამართალი დაუქიროთ, მართლისა ფიტებულისა კაცისა გაჩენილი, არალ-
[--] ვერვეც კალა მასა გაურისხდეს.
აწ ამისნი მოწამენი არიან წმიდაი კვირიკე კალისა.
მე ხუცესსა გაჯენანსა დამიწერია, მოწამეც ვარ. ვინც, შეშალოს
ამა -----

71

დაწერილი საერთო და საერთპირო ერთობილისა კალისა ვევისა კალის შთისა საძმისათვის.

დრო: მე-15 საუკუნე.

წმიდისა კვირიკეს კალისა თაუსდებობითა და შუვამდგომლობითა დაუ-
წერეთ და დავდევით დაწერილი ესე საერთო და საერთპირო, მტკიცე და-
უქციველი, რას გინდა ჟამისა შემოსრულობისათვი შუუცვალეველი, ამა პირს-
ზედა: რაც კალისა მთისა საქმესა მოყვეს, რაი გინდა საქმე მოყვეს, გინდა-
ვინ მოკუდეს, გინდა ვინ დაიკოდოს, (გ)ინდა ვინ გაი[--]ს, გინდა არ გინდა-
დიდი და საზინელი საქმე მოყვეს, პირი და პასუხვისა გამეცი წმიდა კვირი-
კე კალისა და კალისა ვევი ერთობილი.

დაწერილი [ქუთაისის საზღვარგარეული]
კალისა და უზუშულის კვება

დრო: მე-14—15 საუკუნე.
მდივან-მწიგნობარი; ფარსმან დობორჯგანი.

--- | ქ უჯობდეს, გულმართლად ვიჭირვოდეთ თქვენიანად და უთქვენოდ,
და რასაც პირსა ზედა შედგომილ ვართ არ გაგიტეხოთ ჳევემან ჳეუსა ჳეობითა.
თუ გაგიტეხოთ, რაიც ჩვენსა შხერასა უყოთ, იმისა საქმესა არა გერჩოდეთ.
თუ ერთმან ანუ ორმან გაგიტეხოთ, ერთობილნი წავეკიდოთ.

ამისა გათავებისა თაუსდებად მოგვიჳსენებია დედაი ღთისა უშგულისა, 5
წმიდაი კვირიკე კალისა; კაცთაგან: ადაი გოშგოთელიანი, ხოჯი
ჩარგასიანი, გიორგი დოდილიანი, დათვაი გელოვანი.

მე ფარსმან დობორჯგიანსა დამიწერია და მოწამეც ვარ.

ე. სათემო აქტები ლახამლელოთა ჯევისა (73—74)

73

 დაწერილი სასაქონლო
 ერთობილისა ლახამლელოთა ჯევისა
 ცხვალუს სამხის გამო

 დრო: მე-15—16 საუკუნე.
 მდივან-მწიგნობარი: თოდანი.

— დაუწერეთ ჩვენ ერთობილოთა ლახამლელოთა, ბაბაშს და ნენ-
 წელსა შუვა, მას ჟამსა, ოდეს ცხვად' მოგუ'---. მერმე ერთ პირად შეუ-
 დეგით რაიც 'ს' პირი ჩვენს იმისგან მეტი რაიც დღეს '---' ამა საქმესა შუვა
 შემოვიდეს, ანუ კაცისა [კუ]ლითა, ანუ ეკლესიისა გატეხითა, ანუ [სხუაი] საქმე,
 ყველაი საერთო იყოს აქაუ'---'გან და თუ იქიური პირისაგან წესი არ ---
 რაიც იმა საქმესა მოჰყვეს, პირი [მთავარ] მოწამე ხიდისა იყოს.

ამისნი მოწამე[ნი] 'არ'იან: თავად ღმერთი, კაცთაგან—ერთობილნი [ლა-
 ხამლელნი.

მე თოდანს დამიწერია და [მოწამე]ც ვარ ამა დაწერილისა.

74

 დაწერილი ლახამლელოთა ჯევისა
 მკრამელთათვის

 დრო: მე-15—16 საუკუნე.
 მდივან-მწიგნობარი: გაქანიანი.

ქლ'თისა, [დღელსა მის]ისა და ყოველთა წმიდათა მისთა თაუზღებობითა.
 დღეს იქითა თავარმოწამესა ვიდისა ვინც შესცოდოს, ერთისა საპატიოისა სვა-
 ნისა სისხლი გარდაიხადოს. თუ არ შეეძლოს მოვარჩენა, სახსარი ნუ იყოს.

ამისი მოწამე არიან: ადილა გაქანიანი, ბალთა სკიზიანი კა-
 შაშელი.

მე გაქანიანსა დამიწერია, მოწამეც ვარ.

მ. სათემო აქტი ლალვერს ზემოით ე[ქუ]დელთა

75

დაწერილი
ლალვერს ზემოით ერთობილთა ე[ქუ]დელთა

დრო: მე-14-15 საუკ.
მდევან-მწიგნობარი: დავით (I).

— დაუდევით [ნ]იშანი ესე ჩვენ ლალ[ვე]რ[ა]ს ზემოით ერთობილთა
 ე[ქუ]დელთა, მას ჟამსა, [-]რ[ა]ს და ერმა სოფ[ლ]ისა და [-]რ[ა]სებითა
 დ[ა]რისა ში[რ]სა ქვე[-]რ[ა]ს ალუთქვით პარასქე[ვ]ს შრომა, ვითა კვირასა შ[უ]ა,
 ეგრევე შაფათსა შუა [-]რ[ა]ს ში[რ]სა [გა]ტეხოს შეჩუენებულ იყო[ს] [იგ]რი კაცი
 მმარე(?)რ[ა]ს სთფელსა შ[ი]რ[ა]ს მ[ა]რ[ა]ვი ანუ მპარავი [შეინა]ჩხო[ს] და დამალოს 5
 რ[ა]სა კაცი ჰაეისა მშრომელ[ა]ს და რ[ა]ს
 -ს, იგიც იმა წყევასა ჰ[ა]რ[ა]ს, რაი გინდა მისი მოკეთე [იყო]ს. რაიც ამას,
 პაწეღა[-]რ[ა]სოყოთ და ვინც ესე პირი და [დ]აწერილი შეინახოს,
 იგიმცა კა[ცი] კურთხეულა აქა და მას საუკუნესა[ს].
 [ა]მისნი მოწამენი არიან: თავად ლ[მ]ერთი, სუფი[ს]ა ლ[ს]მზობელი, მთა- 10
 ვ[არ] მოწამე ლა[ლ]ვერ[ა]სა და სუფი[ს]ა; კაცთაგან:-----
 შალვა ბუბიანი, არდაშელ შემკობილიანი და შერბალეკ.
 მე დავითს დამიწერია და მოწამეც ვარ ამისი.

წ. სათემო აქტი სოფელ ქურაშისა

76

ფ რ ა გ მ ი ნ ბ ი

დრო: მე-14—15 საუკ.

ქ ესე წიგნი დაუწერეთ და დავდევით ჩუენ ვისაც ქურაშისა მთავარ-
მოწამესა წინაზე სასაფლა[ო] 'გეაქუს' ერთობილთა ქურაშისა მპყრობელთა

(შემდგგი აკლია)

VII ა

კერძო აქტები

ბუნდან ვასთანგანისა

და

სეტიელთა სასლისა

(სეტის ვევიდან)

(77—104)

დაწერილი გარდაწყვეტილობის

არდაშელ ქორიკრიანისა და ბენდან მახთაგვიანის სახლთა შორის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.

მდივან-მწიგნობარი: ანტონ.

ქ. ესე დაწერილი და ნიშანი გარდაწყვეტილობისა დაგიწერე და მოგაგ-
სენე მე ქორიკრიანისა არდაშელ რა ჩემთა შვილთა სიქთურ და თო-
თარ და ჩემთა მომავალთა, შენ ბენდანსა ვახთანგანსა და შენსა შვი-
ლობისა სეტიელ(ი)სა შვილსა და შენთა მომავალთა, მტკიცე და უქცე-
ველი, ყოვლისა მიზეზისაგან უმიზეზო, რასა გინდა ჟამისა შემოსრულობისთინ 5
შეუცვალებელი, მას ჟამსა, ოდეს მთავარ მოწამე და ერთობილი(ი) ჳევი იშვილე.
მერმე შეეყარეთ ჳევეს ჩენილნი მართალნი სასწორონი მოვრავნი, გააჩინეს შენსა
და ჩემსა შვა რაც საქმე იდვა, და მიურვე, დავეჯრდი და ბოლო მოგიდე.
არაი დაგრჩა ჩემი სასარჩლოი, არ დიდი, არ პატარაი, არასთან არაი. [—]¹,
ჩემი სასარჩლოი და [---] მა [----] შენსა არაი დამრჩომია არ ჩემისა დისა, 10
რა გინდა დღეგრძელი იყოს. გარდაგუწუედი და შენსა და ჩემსა შუა, მოყურო-
ბისა და მოკეთეობისგან კიდე, ამა წარკუთილითა².

ამისა გათავჯებისა თავსმდებად თავად მთავარ მოწამე სეტიისა და ერ-
თობილ ჳევე-მოვრავნი.

და მოწამე ზრიან: ტა[----] შავრეგვიანი, გიორგი ჟორჟო- 15
ლიანი, დაგანი მოშკიდიანი, ვამეყ ბოლოშიანი.

მე ანტონის დამიწერია და მოწამეც ვარ.

თუ ესე დაწერილი გავიტეხო მთავარმოწამე ---
(ბოლო სტრიქონი გადასულია)

დაწერილი გარდაწყვეტილობისა (პირველი)

ამროლიანთა და ბენდან მახთაგვიანის სახლთა შორის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.

მდივან-მწიგნობარი: გიორგი (I).

ქ მაცხოვრისა ქართვანისა თავსდებობითა და შევამდგომელობითა და-
გიწერეთ და მოგკით დაწერილი ესე გარდაწყვეტილობისაი ჩუენ ამრო-
ლიანთა ხობენჯი და ივანე და ებოდელმან და ჩუენთა შვილთა მი-
ქაელ და აბოდა და ჩუენთა მომავალთა ყუელათა, თქუნენ ვახდაგვიან-
სა ბენდიანსა და შენსა შვილებულსა შვილსა ივანეს სეტიელსა და 5

¹ ამოშლილია ორ-ნახევარი სტრიქონი.

² ამის შემდეგ, შეცდომით, ისევ განმეორებულია სიტყვა: „გარდაგუწუედი“.

მიქაელს და თქვენთა შვილთა და მომავალთა, მტკიცე და უქცეველი და ყოვლისა მიზეზისაგან უმიზეზო და გამოსრული, მას ჟამსა, ოდეს ვახდა-
გიანსა ყმაი შვილი არაი დარჩა, მერმე შენ სეტციელი გიშვილა ბენდიანმან;
ჩუენ ამროლიანნი მისისა სახლისა შვილნი ვიყვენით, შენ სეტციელი იქი
10 მოსახლე იყავ, იმა სახლისა შველობაი შენ გმარაუბდა და ჩუენ იმა სახლისა
სამართალი და წესი გთხოვეთ. იმას ზედა დაუმდურდით. მერმე შეუყარეთ მარ-
თალნი და საჯერონი მოვრავენი. რაიც იმა მართალთა კაცთა გამიჩინეს, მომეც
და მე ავიღე და დაჯერებული ვართ. არაი შეგრჩა ჩუენი ამროლიანთა სასარ-
ლოი და გარდასაძღელი, არ დიდი და არ ცოტაი და არ სარკჳლისა დანახ-
15 შვისა კარისა არაი, და არაი სამოციქულოი, არაის თანა არ. ამა წერილითა
გარდამიწყუედია.

ამისნი დამხდომნი და მოწამენი არიან: ივანე წორანიანი, ჯავნარ
ამროლიანი, ქარიმან ქაბიანი.
მე გიორგის დამიწერია და მოწამეცა ვარ.

(უზის დამტკიცების ნიშნად ხუთი ჯვარი)

**დაწერილი სუიღულოზისა
ჯავარისძისა და სხიმილის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუღუნის ბოლო.
მღივან-მწიგნობარი: ანტონ.

ქ ესე დაწერილი სუიღულოზისა დაგწერე და მოგაქსენე მე ჯაფარის-
ძემან კახაბერმან და ჩემმან ძმამან ქურციქი და ჩემთა შვილთა
ტაიბულა და ასლან და ჩუენთა მომავალთა, შენ სეტციელსა და შენთა
შვილთა ივანეს და მიქელს, მტკიცე და უქცეველი, ყოვლისა მიზეზისაგან
5 უმიზეზო, რას გინდა ჟამის შემოსრულობისთჳინ შეუცვალებელი, მას ჟამსა,
ოდეს] ლემოშხაში მოგყიდე. ავიღე შენგან ფასი სრული, რომლითა და-
ჯერდი. ლმერთმან გიბედნიეროს მკუილდრ]ად და სამაჳულოდ, ყოვლისა კაცი-
საგან უცილებლად]. გინდა გაჰყიდე, გინდა გამზითვე, გინდა ვასცვალე, [რაი
გინდა] უყავი, ჩემი სასარჩლოი იმა ყანასა შიგან არ დამრჩომიას; დღესითგან
10 წლმა არას ჩემისა გუარისა კაცმან არ გიქსენოს.

ამის ვთავეებისა თავსდებად მთავ[არ] მოწამე სეტცისა---

(ბოლო ნაწილი გადასულია)

**დაწერილი სუიდელოობის
ქაბდანიბა და სეტიელის სახლთა ზორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.
მდივან-მწიგნობარი: ანტონ.

ქ ესე დაწერილი სუიდელოობისა დაგიწერე და მოგეცი მე ქარდანმან
სარგის და ფარცმან და ჩუენთა მომა[ვ]ალთა შენ სეტიელსა და შენთა
შვილთა ივანეს და მიქელს, მას ჟამსა, ოდეს ლაკაილას ყანაი მოგვიდე.
ავილე შენგან ფასი სრული, რომლითა შეეჯერდი. ღმერთმან გიბედნიეროს
მკუიდრად სამამულოდ ჩემგან და ყოლ[ა კა]ცისგან უცილებლად. გინდა გაპ-
ყიდე, ვასცვალე, რაი გინდა უყავი, ვითა ნასყიდსა ჰმართებს; არას ჩემისა
გუარისა] კაცმან არ გიწესნოს.

ამისა ვათავებისა თავსმდებად მთავარ მოწამე სეტიისა და ერთობილი
ქევი.

**დაწერილი გარდაწყუადილოობისა
გოშქოთელიანის და სეტიელის სახლთა ზორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.
მდივან-მწიგნობარი: თქროპილ.

ქ — სეტიისა მთავარმოწმისა (თავსდებობითა და შუამდგომელო-
ბითა) დაგიწერე დაწერილი ესე გარდაწყუადილოობისა, დაგიწერეთ და მოგე-
ცით ჩვენ გოშქოთელიანთა ჩარეგ და ვეშაგ, ჩვენთა შვილთა და მო-
მავალთა, ჩვენთა ასაბიათა: არდაშელ იოსელიანმან, ფორთოხ იო-
ბიან[მა]ნ, თათარ იობიანმან, დავით იობიანმან, ანგორავ
იობიანმან, ქირქიშლიან თათარმან, შაურეგ იანმან, ჩემთა ძმათა
და ასაბიათა ყველათა, შენ სეტიელსა და შენსა შვილსა ივანეს, მ[იქ]ელს,
შენთა ასაბიათა ყველათა, მას [ჟა]მსა, ოდეს გოშქოთელიანი და სეტრ-
ელი წავიკიდენთ. მერმე გვიურვეს ფიცებულთა მოურაუთა, გაგვიჩინეს და
მიურვე, რომლითა დაგვერდი. არაი დაგრჩა [ჩვენი] სასარჩლოი, არ დიდი, არ
პატარაი, არას თანა არაი [-----]ტარა.

ამისნი მოურაუნი არიან: ქოსი[-----]ნიანი
შაპშა და ხრთავი[-----], ანგორავი ქიანი, ნანია კა-
ხიანი [-----], [ფორთოხ იოსელიანი.

მე თქროპილსა დამიწერია და მოწამეც ვარ.

(უხის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

5

5

10

15

82

დაწერილი საქმისა ბოლო-მოღებულობისა სბთიელისა და ცხველიანის სახლთა შორის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.

მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე (I).

ქ — ვმიდისა მთავარმოწამისა სეტისა თავსდებობითა და შუვამ-
დგომლობითა, თდეს მე და ცხველიანი წავიკიდენით ზურემიანისა ბე-
დითა. აწ ამას საქმესა ბოლო მოელო, არაი დაგურჩა სასანდუროი არაის რაის
თანა არა, მოკეთობისაგან და მოყრობისა კიდე შენ ცხველიანსა და ჩემ
5 სეტელს შუვა. ჩვენ ცხველიანთა გეულ და ჩემთა შვილთა დუდი-
ლა და ჩემმან ძამან საგილა და პატარამან, არც რას ჩემით ბედით.
მაყიანს ერჩოდეთ.

ამისი მოურავნი დამხულომნი არიან: ჯაფარაისძენი ჩარგას. და
პირნათელ და გალდაშელ, ცეცხლაი ხრთაგიანი, და იოვანე
10 მუტულიანი, და არჯავან ხრთაგიანი.

მე დემეტრეს დამიწერია, მოწამეც ვარ.

(უზის დამტკიცების ნიშნად შვიდი ჯვარი)

83

დაწერილი გარდაწმადილობისა სბთიელისა

მაჯას და დედლის წაკიდების გამო

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.

მდივან-მწიგნობარი: ივანე (I).

ქ — მთავარ მოწამისა სეტისა (თავსდებობითა) და შვამდგომლო-
ბითა, მა ჟამსა, თდეს მაჯა და დედილ წაკიდებითა იყუნეს. მერმე მარ-
თალთა მოურაუთა ორასისა თეთრისა დედილ [---] - გააჩინეს. მე სეტი-
ელმან გარვჯადე. თქუენ | ესე მიმედეთ, რომე ბოლოსა ჟამსა არაი დამიწაუ-
5 დეს.

ამისნი (და)მხლომნი არიან: ჯაფარაისძე პირნათელ, ხერანი ივანე,
მარგელიანი ფარცმან, გვერლიანი ტიღვა.

მე ივანეს დამიწერია, მოწამეც ვარ.

(უზის დამტკიცების ნიშნად ორი ჯვარი)

**დაწერილი გაუქმლობის
ნივარტელიანსა და ხათიმლს შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.
მდივან-მწიგნობარი: ვიორგი (III).

ქ. მე ნივარტელიანსან შენ სეტციელსა ესე გიმედე: ვითა მამა-
შვილნი[ი] ეგრე გაუყრელნი ვიყუნეთ; თუ ჩემსა სამართალი არა მოხდეს, სხვა
კაცისა გულისათვის, არა ღდეს გაგეყარო.

ა(მისა) გათავებისა თაუსდებად პირველ ღმერთი, (კაცთავან): ჯაფარიძე
პირნათელ, გოშგოთელიანი აზაგ მელომე.

მე გიორგის დამიწერია, მოწამეცა ვ[არ]
(უზის დამტკიცების ნიშნად ერთი ჯვარი)

5

**წაკაშეთილი გარდაწყვეტილობის (პირველი)
ვათილა ვახტანგისა და ივანე ხათიმლის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე (II).

ქ — მთავარ მოწამისა სეტისა თაუსდებობითა და შეამდგომ-
ლობითა, დაგიწერე და მოგაქსენე წარკვეთილი ესე გარდაწყვეტილობისა მე
ვახტანგისან მან | ვაჟილა; ჩემთა შვილთა და მომავალთა, შენ სეტციელსა
ივანესა, შენსა ძმასა არჯავანსა, თქვენთა შვილთა და მომავალთა, მტკიცე
და უქცეველი, დროვი დაუდებელი, მიზეზ შემოუღებელი, რაისა გინდა ჟამისა
შემოსრულობისათვის შეუცვალებელი, უთუო და უთუმიცო. ძველსა და ახალსა
საქმესა ზედა დაუნდურდით; მერმე შეეყარეთ ფიცებუ[ლნი] მოურაუნი, იანგა-
რიშეს ჩვენი საქმე, ძველი და (ა)ხალი სხვაი ყველა ერთმან ერთსა შეუდგინეს.
დარჩა ჩემი მზითვევი, ავიღე ერთი უსგვაზდი ყანა, ასისა თეთრისა ჯარი. არ
დაგრჩა ჩემი სასარჩლო, არ დიდი, არა ცოტა, არასთან არა, არც ერთი
მორი კანაფი (?) | არც ერთი სმავი წყალი.

ამისა გათავებისა თაუსდებადა მომიტყენებია ესე შემოწერილნი წმიდანი,
კაცთავან: ჯაფარიძე პირნათელ, გოშქთელიანი აზნავი,
ხრ[თავიანი] ივანე, მარგველანი ფაცი, ჯეჯვანი სარგის,
ორნი ძმანი რ--იანი, ც[--]დელანი დემეტრე.

მე დემეტრეს მს[---]

(უზის დამტკიცების ნიშნად ორი ჯვარი)

5

10

15

წარკჷუთილი გარდაწყუდილოზისა (მეორე)

ვაჟილა ვახთანინისა და ივანე სეტიელის სახლთა შორის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ I კილამოშელი.

ქ — სეტიისა მთავარ მოწმისა თავზდებობითა და შვამდგომლობითა დაგიწერე და მოგაქსენე დაწერილი ესე წარკჷუთილი გარდაწყუდილობისა ბოლო მოღებულობისა მტკიცეი და უქცეველი, რაისა გინდ ჟმისა შემოსრულობისათვის შეუცვალეღელი, მე ვახთავიანმან ვაქილა, ჩემმან დე-
5 დამან თუთა, ჩვენთა შვალთა და მომავალთა ყველათა, შენ სეტიელსა ივანესა, არჯევანსა, თქვენთა შვილთა და მომავალთა ყველათა, მა ჟამსა, ღდეს მზითუსა გერჩოფი. მერმე ვიუბნეთ და მომეკ მზითვი და დაგჯერდით. აწ არაი დარჩა ჩვენი შენსა სასარჩლ-სასამღუროი, არც რაი მზითვისა, არც რაი სხვავი, არ ძველი და არ ახალი, არაისა თან არა. მოგიღეთ ბოლოი ამა წარკჷუთილითა.

ამისა ვათავებისა თავზდებად მომიცემია ღმერთი, კაცთავან დანამზღურო არიან: ივდარ მარგ[----], დემეტრე ზორემიანი, ჩარგას[-]რ-მიანი.

მე ქერუბინსა დამიწერია და მოწამეც ვარ.

(უხის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

წარკჷუთილი გარდაწყუდილოზისა

ვაჟრამიანისა და ივანე სეტიელის სახლთა შორის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ II უხოჯელიანი.

ქ — სეტის მთავარ მიწამის თაუსდებობით და შვამდგომლობით დაგიწერეთ და მავ(გ)ეციო მე ზურამიანმან გუშელ თქვენ სეტიელსა ითვანეს, შენთ შველთა და მომავალთ ყველათ, მას ჟამს, ღდეს ჩემო ვაბუნეიანმან შენი ქუბი (?) წაიღო. მერე შენ აიყარ და ტიხუველიანი
5 შეიბყარ. და ქუბისა მუქჷვად ათას ხუთასად *ქრლდაშის სათიბი დაგიდე-
|და მერმე შეუყარეთ მართალნი და ფიცებულნი მოურაუნი და რაიცა იმათ გააჩინეს დაიურთე: არა დაგურჩა ჩვენ სასარჩლოი.

ამისნი დანახდმნი და მოურაუნი არიან: ბინ[დე] კახიანი, დუთუთარ გელიანი, მუგლურ ჯეშდინიანი, ივდარ ასოიანი.

(უხის დამტკიცების ნიშნად ჯვრები: ერთ წყებად—სამი ჯვარი, მეორე წყებად ორი)

**დაწერილი ვაჭრობისა და მკვიდრად ნახშირობისა
ჯაჭარისძისა და ივანე სტიქელის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველდიანი.

[ქ] — სეტიისა მთავარ მოწამისა თაუსდებობითა და შუამდგომე-
ლობითა დაგიწერეთ და მოგაჯსენეთ დაწერილი ესე ვაჭრობისა [და] მკვიდრად
ნასყიდობისა თქვენ სეტიელსა ივანეს, შენსა შეილსა დემეტრეს, თქვენთა
[შვილთა] და მოძავალთა, ჩვენ ჯაჭარისძეთა ჩარგას, ვეშავ, არღუნ,
გალდაშელ [----] [და] ჩვენთა შეილთა და მოძავალთა, მტკიცე და უქცე- 5
ველი, ყოულისა მიზეზისაგან უმიზეზო, უთუო და უთუმცო, მას ქამსა, ოდეს
შენსა სასახლეს ზემოით მუშქიდიანსა ყანაი ჰქონდა ჩვენგან [----] იალე-
დასკერძი და სუნბატლისშვილთა კერძი, მათგან ჩვენ დავიკენ[ით],
დამოწმებითა თქვენ მოგყიდეთ, ავიღეთ თქვენ(გან) ფასისრული, რასაცა შევჯერ-
დით. გინდა გაყიდე, გინდა გასცვალე, გინდა დაესახლე, გინდა ----[ვე რაი 10
გინდა უყაუ, გიბედნიეროს ღმერთმან მკვიდრად და სამამულოდ, ყოულისა კა-
ცისაგან უცილებლად და უფალლოდ. ვინცა შეგეცილოს, პირი და პასუხვისა
გამცემი ჩვენ ვართ.

ამისა გათ[ავებისა თაუს]დებად მოგუთქსენებია სეტიისა მთავარ მოწამე],
კაცთაგან: გოშგუთელიანი ჩარგ, ქანცხელიანი ანტონი. 15
მე გიორგის დამიწერია და მოწამეცა ვარ.
(უზის დამტკიცების ნიშნად ხუთი ჯვარი)

**დაწერილი ნახშირის ნახშირისა
კაჭვარისა და ივანე სტიქელის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველდიანი.

ქ: ესე დაწერილი და ნიშანი დაგიწერე და მოგაჯსენე შენ სეტიელსა
ივანეს და შენთა შეილთა მეკამბერანმან გავაშელ და ჩემთა შეილთა
მტკიცე და უქცეველი, ყოულისა მიზეზისაგან უმიზეზო, მას ქამსა, ოდეს ჩემგან
დევედარიანსა მიქაელს ლა[----] მკვიდრად ჰქონდა. მან 5
[----] სა მიჰყიდა [----] მარეგიანსა დავეაქრა, მერმე იმას მე
პოუშალე და შენ მიგანეებ. ავიღე შენგან რაიცი მართებდა, და გიბედნიეროს
ღმერთმან ჩემგან და ჩემთა შეილთა და ყოულისა ჩემისა სახლ[ისა] კაცისაგან,
უცილებლად და უფალლოდ, ვითა ასრე ნასყიდისა ნასყიდსა ჰმ[არ]თებს[.]

ამის გათავებისა თაუსდებად მომიკსენებია [სეტიისა] მთავარ მოწამე,
კაცთაგან: [----], კაიბუღვა სუტუნიანი. 10
მე გიორგის დამიწერია და მოწამეცა ვარ.
(ბოლოში უზის დამტკიცების ოთხი ჯვარი)

90

**დაწერილი ვაჭრობისა და მკვიდრად ნასყიდობისა
ქურდობისა და ივანე სეტიელის სახლთა შორის.**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველიანი.

ესე დაწერილი და ნიშანი ვაჭრობისა და მკვიდრად ნასყიდობისა¹ მტკიცე¹
და უქცეველი, ყოულისა მიზეზისაგან უმიზეზო, [დაგი]წერეთ და მოგეცით შენ
სეტიელსა ივანეს და შენსა [------] შეილთა და მომავალთა ჩვენ
ქურდ[იანმან—] | გამზადებულმან ვარდან, ჩენთა შეილთა და მომავალთა,
5 [მას] ჟამსა, ოდეს ჩვენგან ყანთი გქონდა ჯანგარაშს. მერმე [ავიღე]¹
[თქვენ]გან ფასი სრული, რომელსაც შეუჯერდი. [არაი დაგ][რა ჩვენი] სასარჩ-
ლოი, არ დიდი და არ პატარაი, არაის თანა არაი [-] | რაი გინდა უყაუ, გი-
ბედნიეროს ღმერთმან მკვიდრად [სამამულოდ, ყოვლისა] კაცისაგან უცილებლად
და უვალოოდ. [ვინცა] შეგეცილოს, პირისა და პასუხის [გა]მცემი ჩვენ ვართ.
10 [ამისა] გათავებისა თაუსდებად მოგუიჯენებია სეტიისა მთავარ მოწამე,
კაცთაგან: შაშან ხრთაგიანი, ჩარგ გოშგოთელიანი, ივანე მო-
ბეჩიანი.

მე გიორგის დამიწერია და მოწამეც ვარ.

(ბოლოში უხის დამტკიცების ჯვარი).

91

**დაწერილი ვაჭრობისა და მკვიდრად ნასყიდისა
სიკომონ ქოჩორიანისა და ივანე სეტიელის სახლთა შორის.**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველიანი.

ესე დაწერილი და ნიშანი ვაჭრობისა და მკვიდრად ნასყიდისა და გი-
წერეთ და მოგაჯსენეთ შენ სეტიელსა ივანეს და შენსა შეილსა დემეტ-
რეს, მისთა შეილთა და მომავალთა, ჩვენ მოქ[მე]თა ქოჩორიანთა სიკ-
მუნ და [ჩ- - -], შეილმან [- - -], ჩემან მოძმემან გიორგი და მისთა [შვილთა],
5 მტკიცე და უქცეველი, [ყოულისა] მიზეზისაგან უმიზეზო; მას ჟამსა ოდეს ქვან-
ხანსა | სათიბვე მოგყიდეთ, უწინას მე სირმუნ, მერმე გიორგი. ავიღეთ
შენგან [ფასი] სრული, რომლითა შეუჯერდით. ვიბედნიეროს ღმერთმან, ვითა
მკვიდრად [ნასყიდსა] ჰმართებს ჰავრე, ყოულისა კაცისაგან უცილებლად და
უვალოოდ. თუ [ვინმე] შეგეცილოს, პირი და პასუხისა [გამ]ცემი [ჩუნ] ვართ-
10 ამის გათავებ[ისა] თაუსდებად მომიჯენებია სეტიისა მთავარ მოწამე,
კაცთაგან: გამრეკელ ვახტაგიანი, მიქაელ ფალიანი.

მე გიორგის დამიწერია და მოწამეც ვარ.

(ბოლოში უხის დამტკიცების ჯვრები).

¹ ერთი სტრიქონი აღარ ვაირჩევა.

**დაწერილი გარდაწყვეტილობისა (მორე)
ამკოლიანისა და ივანე ხატიშვილის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველდიანი.

ქ — მოგაწენე დაწერილი ესე მტკიცე და უქცეველი, ყოულისა
შმიზეზისაგან უმიზეზო, რაისა გინდა ჟამისა შემოსრულობისათუინ [შე]უცვალე-
ბელი, უთუოი და უთუმცოი, შენ სეტიელსა ივანეს და შენსა [შე]ილსა
დემეტრეს, თქვენთა შვილთა და მომავალთა, მე ამრ [ოლიანმა ებო] დე-
ლი, ჩემთა ძმათა და ძიხიხლელთა და მომავალთა ყოველთა, მასა ჟამსა, ოდეს 5
ვახდავიანისეულსა დედულს გერჩოდ. [-----] ვილეთ შენგან რაიც გმართებ-
და, არაი დაგრა ჩენი სასარ[ჩლოი] და სასამდურაოი, არაის თანა არა, არ
დიდი და არ პატარაი, არ[აის] თანა არა, თვინიერ სწორად მოკეთებისგან
მეტი.

ამისა ვათავებისა თაუსდებად მომიწენებია სეტიისა მთავარ მოწამე, 10
კაცთაგან: [-----], ანტონი მოძღვარი, ქარიშხან კაბიანი,
ივანე წრანი[ანი-----]
[მე გიორგის] დამიწერია და მოწამეც ვარ.

(ბოლოში უხის დამტკიცების ოთხი ჯვარი)

**წარკვეთილი გარდაწყვეტილობისა
შაბაზა [-]ჩიანისა და ივანე ხატიშვილის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველდიანი.

ქ ესე დაწერილი და ნიშანი წარკვეთილი გარდაწყვეტილობისა დაგწერე
და მოგაწენე თქვენ სეტიელსა ივანეს და შენსა შვილსა დემეტრეს,
თქვენთა შვილთა და მომავალთა, შენთა სახლის შვილთა სახლ სივანთა ივანეს
და ლაზოჩარს, შენთა მოძმეთა შალვას, შენთა [-----] რიანმან
შატამაზ და ჩემან შვილმან ჩორჩანი და საგის¹, ჩემთა მესამართლეთა 5
და ასაბიათა, ერთობ | ყველათა, მტკიცე და უქცეველი, ყოულსა მიზეზისაგან
უმიზეზო, რა[ისა] გინდა ჟამისა შემოსრულობისათვისცა შეუცვალე ბელი, უთუოი
და უთუმცოი, მას ჟამსა, ოდეს ნა ვარელიანისა ასაბიობასა შივა სა(ა)უგოდ
დავიკოდე. მერმე შე[ვ]ყარეთ მართალნი საჯრონი მოურაუნი. რაიცა ვა(ა)ჩინეს,

¹ ეს სიტყვა ჩაწერილია სტრიქონს ქვემოთ.

- 10 დაუჯერდი და გარ[დაიჯადე], მოგიღე ბლოი ამა წარკვეთილითა. აღარაი-
 დაგრჩა ჩემი სასარჩლოი და სასამდურაი და გარდასაჯდელი, არ დიდი, და არ-
 პატარაი, არაის თანა არაი, თვინიერ მოკეთეობისაგან მეტი; ამა წარკვეთილითა-
 გარდაგვიწარკვეთილობია და გარდაგვიწყვედია, მოგვიღია ბლოი, [დაუჯერ-
 დით].
- 15 [ამისნი მოურაენი] და მოწამენი არიან: იოსელიანი ოზბეგ, დეე-
 დარიანი ვაჩე, მაქავარიანი გიორგი, ინასარიანი ფურთუხუ,
 გონგალანი ცაცქუ, ცავანიანი გიორგი, გაბუნიანი გამრე-
 კელი, გატკეჩილიანი ბეშქენ, საპრანი გიორგი, იველდიანი
 გვარამ.
- 20 მე იველდიანსა დამიწერია და მოწამეცა ვარ ამა წარკვეთილისა.
 (ბოლოში უხის დამტკიცების ნიშნად ოთხი ჯვარი)

94

წარკვეთილი გარდაწყვეტილობისა
 იოსელიანისა და ივანე ხტიელის სახლთა შორის

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
 მიდევან-მწიგნობარი: გიორგი II იველდიანი.

- ქ ესე დაწერილი და ნიშანი წარკვეთილი გარდაწყვეტილობისა დაგვიწერე,
 და მოგეცით შენ სეტიელსა ივანეს და შენსა შვილსა დემეტრეს,
 მისთა შვილთა და მომავალთა; მე იოსელიანმან ამსაჯან-ოზბეგ და
 ჩემთა ძმათა ბეშქენ და არღუნ [და ჩვენთა] შვილთა და მომავალთა,
 5 მტკიცე და უქცველი, ყოლისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, რაისა გინდა ჟამისა
 შემოსრულობისათვის შეუცვალეგელი, უთუოა და უთუმცოი, მას ჟამსა, ოდეს
 თქვენმან ძმამან მიქაელ ლალობასა შიგა პირზე დამკოდა. მერმე ვიუბე-
 ნით და მოვეწყვეთ, რაიც გამართებდა დამიურე და დაუჯერდით მე და ჩემნი
 ძმანი და შვილი და ჩემის [სახლის] კაცი ყველაი, მოგიღეთ ბლოი ამა წარ-
 10 კვეთილითა. არავინ გიჯსენოს იგი საქმე დღისითგან წალმა და დაჯერებულ-
 ვართ.
- ამის გათავებისა თაუსდებად მომიჯსენებია მაცხოვარა მულახისა, სე-
 ტისა მთავარ მოწამე, კაცთაგან: ჟორჟოლასძე გიორგი, იოსელიანი
 სანღურ, გომგოთელიანი ბაგი, ჯაქვიანი ტაიბულვა, [----]ანი
 15 ნინაი, [-----] ხორსი.
- მე გიორგის დამიწერია და მოწამეცა ვარ.

(ბოლოში უხის დამტკიცების ჯვრები)

**წარკჷმითილი გარდაწყჷმედილოზისა
ივანიანისა და ივანი სეტიელის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო — მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ნინია.

ქ ღმრთისა და მაცხოვარი *ნხრსა თაუსდებობითა დავიწერე და მოგე-
ცი დაწერ(ილი) ესე წარკვეთილი გარდაწყვედილობისა მე ივებიანმან ამსა-
ჯან, ჩემმან შეილმან და[---]ლ და სარდან, ჩვენთა შეილთა და მომავალთა,
შენ სეტიელს [ივანეს] ¹, შენსა შეილსა დემეტრეს, შენთა შეილთა და მო-
მავალთა ყველათა, მას ჟამსა, ოდის შენი ცხენი ლეგვრიანსა [---] ² მე შეუ- 5
ნახე, შენ წამოასხი. (ა)მა მიზეზითა შენი დედა-წული მე შევიბყარ. მერმე შევ-
ყარეთ მართალნი ფიცებულნი მოურაუნი. იმათა ჩვენი საქმე ერთმან ერთსა
შეუდგინეს, არა დაგრჩა [ჩვენი] სასარჩლო და სასანდურო, არ დიდი, არ ცო-
ტაი, არას თანა რა, თვინიერ მოკეთობისა(გან) მეტი.

ამის გათავებისა თაუსდებად პირველ ღმერთი, კაცთაგან: [-----] 10
[---] ივებანი, ფ[---]ნა[---]რანი, [-----]გუარა]მ იველდია-
ნი, [ცვედი]ლანი დავით.
მე ნინიასა დამიწერია, მოწამეცა ვარ.
(უხის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

**წარკჷმითილი გარდაწყჷმედილოზისა
მაჭავარიანისა და ივანი სეტიელის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო — მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ფურთუხ.

ქ — მაცხოურისა მულახისა თაუსდებობითა და შუამდგომელო-
ბითა, და სეტიისა მთავარ მოწამისა თავსდებობითა და შუამდგომელობითა, და-
ვიწერეთ და მოგეციოთ დაწერილი ესე წარკვეთილი გარდაწყვედილობისა,
მტკიცე და უქცეველი, დრო დაუდებელი, მიზეზ შემოუღებელი და რასა გინდა 5
ჟამისა შემოსრულობისათვის შეუცქალეებელი წარკვეთილი გარდაწყვედი-
ლობისა, ჩვენ მაჭავარიანთა ჩხეტმა, გურგი და სამსონ [---] 5
ნისა მესისხლეთა ყუელათა, ძმათა, სამა[---]ლთა, სიძეთა, სახლიშვილთა
ყუელათა, მოგიღეთ ბოლო ამა წარკვეთილ[ით]. არა დარჩა სასანდურო, არა
დიდი და არა ცოტაი არასა თანა, მოკეთეობისაგან მეტი, ამენ, |სეტიელსა 10
ივანესა, შენსა შეილსა დემეტრესა, შენსა სახლიშვილთა სავიანთა და
ასაბათა ყუელათა.

ამისნი მთურავნი და მოწამენი არიან: [-----] ბექა(იურო), ქკასა-
ტიანნი ივანე და პატაი, გიორგი, ვაჩე, აყარიანი ივანე და 10
სხუანი მთურავნი.
მე ფურთუხსა დამიწერია და საქმითა გაეთავებ. 15
(უხის დამტკიცების ნიშნად 11 ჯვარი)

¹ დედანში სახელი წაშლილია.
² დედანში წაშლილია ერთი სიტყვა.

b

იმავე ხელით, 460 გვერდის განის არშიაზე

ქ ესე ნიშანი შენ სეტიელისათვის ამის ნიშნად მფეიციემ[ია] მე
მაქავარიანსა ჩ[ხე]ტსა რუმე[-]-ა უდშელსა [---]ნა და გინდა
(ბოლო არაა)

c

იმავე ხელით, 459 გვერდის არშიაზე

-- ნათელდასა მისამართლემა გიყოს პირი მე ჩხეტი ვიუთ შენ სეტი-
ელისა.

97

**დაწერილი გარდაწმუდილობისა
აბუგვიანისა და იაკობ სეტიელის სახლთა შორის**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე III უხოჯელიანი.

ქ — მაქბრურისა ლატარისა თაუსდებობითა და შუამდგომელო-
ბითა, მთავარ მოწამისა სეტიისა და მთავარ მოწამისა პუყულდაშისა
თაუსდებობითა და შუამდგომელობითა, დაგიწერეთ და მოგეცით დაწერილი ესე,
მტკიცე და უქცეველი, დროი დაუდებელი, მიზეზ შემოუღებელი, ყოულისა მიზე-
5 ზისაგან | უმიზეზო, რასა გინდა ჟამისა შემოსრულობისათვის უთუო და უთუმ-
ცო, მე აბუგიანმან ივანე და ჩემთა შვილთა დუდიი და გიგლა და
ბეჟან და ჩემან ძმის წულმან დუდილ, შენ დეკანოზსა იაკობს სეტი-
ელსა, მას ჟამსა, ოდეს შენისა და ლეგვერდიანისა წაკიდებასა ზედა ჩემი
დაიეთერი უპატიოდ ვყავდა. მერმე შეუყარეთ მართალნი და საჯერონი
10 მოურავნი. რაიცა გავვი---
(ბოლო აღარ შენახულა)

98

**დაწერილი პირობისა
ჯუფუთიანისა და იაკობ სეტიელის შორის**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე III უხოჯელიანი.

ქ — მთავარმოწამისა სეტიისა თაუსდებობითა და შუამდგომელო-
ბითა დაეწერეთ და დავდევით ერთმანერთისა ნდომითა დამოწმებითა მე სე-
ტიელმან იაკობ და შენ ჯუმუთიანმან, ჩემმან მამისა ნაცვალმან, მას
ჟამსა, ოდეს ჩემი დედაი ცოლად | შეირთე, ამა პირსა ზედა: რაიცა აქა არ ვიწ-
5 მარო, ჳიდისა იქით, არაი გთხო(ო): თუ ესე ცოლი ჩემი ჩემსა წავიყვანო, მაშინ-
დელსა მაშინ გაქდადევისა (?) უიმისოდ არაოდეს არაი გთხო(ო), არც მე,
არცა ჩემმან შვილმან.
ესე მე დემეტრეს დამიწერია, მოწამეცა ვარ.
(უხის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

**დაწერილი მოწამობისა და საძმისა ბოლო-მოღობისა
ჯაფარაიძისა და იაკოვ სხტიელის სახლთა შორის**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე III უხოჯელ იანი.

ქ — სეტიისა მთავარ მოწამისა თაუსდებობითა და შუამდგომე-
ლობითა დაგიწერე და მოგაქსენე მე ჯამნარ ჯაფარაი სძემან თქვენ
სეტიელსა იაკობს და შენსა ძმისა მიქაელს მტკიცე და უქცეველი,
ყოლისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, მას ჟამსა, ოდეს ლაღობასა შინა მჯარი
მატკიუნე. მერმე გვაუბნეს მართალთა კაცთა, მოგვაწყვეს. რომელ გავვიჩინეს— 5
გარდაიჯადე. არაი დაგრჩა ჩემი სასარჩლო, არ დიდი, არც პატარაი,
არაის თანა არა, მოგიღე ბოლო.

ამისა გათავებისა თაუსდებად მომიცემია ღმერთი და მთავარ მოწამე სე-
ტიისა, კაცთაგან: გოშგოთელიანი ჩარგ, ქედელიანი დავით,
ხრთეგიანი არჯაევან. 10

მე დემეტრეს დამიწერია, მოწამეც ვარ.

(უხის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

წარკაშთილი გარდაწამებლობისა

ხრთაგიანისა და იაკოვ სხტიელის სახლთა შორის

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ნინია.

ქ — მთავარ მოწამისა სეტიისა, მაცხოვრისა სკარეშისა თავს-
დებობითა (და) შუამდგომლობითა, და[გიწერე] და მოგაქცენე წარკვეთილი
ესე | გარდაწყვედილობისა მე ხრთაგიანმან არჯევან, ჩემმან შეილმან
ივანე, ფარცმან, ჩარგას, ჩვენთა შეილთა და მოპაელთა, ყველამან,
შენ სეტიელსა იაკობს, მიქაელს, თქვენ[თა] | 'შეილ'თა და | მოპაელთა 5
ყველათა, მტკიცე და უქცეველი, რისა გინდა ჟამისა შემოსრულობისათვის
შეუცვალბელი, უთუო და უთუმცოა, მას ჟამსა, ოდეს შენითა მიზეზითა გავსწინას
მესისხლენი მოვიდნეს ჩემისა სახლ დასაწველად მო[-]-[-]- ჩემი ცოლი უპა-
ტიოდ და დაიჭირეს, სანახშირო | გარდამაქდეინეს,—იმასა გიჩიოდ. მერმე
შევეყარეთ ფიცებულნი. იმათ ესე გვიბრძანეს: თქვენი შხითვე[ი მე] შემარჩინეს,
თხასისა თეთრისა სასაქონლო კულ[ავ] გარდაიჯადეთ. დაჯერებული ვარ, მო- 10
ვიღე ბოლო ამა წარ[კუთეი]ლითა. არა დაგრჩა ჩემი სასარჩლი და სასანდუ-
რო, [არ. დიდისა], არ ცოტაისათუინ, თვინიერ მოკეთობისაგან მეტი.

15 (ამისა გათავებისა თაესმდები) პირველ ღმერთი დაუსაბამო, კაცთაგან:
ჯაფარიძე პირნათ, გოშქთელიანი ჩარგ, ცვედილანი დავით,
მოტოლანი ივანე.

მე [ნიინია]სა დამიწერია და მოწამეცა ვარ.

(ბოლოში უხის დამტკიცების ნიშნად ოთხი ჯვარი)

**დაწერილი მკითხაზღობისა და გაუხრამლობისა
კილაგუშელის და მიძაელ სეტიელის სახლთა შორის**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: დემეტრე III უხოჯელიანი.

ქ. — მთავარ მოწამისა სეტისა და სამებისა სკარეშისა თაუს-
დებობითა და შუამდგომელობითა დავიწერე და მოგაქსენეთ დაწერილი
ესე ერთ სახლობისა და გაუხრამლობისა, ამენ, და უკუნისამდე მტკიცე და
უქცეველი, ყოლისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, რაისა გინდა ჟამისა შემოსრუ-
5 ლობისათვის შეუცვალეღი, უთუო და უთუმციო, ჩვენ კილამუშელთა
რაფაელ და ჩემან შვილმან ქერაბინმან, ჩემთა შვილთა მომავალთა
ყველათა, თქვენ სეტელსთა მიქაელს და შენტა ძმის წულთა დუდას
დ გიოს და თქვენთა დედათა დედაჩის და მარმატას, თქვენთა შვილთა
და მომავალთა ყველათა, მას ჟამსა, ოდეს მოგვინდა ერთმან ერთისა ნდომითა
10 და ნებითა, ამას პირსა ზედა: ვითარცა ტანი ძმანი მერმე ვიყვენით, აგრე
გაგვიერთებია ჩვენი საქმე, კარგი და ჰავი, სამტერო და სამოყურო, ყველი.
რაგვარაც ეგრე გაერთებულსა და ტანთა ძმათა მართებს, აგრე შენსა საქმესა
ვიჭიროდენ შენიანად და უშენოდ; ხვაშიათი არა გაგოქლალუნო; ქორი არ დავი-
ჯგო; რაიც პირდაპირ | არ გითხრა, თქვენად უკითხავად მტერობა არა ვქნა.
15 თუ ესე ჩემითა სიმრუდითა გავიტეხო და არ გავითაო, ორისა ათასისა
თეთრისა ნაძლევი სიტყვა უთქუმელად მე მოგცე.

ამისა გათავებისა თაუსდებად მომიცემია პირველ ღმერთი და ესე ზემო-
წერილნი | წმიდანი, კაცთაგან: ჯაფარიძე პირნათ და პირნათელ,
გოშგოთელიანი ჯამნარ და მელომე ცოცმან, იველდიანი დუ-
20 დილ, ჯუმუხანი ბეშქენ.

მე დემეტრეს დამიწერია, მოწმეც ვარ.

სარგებელი არაი დავიმალო, არც დიდი და არც პატარაი.

(უხის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

დაწერილი გარდაწმედლობის (მესამე)

ვაჟილა ვახლანგიაშვილისა და მიქაელ სებიელის სახლთა შორის

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი (IV).

— სეტისა მთავარ მოწ(ამ)ისა თავსდებობითა და შუამდგომელობითა დაგიწერეთ და მოგეცით დაწერილი ესე მტკიცე და უქცეველი, ყოვლისა მიზეზისაგან და უმიზეზოისა უთ(უ)რი და უთუმცოი, მე ვახლანგიაშვილისა ვაჟილა და ჩემან შვილმან მამისთვალთა და ვარდან, შენ სეტიელსა მიქელს დ(ა) არჯევანს და დ(ე)მეტრე და გიორგის, მას ჟამსა, ოდეს სკამის ნაკურეოსა გერჩოდი. არა დაგრჩა ჩუენი სასარჩლო, არ მზითევი, არ ვარდანაწმევი, არცა ერთი ქრთილისა პორი და არცა ერთი სმა წყალი, არა დაგრჩა ჩუენი სასარჩლო და სასანდუროი.

ვინცა ესე წიგნი გაგიტეხოს, იუდას მონაწილე იყოს სული მისი.

ამისნი მოურაუნი: ივანე ჯაფარაძე, მაცხოვრისა დეკანოზი იოვანე, მიქელ ქაცხელიანი, კვანჭი გოშქთელიანი, ივანე ქედელიანი, ფარცმან ხრთაგიანი, პატარ ხრთაგიანი.

მე გიორგის დამიწერია და მოწ(ამ)ცა ვარ.

(უზის დამტკიცების ნიშნად საში ჯვარი)

დაწერილი გარდაწმედლობისა და მოწმობისა (მეოთხე)

ვაჟილა ვახლანგიაშვილისა და მიქაელ სებიელის სახლთა შორის

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გორსი დავიანი.

ქ — სეტისა მთავარ მოწმისა თავსდებობითა და შუამდგომელობითა დაგიწერეთ და მოგეცით დაწერილი ესე გარდაწმედლობისა და ბოლომოლებულობისა და მოწმობისა მტკიცე და უქცეველი, დროი დაუდებელი, მიზეზ შემოუღებელი, მე ვახლანგიაშვილისა ვაჟილა და ჩემან შვილმან მამისთვალთა და ვარდან, და ჩემთა შვილთა და მომავალთა ყოველთა, შენ სეტიელსა არჯევანს და მიქელს და დემეტრეს და გიორგის, მას ჟამსა, ოდეს ჩემისა ძმისა სიკუდილი დაგწამეთ. მერმე ფიცით და ნე-

ბითა დავგავჯერეთ. არა დავგრჩა ჩენნი სასარჩლო და სასანდუროი, არ დიდი, არა პატარაი, თვინიერ მოკეთობისაგან მეტი.

- 10 | ამის გათავებისა (თაუსდებად) მოგუიხსენებია ზემოწერილნი (წმიდანი),
 კაცთაგან: პატრონილ ჯაფარიძე, პატარაი ხრთავიანი, ივანე
 ხრთავიანი, იგდარა ივალიანი, გიორგი ხერგიანი, ივია ქე-
 დელანი.

მე გოროსი დავიან(ს) დამიწერია და მოწმეც ვარ.

(უბის დამტკიცების ნიშნად სამი ჯვარი)

104

**დაწერილი გიორგის დაუკვებისა
 საგილა უხოჯელანის და დევიტრი სიბიელის სახლთა შორის**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.

მდევან-მწიგნობარი: გიორგი V ქშქერაანი მოძღვარი.

- ქ ესე დაწერილი და ნიშანი მტკიცე და უქცეველი დავიწერეთ მე სა-
 გილა უხოჯელანმან და ჩემან შევლმან შენ დემეტრეს სეტიელსა
 და შენსა ვილსა, მას ჟამსა, ოდეს დავიკოდე თქვენსა ასაბიობასა შიგა. დამი-
 ურვე გერში, რომელითა შეგჯერდი. არა დამრჩომია შენსა საქმე სასარჩლოი,
 5 | სასამდუროი, არ დიდი, არ პატარაი.

ამის გათავებისა თაუსდებად მო|--

(ბოლო დაკარგულია)

VII ბ

კერძო საქტებო

- ა. სიბის ვევიდან (105—110).
- ბ. ლაჭილის ვევიდან (111).
- გ. ლატალის ვევიდან (112).
- დ. ჭურაშის სოფლიდან (113).

ა. კერძო აქტები სუტის ჯევიდან (105—110)

105

**დაწერილი მოწყობისა
ქუჩისა და ფაქტისა სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი II იველიანი.

ქ ესე დაწერილი და ნიშანი მოგეცით ჩვენ ქუჩისა და ფაქტისა ვარდან, ცოტნე და ქუჩისანი, და ჩემან დედამან მარია, ბაბუვამან ჩვენმან გიორგი და მისთა შვილთა ყველათა, ჩვენთა შვილთა და მომავალთა ყველათა, შენ ფალიანსა მიქაელს და შენსა შვილსა ივანეს, თქვენთა შვილთა და მომავალთა ყველათა, მტკიცე და უქცეველი, ყოულისა მიზეზისაგან უმიზეზო, რაისა გინდა ქამისა შემოსრულობისათვისც შეუცვალე, უთუოი და უთუმყოი, მას ქამსა, ოდეს ჩვენსა წინადადმა დაესახლე. იმას ზედა დაუმდურდი. მერმე გვაუბნეს ჩვენსა შუეა მართალთა ფიცებულთა სასწოროთა მოურაუთა, რომლითა შე(ვ)ჯერდით. არაი დარჩა ჩვენსა ჩვენი სასარჩლოი და სასამღურაოი, არაის თანა არა. ვინც შემოგე(ცი)ლოს ჩვენის სახლის კაცი და ესე დაწერილი შეგიცვალოს, კრულმც არს იგი კაცი, სული და ჯორცი მის(ი), ღმრთისა დაუსაბამოისა პირითა აქა და მას საუკუნესა.

ამის გათავებისა თაუხდებად მომივ(ს)ენებია პირველ ღმერთი, მაცხოვარი მუღლახისა და სეტისა მთავარ მოწამე: კაცთაგან მოწამენი არიან: შაშანი, ხარგ გოშგეთელიანი, მთავარ მოწმის დეკანოზი სეტელი. მე გიორგის დამიწერია და მოწამეც ვარ.

(ბოლოში უხის დამტკიცების ექვსი ჯვარი)

106

**წაკაშეთილი გარდაწყვეტილობისა და ბოლო-მოღებულობისა
გოგაჩვიანთა და ჯაფარისძის სახლთა შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ I კილამოშელი.

ქ — მაცხოვრისა მუღლახისა თავხდებობითა და შვამდგომლობითა, მთავარ მოწმისა სეტისა და ყოველთა ღმრთისა წმიდათა ზეცისათა და ქვეყანისათა თავხდებობითა და შვამდგომლობითა, დაგიწერეთ და მოგაქსენეთ დაწერილი ესე წარკვეთილი გარდაწყვეტილობისა და ბოლო მოღებულობისა, მტკიცე და უქცეველი, დროი დაუღებელი, მიზეზ შემოუღებელი, რასა გინდ ქმისა

- შემოსრულობისათვის შეუცვალეღელი, უთუოი და უცრუო, სიტყვითა სრულ
ქმნილი, საქმითა გათავებული, ჩვენ რა[ო]რა[ე]ჩვიანთა გეულ და
10 რადადოდა ეს[-----]ათელ, საგი, ჩენთა შვილთა
და მომავალთა ყოველთა, შენ ჯაფარიძესა მამისასა, პირნათელსა,
შენსა შვილსა დოდისა, ივანესა, ასლანსა, თქვენთა შვილთა და მომა-
ვალთა ყოველთა, მაჟამსა, ოდეს ივანე მო[-----]
და დაგვიურვე სისხლი სრული, მისითა სანახშიროთა და საწელოთა და სა-
15 და მოგიღეთ ბოლოი. წინესცა წარკვეთილი (გ)ქონდა, იგი წინანდელი წარ-
კვეთილი ამ წარკვეთილთა ვაგვიმავრებია. აწ არ დარჩა იმა საქმისა თანა ჩვენი
შენსა სასარჩლოი, სასამღურთი, სასაუბროი, არ დიდი და არ პატარაი, არა
ძველი და არა ახალი, არასა თანა არა; მოგვიღია ბოლო ამა წარკვეთილთა.
20 აწ ამისა გათავებისა თავზღებად მოგვიცემია ზეით ღმერთი, ზემოწერილინი.
საყდარნი; კაცთაგან: კაჭაჭიძე მამია, გოთი, პირნათელ ჯაფარიძე
მელომე, სრულად მულახისა მ[ეხ]ვი და სეტისა თავზღებად მომიცემია. რა
გინდ გაბუნიაანს და ჩვენ შუა საქმე იქნეს დღეთა მისთა შიგა, შენსა არა
საქმე დავიდვათ, არა ჩვენ, და არა ჩვენმან მესისხლემან კაცმან.
(უხის დამტკიცების ნიშნად რვა ჯვარი)

107

დაწერილი ერთობისა და ერთსახლობისა
გორაკლანთა

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ I კილამოშელი.

- ქ— მთავარ მოწმისა სეტისა თავზღებობითა და შუამდგომლობითა
დავიწერეთ და დავიდევით დაწერილი ესე ერთობისა | და ერთსახლობისა მტკი-
ცი და უქცეველი, ყოვლისა მიზეზისაგან უმიზეზოი, ჩვენ გორაკლანთა
10 იალდა და ჩემმან შვილმან ივან და ბეგხორსილ, დამნ, და ჩემმან ცოლ-
მან არმანდი, ჩემმან შვილმან გოშოველ, მაჟამს, ოდეს მოგვინდა ერთ-
მან ერთისა ნდომითა ერთ სახლობაი, ამა პირსა ზედა: არ ვავეყარდთ არას
საქმისათვის ერთმანერთსა; თუ ერთმან ერთსა [ვე]რ შევევლოთ, რაიცი ჩემი ნასყიდი
და ნაჭირვალი რაგვარცა ვიფიცო, აგრ ჩემი იყოს; *ზესთავირიცი რ---გვედრი (?)
5 ჩემ(ი) იყოს; რაიცი შენ მოგიციანა, შენ(ი) იყოს; საქვი თუკი გვედგეს, ხწორად
10 ვავეყოთ. |
ამის გათავების თავზღებად მოგვიცემია ზეით ღმერთი, კაცთაგან: პატ-
რონნი ჩვენნი პირნათელ და ჩარგას, არ ჯევენ ხრთაგიანი, ივანე
ცხომიანი, ივანე მოტოლანი.
მე ქერუბინსა კილამოშელსა დამისწერია და მოწამეც ვარ.
(უხის დამტკიცების ნიშნად ჯვრები: ერთ წყებად სამი, მეორე წყებად სამი).

**დაწერილი გარდაწმედლობისა
საზინათა და [-----] დუდილა და არჯევაანს შორის**

დრო: მე-14 საუკუნის ბოლო—მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: ქერუბინ II უზოჯულიანი.

[ქ] — მთავარ მოწამისა სე ტისა თაუს[დებობითა და შუეა]მდღომ-
ლობითა დაგიწერეთ და მოგეცი[თ] 'დაწერილი' ესე გარდაწმუდედილობისა
ჩვენ სავიანთა [------] დემეტრე, გიორგი, ითვანე და მალალ
თქვენ[] [------] დუდილას და არჯევანს, მას ქამსა, ოდეს [------
დალ'მა' [------] | ნატყუითეს ყანა ერთ ასისა და სასა- 5
ქონლო. არა დაგუჩა ჩუენი სასარჩლო და სასანდურათი არა დიდი, არა პა-
ტარაი, არაის თანა არა.

ამის თაუსდებად მოგუიციემა პირველ დემრთი, კაცთაგან: თვალიაი
გელიანი, ბევრაზ ბეჩია'ნი', შხასნი დეუდორიანი.

მე ქერუბინეს (დამიწერია)

(უზის დამტკიცების ნიშნად ხუთი ჯვარი)

**დაწერილი გაუპრედლობისა
ქმათა ფალიანთა**

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი V შქშერიანი მოძღვარი.

ქ — მთავარ მოწმისა სე ტისა თაუსდებობითა და შუეამდგომლობითა
დაწერეთ და დავდევით დაწერილი ესე, მტკიცე დე უქცეველი, აქა და რკუ-
ნისამდეს გაუყრელობისა, ჩუენ ქმათა ფალიანთა ქარამან და გოშა, ჩუენ-
თა შეილთა და მომავალთა ყოველთა, მას ქამსა, ოდეს ჩუენი ქმაი ოუსთა შეაკდა.
აწრაც ამასა მოჰყვეს, გინდა ავი, გინდა კარგი, გინდა მოსაგებელი, გინდა 5
წასაგებელი, გინდა სვანეთს, გინდა ოუსეთთსა, ყოველი სწორად გავიყოდ,
ერთმანერთსა | არა მიზეზი უთხრათ, არ დიდი, არ პატარაი. რომელმანც ესე
გაუტეხოთ, ნაძღვეად ესე დავეცი: ყორაშისა ყანასაგან გარე ვიყოთ უმი-
ზეზით.

ამის გათავებისა თაუსდებნი ესე ზემოწერილნი წმიდანი, მთავარ მოწამე 10
სე ტისა, კაცთაგან: გოშგოთელიანი სამ'---', ხრთაგიანი პა-
ტარა, ივანე მოშკიდიანი, სარგის ლოგვარიანი, სიტყუაი
ქორი.

მე მოძღვარსა შქშერიანსა დამიწერია.

(უზის დამტკიცების ნიშნად შვიდი ჯვარი)

110

დაწერილი

გოშგოთელიანსა და ხაზიანთა შორის

დრო: მე-15 საუკუნის მეორე მეოთხედი.

მდივან-მწიგნობარი: მახარობელ უხოჯელიანი.

წმიდის გიორგის თავსდობობით და მოწმობით დაგიწერე მე სოლთან გოშგოთელიანმან თქუენ საეიანთა ოდეს პირნათელი ხარი გამოგართვი მაშინ. ახლა გაგიმაგრე და დაგიმკვდრე.

და ამის მოწამენი: ქელდიშ ქედელიანი, გიორგი მუტკლიანი,
 5 აბუინ ლუგჯრიანი, შერგილა საეიანი,
 მახარობელს უხოჯელიანსა დამიწერია და მოწამეც ვარ.

ბ. კერძო აქტი ლაპილის ზევიდან

111

დაწერილი შიფრილოგისა ლაპილის ეკლესიისადა
და ალაპის გარენისა
ლაზარე და მარინა შაუჩვიანთა

დრო: მე-14—15 საუკ.

სახელითა ღმრთისადათა, მამისა, ძისა და სულისა წმიდისადათა, მაცხოვრისა
ლაპილისათს, შემიწირავს ქუცმო პუშარს ერთი ყანად, მე ლაზარე
შაუჩვიანთან და ჩემთან მეუღლემან მარინა, ჩუშნისა სულისათს შეგვწი-
რავს. აწ ჩემითა პირითა ესე დამისკუნია: ვისცა მაცხოვრისა კლიტე ჰქონდეს,
იგიცა ყანად მას ჰქონდეს; ლაზარეს აღადგინებასა დღესა ჩემი ალაპი ჰქენით, 5
რადგომიცა ლაპილს ხუცესი იყოს—ყულამან ჟამი მიწირეთ და სული ჩუშნი
ღმერთსა და მაცხოვარსა ლაპი(ლისა)სა შეჰვედრეთ; და მასპინძელი—ვისცა
კლიტე ჰქონდეს, იგი იყოს; ჩემისა სახლისა ერთი კაცი ვინცა უხუცესი იყოს—
იგიცა დაიხუცდრეთ. რამანცა კაცმან ჩუენთუის შენდობად მძანოთ, | ღმერთმან
თქუშნცა შეგინდოს, ამენ.

5
10

რომელმანცა კაცმან ესე ესრე გამოთაოს, კურთხეულმცა არს იგი კაცი
ქრისტეს პირითა, რომელმანცა ესე შეშალოს, კრულმცა იგი კაცი ქრისტეს პირითა.
ოდესცა ამა წიგნსა იკითხვიდეთ, ჩემთს შენდობად ბრძანეთ.

გ. კერძო აქტი ლაჭალის ჯევიდან

112

დაწერილი ნასყიდობისაი
ცოტნე გელანისა

დრო: მე-15 საუკუნის დასაწყისი.
მდივან-მწიგნობარი: გიორგი V შქშერიანი მოძღვარი.

ქ: ესე დაწერილი და ნიშანი ნასყიდობისაი მ^ბ-----
 დაგიწერე და მოგეცით მე გელ^ანმან ცოტნე და ჩემთა შვილთა -----
 და მოსათი და ჩუენთა შვილთა და მომავალთა [------
 -----] შენსა. ----- გერაბშელსა და [------
 5 -----] შეელს [------] მკუი^დრა^დ
 და სამამულთ ჳელ მოჳსენით. გიბედნიეროს [ლმერთმან. გინდა] გაყიდე, გინდა
 გასცვალე, გინდა გაამზითვე [------] სა ადამიანისა კაცი-
 საგან. ვინც შემოგეცილოს პირი და პას^{უხისა} გამცემი წინმდეგი მე ცოტნე
 ----- ავიღეთ ფასი სურული, რომელსა^[ცა] შეგჯერდი. არა დამჩრომია შენსა
 10 იმის^{ფასი}. შენსა [------] დაუჯერდით ფასსა.
 ამისა გათავებისა თაუსდებადა მომიცემია მთავარანგე^{ლოზი} მე ჳერი^{სა},
 კაცთაგან: დავით აგ^{ბე}ანი, თვალთაი გელანი, ----- ქალდანი.
 მე შქერიანსა გიორგისა დამიწერია.

დ. კერძო აქტი სოფელ ქურაშიდან

113

დაწერილი ნასხილობისა

დართ: მე-14—15 საუკ.

---|რად მივეც ჩემისა რ--|----|---|-----]ისა ნაფეც-
ხუროდ(?) მომი|--|----] თქუნგან ფასიც ამილია რს|--]რჩომი სრული
დასა-----|

- [-----მკუიდრა|დ| სამამულოდ
- [----- ვინ|ც შემოგეცილოს 5
- [-----] არის სული და ჯორ-
- [ცი მისი -----] ნორა(?) ორსავე
- [-----] მოურავნი და მოწამე
- [ენი -----ფ] ხოტრელი საკატავა-
- [ნ-----] ჩოფან და დის- 10
- [----- მე ----- დ]ამიწერია, მოწამეც

ქვარ

VIII

ფრანკმატეობა

(114—118)

117

ზ რ ა გ მ ე ნ ტ ი

დრო: მე 14—15 საუკ.
 მდივან-მწიგნობარი: აღმართი მშობილიანი.

--- | ქ უ რ ა ო ი, ა რ ლ ი დ ი, ა რ პ ა ტ ა რ ა ი, ა რ ა ი ს ა თ ა ნ ა ა რ ა ი, მ ო კ ე თ ე ო ბ ი-
 ს ა გ ა ნ კ ი დ ე შ ე. ა ლ ა (რ) ც ა რ ა ს გ ე რ ზ ო დ ე თ.

ამის გათავებისა თაჟსდებად მოგვივსენებია—პირველ ღთი დაუსაბამოი,
 მაცხოვარი მ-რ-ვამერისა. ამისნი მოურაუნი და მოწამენი არიან: ხ უ რ ს ი 'კ ე'—
 5 ხ ო ნ ი ა ნ ი, ა ჯ უ ლ ა კ ო ნ ტ ე რ ი ა ნ ი, დ ა თ ვ ა ი, გ ი გ ე ლ ო ვ ა ნ ი, ა დ ა ი
 დ ა თ ო ლ ი ა ნ ი, დ ა უ ლ ა, ი ვ ა ნ ე ჩ ა რ გ ს ა ნ ი, დ --- მ ი ქ ა ე ლ გ ა კ ე -
 ლ ა ნ ი, ი ვ ა ნ ე დ --- ლ ი ა ნ ი.

მე მოშრიდიანსა აღმართსა დამიწერია და მოწამეცა ვარ.

(ბოლოში დამტიციების ნიშნად უხის 11 ჯვარი)

118

ზ რ ა გ მ ე ნ ტ ი

(კალის კვიდან)

დრო: მე-14—15 საუკ.
 მდივან-მწიგნობარი: გაკეჩანი.

---კაცთაგან: დ ა ვ ი თ რ [---] ა ნ ე ლ ი.
 მე ხუცესსა) გ ა კ ე ჩ ა ნ ს ა დ ა მ ი წ ე რ ი ა).

IX

გვიანი დროის
სვანური აქტები

(119—123)

119

დაწერილი ერთობილთა იონაშელთა
იონას ეკლესიის კლიტხ მცველისათვის

დრო: მე-17—18 საუკ.

ქ. ღმრთისა, დედისა მისისა, ყოველთა წმიდათა მისთა თვისდობობდათა და შოამდგომილებდათა იანეს კლიტე მოგეციოთა, ვიდრე ცოცხალი იყოს, ჩუენი ერთობელმან ენე შელ მან, შენსა ფორთოხს, ბეჩისა მაცხოვარისა კარსა წინამდგომელისა. მერჲე მის დღეთ შიგან ოდეს გინდოდეს აქა იყი, თუ შინა წაიდე. როგორა ჩუენი ხოცეცო ჩუენ კოდარზე ეგრე მოგცემთ. მერჲე სადაცა ჩუენი ძალი მიხდებდეს, ვითარცა ინის რი შნ აოს გზა მს ესრე გუმძიმს (?). დიდება იანეს.

5

120

შრაგმინები (დაწერილი სპილღლოზისა)

დრო: მე-17—18 საუკ.

მდივან-მწიგნობარი: ივანე მოძღორი.

--- გიბენიერა ღმერთმან. ამის მოწამე გაბრიელ წმიდა, მაცხოვარი ლაჰილის, კაცთ(აგან) ლაჰი[ლი სო]ფელი. მე ივანე მოძღორ[სა] დაწრა (?) მ-მი -- (?)

121*

წმ თავარ მოწმე გი ძლიერი. ესე წიგინი დაჰწერეთ. ჩნ ვი(ტ)ყვით ლელ-ჯგრაგი ერთმნ ერთის ერდგოლობსა ზა, ჩნ რატიანები ამას ვიტყთ თუ, ყვლა შნთვინ მოკლებით, სამღორს არაფერს ვტყთ; წისა გის თვის დობლობითა შუამიდგომლობითა ექოსი თემი ყვლა ამს ვიტყვით მტკიცეთ, რომ არა შეგვიშალოს. თუ უბედორი კცა გამოჩნდეს, ან მტერთა უჩხუბის, ან ქორდობა ჰავი რამე ქანას, იმის ნათესა ამოაგდოს, მის სახლი დაწუს, საქონელი შეჰამოსა, კაცი დააკოცეს, წმ გი და თემე ამას გაუწყურესა ყველა. |სლსა ტატა-ჩასა ნიგორიანისა შნ ღნ ან ო ლო. რნი ლელჯგრისა მიწასათჲს მოკოდეს, შენდლობისა მეტი იმს არა ფერი ეშვებდა. თუ კაცამანა ვფსისა თეთრი მიტანვის, თუ მსათ ანუ სხვისით რამე ემარცხებოდეს, იმას ჩნ არა შეროთ თემი, იმან გარგოს საქმე იგი.

5

10

ამის მეწერელ ზურაბა დალკვს ღნ ან ო ლო.

* აქტებში 121, 122 და 123 სიტყვები დაქარაგმებულია გარკვეული წესის გარეშე, ე. ი. იმისდა მიუხედავად, შემოკლებულია სიტყვა თუ არა. ამის გამო ქარაგმებს აღარ აღვნიშნავთ.

122

- ლო შეგვეწყლე, შეგუბრლე! დავიწყოეთ წიგნ ესე წმ გიორგის სეტისა თავსდობლობითა, შუამდგომლობითა, ლეხეთგს ქართლს შუა. წმ გიორგის აშენდა, არავის ახსს; არაცა მიწას აქუს, თუ ანზაური ვინი გასცლდს, თუ გლხს უღალატოს,—სახლი დააწუს, კაცი დაქუცუს, საქონელი შექამოს ყველმნ
- 5 სეტელმან ერთობილმან, ლეხთგის ქართნილს შუა ერთობ მიეტანოს, იგი მის სახლი დააწუს. ვინ ჩხუბ ქნას კახარას ფშეყურს შუა, სახლი დააწუს მისი. ვინმე უბედორი კაცი გამოჩინდეს, ქლაბან მიიღოს, ერთი უღელი ხარი შექამოს სეტელმან. თუ ვინმე უბედორი კაცი გამოჩინდეს, ყნასა იპორს იპარავოდეს, იმას კაცი შესტრეს, სისხლი არავინ; და რნ ტუვს ფას მეტნოს,
- 10 ბაჟე ერთი ცხუარი წმ გიორგის არის.

123

- ქ ესე წიგინი დაგუწერა ჩნ ხერგიანებმნ. წმ გიორგი შნ აზნაური ყლსა გვრვის გლხი კცს მაზე გაწყნეთ მას მწერლეს. | ხერგიანის გუარის კცი აზნური კცი თუ შემაკუდეს, სისხლ ყიმიან გარდხადეს. თუ ხერგიანები იმას შევაკვდეთ, ყი ისი გლხმან კცმნ. თუ ვინმენ მეგკლეს, თუ სისხლი ვინამე
- 5 გულირსოს, ორი ქიუბის ხერაგანების იყოს, სხმ მკედარის. თუ ვინმე მკვლეთ კამალზე, თითუ ქვების ნაწვეარი სახარჯუთ ერთ ხარის თუ ვინმე დაუბლდეს შევანტო. ენე ნიგუსრიანი, გალატაზა რატიანი, ხულაჩი ზურები.
- მის მეწელი ზურაბე იყო შარალანი.
- 10 | თუ ხერეგან კაცი ვინმე უბედური გამოჩინდეს, ესე წიგნი შეგვიშალოს, მისი სხლი დაწოს ყლმნ სეტელმნ, საქუნელ შექამოს ხერეგანებმნ.

X

მეფისა და დედინისეული აქტები
მე-13—14 საუკუნეთა

(124—126)

124

სიგელი კონსტანტინე [მეფისა
გოშქოთელიანისა
ხორხომელისის ნასისლად გოქების გამო

დრო: მე-13 საუკუნის ბოლო—მე-14 საუკუნის დასაწყისი.

[ქ. ჩუენ მეფეთ მეფესა კოსტანტინეს გუიბოძებია თქუენთუის
გოშქოთელიანისა -----თუის თქუენივე ნაქონები ხორხომელის-
ძე. ჰაგრევე ნასისლად გქონდეს, ვითა პირველ გქონდაყე.

დამტკიცება—ხელრთვა:

ქ. დამინიშნავს.

125

დაწერილი უმწირულობისა
ხეტიხ მკლესიისადა
მარისთავთ-მარისთავ მანდატურთ-უხუცეს ხაშიგ დადიანისა

დრო: მე-14 საუკუნე.

ქ გკადრეთ და მოგახსენეთ თქუენ მთავარმოწამესა სეტიისასა მე
ერისთავთ ერისთავმან და მანდატურთ უხუცესმან დადიანმან ხაჟიგ, მას
ჟამსა, ოდეს ჩვენისა გამარჯვებისათუის შემოგწირეთ და მოგახსენეთ წოუშ-
ხეცს ოთხისა გლეხისა ბეგარი ცვილი. გლეხნი ესენი არიან: დაგვინაი ძი-
ძია, შამიგია [-----]ნაი, შამიგია ჯერუხინა და დავითელა გვა- 5
გვინია. ესე ჩემისა გამარჯვებისათუის შემომიწირავს.

126

დაწერილი შეფირულობისა
 ქუჩაშის ეკლესიისადა
 მრისთავთ-მრისთავ მანდატურთ-უხუცეს ხაშიგ დადიანისა

დრო: მე-14 საუკუნე.

[ქ გკადრეთ და მოგაჰსენეთ ერისთავთა ერისთავმან და] პატრონისა მე
 მანდატურთ უხუცესმან დადიანმან [ხაჟიგ -----
 ----]-ჩუენისა გამარჯვებისათუის ქუჩაშის [------
 ---- მკუიდრად] და სამამულოდ ყოელისა კაცისაგან უნცა[ილებლად].

დამტკიცება—ხელრთვა:

ქ მე ხაჟიგს შემომიწირა(ვ)ს ჩემისა გამარჯვების[ათუის]

ნაწილი მეორე

• მატიაზე სუანეთისა კრებისაჲ

მე-13 საუკუნის მეორე ნახევრისა

მ ა ტ ი ა ნ ე ს უ ა ნ ე თ ი ს ა კ რ ე ბ ი ს ა დ

ესე არს ყოვლად წმიდა და უზიწოჲ კრებაჲ, რომელ დასხმეს და განაწმინდეს წმთა მოციქულთა ბრძანებითა შინითა ჰრომს და იმჳრუსალიმს და ყოველთა მონასტარითა და ქალაქთა და სოფელთა და ეკლესიითა.

დაიწვიარა წმიდა ესე მატრიანე სალოცველად ყოველთა სუანეთისა კრებისა შემოგწირველთა და შემოგადკრებულთათჳს.

1

ვინცა **ლალავერს** ამა კრებასა მოეგება და სული შეჰვედრა, ყთა შნ ღწ.

<p>1 — მუხტულუხად ფაღგოზისძისა —
— ფაღგოზისა —
— ყორყოლამასა —
— მუსავიასა —
— ყუნბარაქასა —
— თენილაქასა —
2 — გი გურისიანისა —
— ნათელისა —
3 — გიცარაქასა (—)
— (—) გიცარიანისა —
— ოგაგისა —
— ყვიცინელაქასა —
4 — გიორგი გეგიდიანისა —
— ნალველაქასა —
5 — კვიციქე ბოხია[ნისა] —
— მეულღესა მისსა —</p> | <p>6 — თათე ყვიციცინელიანისა —
— შვილისა მისისა იწესა
7 — ფურთუხ ყვიციცინელიანისა —
— შვილისა მისისა თათარისა —
8 — გამრეკელ ფოხელიანისა —
— ილარიანისასა —
9 — ინად ყვიცინელიანისა —
10 — გი ქალდიანისა —
11 — ინაქსა ჰირეკიანისა —
— გევანაქასა —
12 — დავანაქს რუბა[გ]იანისა —
— მეულღესა მისა ნუნაქს —
13 — ქუელი ფოხელიანისა —
14 — საღირ ჰირეკიანისა —
— მეულღესა მისა დუდაქასა —
15 — ხალინა გურსაფხესა — *</p> |
|--|--|

* სრულდება პირველი კეფი (recto).

I ა *

1 — შახშახ მსავეიანისა—
— მეუღლესა მისა ნუნდას—
— ბისელინას—
— გვანცადასა—	15 — ნათელ დეე დარიანისა—
— ინესა—
2 — გრი ლჩინიანისა—
— ერთგულადასა—	16 — მარიამ ქალდიანისა—
— სარიანისა—
— მეუღლესა მისა დუდადასა—
— მათისა შვილისა სა[--]სა[—]
3 — ნეჭე ქალდიანისა—	17 — ტოხთო ქალდიანისა—
— მეუღლესა მისა შრმისა
— რქნისა —
— საღირისა —
— დუდადასა—
— ტურსიკადასა—
4 — შალვა ქალდიანისა—
— მეუღლესა მისა ხალინას
— მართასა—	18 — თამნ ამნასარიანისა—
5 — ბებე რუჩაგვიანისა—	19 — ქალდიანთა დედისა დუ-
დადასა—
6 — მიქლ სკიზიანისა—
— ალთუინასა—
— შვილისა მისისა ვეშავცისა—]
— ხეიბიკისა—	20 — ხათუთა უბილია[ნისა—]
— შვილისა მისისა ინესა—
— ძმისა მისისა ჯავახისა—]
— შრმისა—
— ნინოსა—
— თათესა—
— მარიამისა—
— ვანელისა—
7 — მართა ყვციენელიანისა [—]
— შვილისა მისისა სამსონელას—	21 — ხალინა ამნასარია [ნისა—
— მამნადასა—
8 — სინთალე აბუგვიანისა—	22 — გრი ქალდიანისა—
— მეუღლესა მისა ხათუთადას—
9 — ფურთუხ ლჩინიანისა—
— მარინესა—	23 — გუარანდუხ მარცხია[ნისა—]
— თინათესა—
10 — მიქლ ამნასარიანისა—
— შვილისა მისისა ცირხილა[დასა—]
— დისა მისისა მარიამისა—	24 — გვანცადა ითანოზია[ნისა—]
11 — ნათელ სკიზიანისა—	25 — შალვა ქალდიანისა
— და მეუღლესა მისა ხალინასა—
12 — გრი ამნასარიანისა—	
13 — გრი ქალდიანისა—
— შვილისა მისისა მიქლისა—
— კიკისა
— და მეუღლესა მისისა ხალინედასა—
— მართასა—	
14 — ტაძებულა ამნასარიანისა—
— დედისა მისისა—	

* იწყება მეორე კვეთი (recto), რომელსაც თავში მიკვრებულნი აქვს პირველი „კვეთა-შუალედი“ (ეპიტაფის ვიწრო ზოლი, ჩატანებული კვეთა შუა).— გრაგნილს პირველსა და მეორეს კვეთს შუა, რომლებიც ამჟამად ერთმანერთს მოცილებულნი, შესაძლოა აკლდეს ტექსტი.

II

ვინცა კიჩხლდაშს ამა კრებასა მოეგება და სლი შეჰვედრა მათ ყთა შნ ღო.

1 — იწე ბესვიანისა—	— უთოლუდა—
— მუშტილადა—	6 — იწე ბესვიანისა—
— გისა—	— მეულღესა მისა—
— მამლდადა—	— ოქროპირისა—
— ბაღელასა—	— მეულღესა მისა—
— მეულღესა მისა—	7 — ინაჲ უთოლუნიისა [—]
2 — ინაჲ ოთოღვიანისა—	— მეულღესა მისა—
— მეულღესა მისა—	8 — შრმ უბილიანისა [—]
— გისა—	9 — რუშაგ ათარიანისა—
და მეულღესა მისა—	10 — მიქლ უბილიანისა—
— ლულადა—	— მეულღესა მის მამნადა—
3 — მიქაელ ეგელდია [ნისა—]	— ღულადა—
4 — კრიკე ასელიანისა—	— ცხვიმიანისა—
— ჩარკულადა—	11 — იწე ოთაღანისა—
— იწესა—	— თონიელასა—
— მეულღესა მისა	12 — ხუცისა ცხვიმიანისა—
5 — გი ცაცვიანისა—	13 — შრმ მანაშიანისა—
— მეულღესა მისა—	— შვილისა მათისა იწესა *
— იწესა—	

II ა

მატიანეს ამის შემდეგ აკლია ტექსტი.

გეოგრაფიული პუნქტების თანამიმდევრობის მიხედვით მატიანეში ამ ადგილას აღწერილი უნდა ყოფილიყო სოფელი ფალედი და მისი მიდამოები.

* კიჩხლდაშის აღწერა სრულდება გრაგნილის მეორე კეფის recto-ზე, რომლის შემდეგ გაშვებულია „კეფთა-შუალედი“ (ეტრატის ვიწრო ზოლი, ჩატანებული კეფებს შორის).

III

|* ვინცა ლახამლს ამა კრებასა მოეგება და სლი შეჰვედრა ყთა შნ ლნ.

1 — ხუცისა ქელბაგიანისა —	— კამოლესი [—]
— ტულდასა —	— გეგნადასა
— შრმისა —	12 — მიქლ ბობჩიანისა —
— შარტანისა —	— მეულღესა [— — —]
2 — ინე პეტრიანისა —	— ინესა —
3 — მიქლ ცხუმიანისა —	13 — ხუცისა კოსტანტინესა —
— შრმისა —	— [— — —]
— ვარდან[ისა] —	— ბადასა —
— ქენადასა —	— თათესა
— რუნბისა —	14 — გი უზერემიანი[სა] —
— ილარიონისა —	— მეულღესა მისა —
— ჯგვბადასა —	— საღირისა —
— მეულღესა მისა ნთელის —	— კვაფელადასა —
— შვილისა მათისა გის —	— ხუბუნელადასა —
— მეულღესა მისა თათესა —	15 — ორთა ეკრანტისთა თითო თხად
4 — ჯავახი ცხვიმიანისა —	— მოგუგუარეს[—]
— ქონქისა —	16 — რუნბი გვაწიანისა —
5 — ნათად გობეჩიანისა —	— მეულღესა მისსა [—]
6 — გი ცხუმიანისა —	17 — მიქელ ცხუმიანისა —
7 — დუდად რკინისსა —	— კიჯო
8 — ბუნდე ცხუმიანისა —	— და მეულღესა[—]
— უჯგუშისა —	18 — გი ცხუმიანისა —
— ჯიჯისა —	— თოულადასა —
— თვალშავისა —	19 — ინად პეტრიანისა —
— ჯობადასა —	20 — დუდად ქელბაგიანის[ა—]
— ინესა —	21 — დუდად ქარჩიანისა —
— ასიბერისა —	— ნაუროზისა —
— ოდიშელისა —	22 — სარგის ცხვიმიანისა —
— ინადასა —	23 — ინად ცხვიმიანისა —
— ნათადასა —	24 — ჯიჯი ცხვიმიანისა —
— ძისა მათი[სა] —	— მეულღესა მისა ლელასა[—]
— ინდოდასა —	— მარინესა —
9 — შამან ცხვიმიანისა[—]	— დუდადასა
— მეულღესა მისსა მართასა	— მიქლისა —
10 — ნუნად შ[— — —]	— მეულღესა მისა[—]
— ხადუგადასა —	— ბახსანელასა —
11 — ინლოდ ცხვიმიანისა —	25 — ცხაგა ფალგარიანისა —
— ფეთქუნისა —	— რუსულანისა

* იწყება გრაგნილის მესამე კეფი (recto).

IV

ვინცა **ღუშტარით** ამა კრებასა მოეგება ს'ლი შეჰვედრა მათ ყ'თა შ'ე ღ'ნ.

<p>1 — ნოგსა და ზეულღესა მისა—
 — ხუცისა აფაქიანისა—
 — მეულღესა მისა—</p> <p>2 — ინე სტეფანიანისა—
 — ძუგუმსა
 — ი'ნესა—
 — ფაშთაძსა—
 — შვილთა მისთა—</p> <p>3 — სუკვაჲ ბეუთმანიფხესა—
 — გუგულდაძსა—
 — ხუჩლუგისა—</p> <p>4 — გ'ი ფკთაძან[ი]სა—
 — მეულღესა მისა—</p> <p>5 — მიქ'ლ გაქანიანისა—
 — მეულღესა მისა ქუნასა—</p> <p>6 — ი'ნე ქადაგისა—
 — მეულღესა მისა—
 — მიქ'ლისა—
 — მეულღესა მისა—
 — არსენისა—</p> <p>7 — დედესა ქურდისა—</p> <p>8 — გ'ი გაქანიანისა—</p> <p>9 — მრ'მ'ფანჯიკიანისა—
 — მრ'მისა—</p> <p>10 — გ'ი აფაქიანისა
 და მეულღესა მისა—
 — გ'ის
 და მეულღესა მისა—</p> <p>11 — გ'ი ქურდიანისა
 და მეულღესა მისა—
 — ქურდისა—
 — მეულღესა მისა—
 — მშაკვილაძსა—
 — მშკ'ლასა—
 — მჩაჩულაძსა—
 — ლავეჩილაძსა—</p> | <p>12 — ბერისა უსაჯიანისა—
 — სკომონისა—</p> <p>13 — ხუცისა სტეფენიანისა—
 — მეულღესა მისა—</p> <p>14 — გ'ი ხუცისა—
 * — მეულღესა მისსა თათესა—
 — სტეფანიანისა
 — დუდაძსა—
 — მრ'მისა</p> <p>15 — ი'ნე ხუცესსა ქუშრე-ეპისკოპოზსა
 შეუნდვენ ქ'ე ო'ო ყ'ნი ცღვანი
 მისნი</p> <p>16 — კ'კე ვითარიანისა—
 — ი'ნესა—
 — ლაღანელაძსა—
 — მეულღესა მისა—</p> <p>17 — მრ'მ უბილიანისა—
 — გ'ის
 და მეულღესა მისა—</p> <p>18 — გ'ი ლიპარტიანისა—</p> <p>19 — ბერისა ზაგარელისა
 — ცხორებასა—</p> <p>20 — ი'ნე ქურდიანისა—</p> <p>21 — მრ'მ ფანჯკიანისა—</p> <p>22 — გ'ი ალქანისა—</p> <p>23 — ი'ნე ტბელიანისა—</p> <p>24 — ი'ნე ზაგარელსა—</p> <p>25 — სინი ვითარიანისა—
 — მეულღესა მისა—</p> <p>26 — ივანე კიკედიანისა—</p> <p>27 — ბრჯი კიკედიანისა—
 — მეულღესა მისა ნათელისა—</p> <p>28 — სუკვაჲ ათარიანისა—</p> <p>29 — მაქქან ათარიფხესა—
 — მიქელსა
 და მეულღესა მისა—</p> |
|---|--|

* სრულდება მე-3 და იწყება მე-4 კვეთი (recto).

- 30 — ბურკუსშვილსა სარგისს —
— ფერსადასა —
— ინადასა —
— ნათადასა —
— დამადასა —
- 31 — იწე რატიანისა
და მეუღლესა მისა —
- 32 — გისტეფანიანისა —
— მეუღლესა მისა მამქანს —
- 33 — გუბოლაბ ბაღდარიანისა —
— გიდრლიანისა —
- 34 — ივანე მსავიანისა —
— მეუღლესა მისა ნათლის —
- 35 — იწე ბურღოჩიანისა —
— მეუღლესა მისა ნუნადს —
- 36 — იწე ბაღდარიანისა —
- 37 — რატი რატიანისა —
— ხვიკისა —
- 38 — ფიქვი უბილიანისა —
— მეუღლესა მისა სუკვადსა —
— გოლინასა —
— ნუნადსა —
- 39 — ნათელისა ჭუშილიანისა —
- 40 — მამქან ვითარიანისა —
- 41 — გუნგვა ჭურდიანისა —
— მეუღლესა მისა სუკვადსა —
- 42 — ნახუმიანისა მიქლს —
- 43 — გვიდა აფაქიანისა —
- მეუღლესა მისა ხალინას —
- 44 — მრმ გოგორელიფხესა —
- 45 — ბოცო ჭურდიანისა —
- 46 — ჩხაგუ ვითარიანისა —
- 47 — აგურაგ ვითარიანისა —
— გვანცადასა —
— გუგუქისა —
და მეუღლესა მისა სუკვადს —
- 48 — მამქან ათარიანისა —
- 49 — მარინე ნიპარტიანისა —
— დუდამატსა —
— ფსიმივასა —
- 50 — იწე ქარჩიანისა —
— მეუღლესა ნათადასა —
- 51 — ეგნატი სტეფანიანისა —
— შვილსა მისისა მახარებლისა —
- 52 — გი ზაგარელისა —
— მეუღლესა მისა დუდადასა —
- 53 — ეგნატი სტეფანიანისა —
— მეუღლესა მისა დუდადასა —
- 54 — გი კიკედიანისა —
— საღირვლას
და მეუღლსა მისა
- 55 — ვეშაგ დოდელიანისა
- 56 — ბენდიანი რატიანისა —
— ძმისა ვარდანისა —
— იწესა
და მეუღლსა მისა * |

* აქ სრულდება გრაგნილის მე-4 კედის recto, რომლის შემდეგ ჩატანებულია „ქეთთა-შუალედი“.

V

[* ვინცა] მახ ამა კრებასა მოეგება და სლ შეჰვედრა ყლთა შე ღნ.

1 — მიქლ ჯაჩილიანისა —
— დედისა მისისა ცხორებასა —
— თუთ მიქელსა —	10 — მიქლ რატიანისა —
— მეუღლესა მისა —
— გის
— და მეუღლესა მისა —
— ინესა —
— ვახტაგისა —
2 — ინე ათარიანისა —
— მეუღლესა მისა —
— მათისა შვილისა გის —
— ძმისა მისისა ინეს —
— მეუღლესა მისა მრმს —
— ძისა მათისა მიქლისა —
— ვანელისა —
— ინესა —	11 — გი ჯაჩილიანისა —
— მეუღლესა მისა —
3 — დუღად მარცხიანისა —	12 — ინე ჯაჩილიანისა —
— მეუღლესა მისა —
— გისა —
— წიფისა —
— მთვრასა —
— შვილსა მისისა შიუნადს
4 — მიქლ რატიანისა —
— მეუღლესა მისა ნათლისა —
— ვარდანისა —
— რატის —
— მეუღლესა მისა —	13 — გი რატიანისა —
5 — თეფრი ნანკვეხელიანისა —	14 — ბერეგი უბილიანისა —
6 — ინე ხუცისა —
— მეუღლესა მისა —	15 — აბილა ათარიანისა —
7 — გი ათარიანისა —
— მეუღლესა მისისა —	16 — მიქაელ კინიანისა —
8 — ვახდავ რატიანისა —
— ბადასა —
— მიქლისა —
— გბრლისა —
— მეუღლესა მისა —
— გისა —
— იადონადსა —
— მეუღლესა მისა —
— ცხრბასა —	17 — მიქლ გოლბიანისა —
18 — ავუნად ათარიანისა —
19 — გრგლ გეგოდანისა —
— ზაზისა —
9 — ინე ათარიანისა —
— ცერნაკისა —
— მეუღლესა მისა —
— ინე
— ცერნაკისა —
— მეუღლესა მისა —	20 — გი პოლოხონიანის —
— მეუღლესა მისა —
21 — დუღად აფაქიანისა —
— მრმისა —
22 — გი ჩოქოვანისა —
— დედისა მისისა —
23 — ვანელი აშხიანისა —
24 — მრმ წიქარიანისა —
25 — ხუცისა საბიანისა —
26 — ნათად ათარიანისა —
— ზაზისა —
27 — ნათად უბილიანისა —
— მრმისა —
28 — მრმ რუბავიანისა —
29 — მრმ გაჟანიანისა —

* იწყება მე-5 კეფი (recto).

30 — გი რუბაგიანისა
— მეუღლესა მისა ნათაჲსა—	48 — თუნგურ უბილიანისა—
— ძმისა მისისა ზურგვანისა—
31 — გი ღოღელიანისა—
— ინასა—
— ნუნაჲსა—	49 — ანგურავ პოლოხოიანისა
— მეუღლესა მისა ხუარაშანისა—
32 — ინე ჯახუნიაანისა—
— მეუღლესა მისა მრმსა—	50 — თომამ მარცხიანისა—
— ხალინასა—
33 — გი ჯახუნიაანისა—
— მეუღლესა მისა ნათელისა	51 — ივანე გაჟანიაანისა—
— მეუღლესა მისა ხალინასა პოლო-
ხოიანისა
34 — ინამ მქალოდანიასა—
— ხვაშავაჲსა—	კდცა ხალინას—
— შეილისა მათისა ბევრაზისა—
35 — ნექე ვაჩილიანისა—
— ნუნაჲსა—
— ნალიკედასა—	52 — ნუნამ უბილიანისა—
— შეილისა მისისა ანგურავისა—
— ნთლისა—
— გისა
— კბაბიანისა—
36 — ჩარვას რატიაანისა
— რუსუდანიასა—	53 — საღირ უბილიანისა—
37 — ზვიადი აფაქიანისა	54 — დავიანამ რუბაგიანისა—
— მეუღლესა მისა ნუნაჲსა
— დავიანამ რუბაგიანისა—
— მეუღლესა მისა ნუნაჲსა
— იოსებისა—
38 — ბეშქენ აფაქიანისა—	
39 — სვანთასა
და მეუღლესა მისა მართასა	
40 — ბეშქენ უბილიანისა—
— ბაზარისა—	
41 — ტარიელ შენკობილიანისა—
— ძმისა მისისა გისა—	55 — [მქ]ლ კიბობიანისა—
42 — ინე თეტენიაანისა—	56 — კეკეჲ ათარიანისა—
— მეუღლესა მისა ნათელისა—
43 — ვანელი წვერედიაანისა—	57 — შრმ უბილიანისა—
— დასა მისა რუსუდანიასა
— იგდარისა—
44 — ქურსიკი სტეფანიანისა—	
45 — შალვა ათარიანისა—
— ჩარვას
და მეუღლესა მისა ნალმიშოგს—
— ინესა
და მეუღლესა მისა	58 — შრმ უბილიანისა
46 — მოლაპრეთ-უხუცესსა ინეს რა-
ტიაანისა
— მეუღლესა მისა სუჟაჲსა
— დავუნაჲსა შეილსა—	59 — მიქლ უბილიანისა—
60 — ინე უბილიანისა—
61 — მიქლ უბილიანისა—
62 — ჩხაგუ რუბაგიანისა—
63 — სარგის რუბეგიაანისა—
64 — ჩხაგუ რუბეგიაანისა—
65 — იე რუბეგიაანისა—
66 — არღუნ მქალოდიაანისა—
47 — გი უბილიანისა
და მეუღლესა მისა ნათელის—
— შეილისა მათისა საღირისა—
— ქამანისა—	67 — შალვა ცვებანისა
68 — ბეშქენ უბილიანისა
და მუჲ*

* სრულდება მე-5 და იწყება მე-6 კეფი (recto).

- 30 — გი რუბაგიანისა
— მეუღლესა მისა ნათაჲსა—
- 31 — გი დოდელიანისა—
— ინასა—
— ნუნაჲსა—
- 32 — იწე ჯახნუნიანისა—
— მეუღლესა მისა მრმსა—
- 33 — გი ჯახნუნიანისა—
— მეუღლესა მისა ნათელისა
- 34 — ინად მქალოდანიასა—
— ხვაშვაჲსა—
- 35 — ნექე ჭაჩილიანისა—
— ნუნაჲსა—
— ნალიკედასა—
- 36 — ჩარგას რატეანიასა
— რუსუდანიასა—
- 37 — ზვიადი აფაქიანისა
- 38 — ბეშქენ აფაქიანისა—
- 39 — სვანთასა
და მეუღლესა მისა მართასა
- 40 — ბეშქენ უბილიანისა—
— ბაზარისა—
- 41 — ტარიელ შენკობილიანისა—
— ძმისა მისისა გისა—
- 42 — იწე თეტენიანისა—
- 43 — ვანელი წვერედიაანისა—
- 44 — ქურსიკი სტეფანიანისა—
- 45 — შალვა ათარიანისა—
— ჩარგას
და მეუღლესა მისა ნალმიშოეს—
— იწესა
და მეუღლესა მისა
- 46 — მოლაპრეთ-უხუცესსა ინეს რა-
ტიანისა
— მეუღლესა მისა სუკაჲსა
— დაგვანასა შვილსა—
- 47 — გი უბილიანისა
და მეუღლესა მისა ნათელის—
— შვილისა მათისა საღირისა—
— ქამანისა—
- 48 — თუნგურ უბილიანისა—
— ძმისა მისისა ზურგვანისა—
- 49 — ანგურავ პოლოხონიანისა
— მეუღლესა მისა ხუარაშანისა—
- 50 — თომად მარცხიანისა—
— ხალინასა—
- 51 — ივანე გაჟანიანისა—
— მეუღლესა მისა ხალინასა პოლო-
ხონიანისა
კდცა ხალინას—
— შვილისა მათისა ბევრაზისა—
- 52 — ნუნად უბილიანისა—
— შვილისა მისისა ანგურავისა—
— ნთლისა—
— გისა
— კბაბიანისა—
- 53 — საღირ უბილიანისა—
- 54 — დავენიად რუბაგიანისა—
— მეუღლესა მისა ნუნაჲსა
— დავენიად რუბაგიანისა—
— მეუღლესა მისა ნუნაჲსა
— იოსებისა—
- 55 — [მ]ქლ კიბობიანისა—
- 56 — კვექე ათარიანისა—
— მეუღლესა მისა ნათელისა—
- 57 — შრმ უბილიანისა—
— დასა მისსა რუსუდანიასა
— იგდარისა—
- 58 — შრმ უბილიანისა
- 59 — მიქლ უბილიანისა—
- 60 — იწე უბილიანისა—
- 61 — მიქლ უბილიანისა—
- 62 — ჩხაგურ რუბაგიანისა—
- 63 — სარგის რუბეგიანისა—
- 64 — ჩხაგურ რუბეგიანისა—
- 65 — იწე რუბეგიანისა—
- 66 — არღუნ მქალოდანიანისა—
- 67 — შალვა ცვებანიასა
- 68 — ბეშქენ უბილიანისა
და მეუღლესა

* სრულდება მე-5 და იწყება მე-6 კეფი (recto).

- 69 — ბახსარ ათარიანისა — უბილასა —
 გამზრდელისა მარგალიტაჲსა — 85 — ინაჲ ვაჩილიანისა —
 — რკინისა — მეულღესა მისა —
 და მეულღესა მისა — 86 — იწე ვითარიანისა —
 — გრისა — ილარიონისა —
 და მეულღესა — 87 — აბილა უბილიანისა —
 — ნიკოლოზისა — 88 — ხუცისა გემჩხჳსა —
 და მეულღესა მისა — 89 — თუთაჲ შმანიაანისა —
 — შვილისა მათისა — — თათესა —
 — ტოტოჲსა —
 70 — მიქლ ღოდელიანისა — 90 — გისტეფანიანისა —
 და მეულღესა მისა — 91 — გიპოლოხოვისა —
 71 — ინაჲ ათარიანისა — — მეულღესა მისა —
 — დედისა მისისა ბადაჲსა — 92 — მრმ გაჟანიანისა —
 72 — გიღოდელიანისა — 93 — გიუბილიანისა
 და მეულღესა მისა — და მეულღესა —
 73 — ინაჲ ღოდელიანისა — 94 — გიდაბიერელისა
 — ფურთუხისა — და შვილსა მისსა —
 74 — თათე ღოდელიანისა — 95 — აბესალამ ათარიანისა —
 — ტაბაგელასა — — ძმისა მისისა არღუნისა —
 75 — მიქლ კუარანცხელიანისა — 96 — ლაშხი უბილიანისა —
 — ნისა — 97 — ცუბაკი რუბაგიაანისა —
 76 — გაბისუ ღოდელიანისა — — ქიმილისა —
 — მეულღესა მისა — — ნათელისა —
 — მისისა კაცისა — რწ შავი სამოსელი მოილო — 98 — ათარ ათარიანისა —
 — მიქელაჲსა — — მეულღესა მისა მამნაჲსა —
 და შვილისა მისისა გრის — — შვილისა მათისა სარგისისა —
 77 — გივაჩელიანისა — — სუკაჲსა —
 78 — გირატიაანისა — 99 — მიქაელ რუბაგიაანისა —
 — იწესა — 100 — ვარდან ღოდელიანისა —
 79 — იწე ღოდელიანისა — 101 — ქაქუბაჲ ღოდელიანისა —
 80 — მარიამ ღოდელიანისა — — მეულღესა მისსა —
 81 — იწე უბილიანისა — 102 — კვიბიხი გაჟანიანისა
 — მეულღესა მისა მრწმს — და მეულღესა მისა —
 82 — ვახდაგ პოლოხოვიაანისა — — ტუბუტილასა —
 — მეულღესა მისა მრმისა — 103 — იწე ათარიანისა —
 83 — ნათელ რატიაანისა — — მეულღესა მისა მარიამისა —
 — დუდაილასა — 104 — სარგის
 — დედისა მისისა თათესა — და ფურთუხ ათარიანისა —
 84 — მიქაელ აფხაზისა 105 — ნწლ პოლოხოვიაანისა —
 — ბილიკვისა — 106 — ჯავახი ცხვიმიანისა
 — დედისა მისისა გლადაჲსა — და მეულღესა მისსა მარიამისა —

- ნინოსა —
- 107 — გ^ი ტ^ბ ე^ლ ი^ა ნ^ი ს^ა —
- მეუღლესა მისა თოვლადსა —
- 108 — ი^ნ ე^გ ე^გ ო^დ ი^ა ნ^ი ს^ა
- და მეუღლესა მისა ნუნადსა —

- შვილესა მათისა გ^ი ს^ა —
- 109 — მიქაელ რუბაგიანისა —
- მეუღლესა მისა ნუნადსა —
- და შვილთა მათთა ანგურავს
- და სარგისსა — |*

მატიანეს ამის შემდეგ აკლია ტექსტი.

აქ მოთავსებული უნდა ყოფილიყო ან მათს აღწერილობის გაგრძელება, ან მათს (ფარის) სექტორის რომელიმე სხვა სოფლის აღწერა.

ვა

- 1|** — მეუღლესა მისა თინათისა —
- ბეშქენს
- და მეუღ
- რუბაგისა —
- ძმისა მისისა მიქლისა —
- და ვუნადსა —
- 2 — ი^ნ ე^ა თ^ა რ^ი ა^ნ ი^ს ა —
- რძალისა მისისა ნუნადსა
- 3 — მ^რ მ^რ რ^უ ბ^ა გ^ი ა^ნ ი^ს ა —
- 4 — მიქელი რატვიანისა —
- მეუღლესა მისა ნათელისა —
- რუბაგისა
- და მეუღლესა მისსა —
- 5 — მ^რ მ^რ ა^ს ი^ბ ე^რ ი^ა ნ^ი ს^ა —
- 6 — ვახდავ პოლოხოვნიანისა
- და მეუღლესა მისა
- 7 — ბერეჟი დოდელიანისა —
- 8 — მიქლ რიპარტიანისა .
- 9 — გ^ი უ^ბ ი^ლ ი^ა ნ^ი ს^ა —
- 10 — ჩორმან ათარიანისა —
- 11 — საღირ ათარიანისა —
- 12 — ინად დეჟდარიანისა —
- 13 — მიქლ ვაჟანიანისა —
- 14 — დემეტრე დოდელიანისა —
- მეუღლესა მისა მამნადსა —
- 15 — დუდად ლიპარტისა —
- 16 — გ^ი ა^ლ ქ^ა ნ^ი ს^ა —

- 17 — მიქლ უბილიანისა —
- მეუღლესა მისა დუდადსა —
- 18 — ი^ნ ე^ჩ ა^ჩ ი^ლ ი^ა ნ^ი ს^ა —
- 19 — ნათად დეჟდორიანისა —
- 20 — ბადად უბილიანისა —
- 21 — მიქელ რატვიანისა —
- 22 — მიქლ რუბაგიანისა —
- მეუღლესა მისა მრმისა —
- 23 — ი^ნ ე^ა თ^ა რ^ი ა^ნ ი^ს ა —
- 24 — მიქლ დოდელიანისა —
- დუდადსა —
- მ^რ მ^რ მისა —
- 25 — ბერისა ვაშბედადსა
- 26 — რუბავ პოლოხოვნიანისა
- მოგუნაშისა —
- 27 — ივანე რუსიანისა
- გ^ი ს^ა —
- 28 — გ^ი პ^ო ლ^ო ხ^ო ნ^ი ა^ნ ი^ს ა —
- ქაქუბადასა —
- 29 — ლონგო ჯოხოვნიანისა —
- 30 — აქუნელა ჩახტელიანისა —
- 31 — მიქელ ფანჯიკიანისა —
- მეუღლესა მისა —
- 32 — იალღუზ ჭუშილიანისა —
- 33 — მ^რ მ^რ ვ^ა ჯ^ა ნ^ი ს^ა —
- ათარს
- და მეუღლესა მისა მამნადსა

* სრულდება მე-6 კვეთი (recto).

** იწყება მე-7 კვეთი (recto).

- მარიამისა—
 — კვეჭესა—
 34 — საღირ რუბაგიანისა—
 — დუდაჲსა—
 35 — მარშენი მკლავსძისა—
 — მეუღლესა მისა
 — ანანიასა—
 — სანთელაჲსა
 — გურმანისა—
 — მიქლისა—
 — გისა
 — არიანელისა
 და მეუღლესა მისა—
 — აბილასა—
 36 — იწე უბილიანისა—
 — ქუნაჲსა—
 37 — იწე ქუნაჲსძისა—
 — მეუღლესა მისა—
 — ძმისა მისისა—
 38 — გიათარიანისა
 ნაესა შა მსხდომარენი უბი-
 ლიანნი წყლითა მოირჩუ-
 ნეს სლთა მათთა შნ ღო
 — კასაბილასა—
 — შვილისა მისისა—
 — ცხორებილასა—
 39 — კვრიკე უბილიანისა—
 40 — გიათარიანისა—
 — მეუღლესა მისა—
 41 — გიპოლოხნიანისა—
 — იწესა—
 — მეუღლესა—
 42 — ივანე პოლოხნიანისა—
 — რუბაგ
 და მეუღლესა მისა
 — საღირ
 და მეუღლესა მისა
 — ხარკად
 და მეუღლესა
 43 — მარიამ რატოიანისა—
- 44 — იწე რკინიანისა
 და მეუღლესა
 — მიქლისა
 და მეუღლესა
 45 — იწე პოლოხნიანისა—
 მეუღლესა მისა სუკუაჲსა
 46 — ბეჲან ბაბიანისა—
 47 — ბოცო ქყვეიანისა—
 — მეუღლესა მისა მანილასა—
 48 — უშეგი ბენდელიანისა—
 — აბულვანისა—
 49 — ჯულაბა გულუმუნიანისა—
 — მეუღლესა მისა აშლავარდისა—
 — გაბელასა—
 50 — ბიწარ უბილიანისა—
 51 — მანჯვაი უბილიანისა—
 — თეგისა—
 და მეუღლესა მისა ბორენას—
 52 — მიქლ დემეტრელიანისა—
 — სეითინასა—
 53 — ფურთუხ ონოფრანისა—
 54 — ჩხაგუ აშხიანისა—
 55 — ივანე აშხიანისა—
 — გუჲას
 და მეუღლესა მისა თამისისა
 56 — შატმახ გაჲიანისა—
 — ძმისა მისისა იწესა
 57 — აბესალამ უბილიანისა
 და მეუღლესა მისა—
 58 — ფურთუხ ათარიანისა—
 59 — ბენდიანი უბილიანისა—
 — მეუღლესა მისა დუდაჲსა—
 60 — ცილაჲ უბილიანისა—
 61 — დუდაჲ ჯაჩილიანისა—
 62 — იწე ტოტოვანისა—
 63 — მიქლ ლოდელიანისა—
 — ზაგარელისა—
 64 — დაღუნაჲ ნანკევეხელიანისა
 და მეუღლესა მისა შრმს—
 65 — მახარებელ ტოტოვანისა

- 66 — ფურთუხ ღოღელიანისა — თოულადასა—
 და მეულღესა მისსა გვარანდუხს — ღერადასა—
 შეუნდვენ ყნი ცოდვანი მათ- 75 — ფიქვი უბილიანისა—
 ნი დამბდებელო ღო 76 — ამუნა გაბელდანისა შნ მად-
 ღო კრებისაო სახლი მისი აკხე
 და მისისა სახლისა მიცვალე-
 ბულთა ყთა შნ ღნ
- 67 — ფურთუხ ტბელიანისა—
 68 — ხუცისა მანაშიანისა—
 — ძმისა მისისა გისა—
 69 — აფაქიანისა — სახელი არა
 აჩნდა
 70 — გი უბილიანისა—
 — მეულღესა მისა—
 71 — გი რატიანისა—
 72 — გულქან ათარიანისა—
 73 — აქა უფალნო არაჲ აჩნდა მათ
 ყთა შნდვენ ო ღო ყნი
 ცდვანი მათნი დღესა მას დი-
 დსა გნკითხვისსა |*
 74 — თუთი რუბაგიანისა—
 — მეულღესა მისა თამთასა—
 — გვანცისა—
 — უჯგუშისა—
 — მეულღესა მისა ნათელისა—
 — რუსულდანისა—
- 77 — სარგის უბილიანისა—
 78 — ინე ჯახჩონიანისა—
 79 — ნაკვეთად ჩარამიანისა—
 — თოულადასა—
 80 — მიქლ გოგორელიანისა—
 81 — ინად მიქელიანისა
 ცოლსა სუკადასა—
 82 — ათანასე ტოტოვანისა—
 83 — გი ხუცესსა ტოტოვანისა—
 — უჯგუშის შვილსა—
 84 — ლხინად ღოღელიანისა—
 85 — ტარიელ პოლოხოვანიანისა—
 86 — ინად მიქელიანისა—
 — რძალისა მისისა ნანზისა—
 87 — მარუშანი წაჩილიანისა—

* სრულდება მე-7 და იწყება მე-8 კეფი (recto).

VI

ვინცა ლჳახ ამა კრებასა მიეგება ყთა შნ ღწ.

1 — მაკარი მანაშიანისა—	— ბადასა—
— მეუღლესა მისა გაგუდასა—	14 — ქენად გაქანიანისა
2 — ნუნად ცხუვიმიანისა—	და მეუღლესა მისა—
3 — ფურთუხ მანაშიანისა—	15 — თოვლი მიქელიფხესა—
4 — დუდა მანაშიანისა—	— დემეტრე
— მანაშელასა—	16 — პახუნი მახუჯეგიანისა—
— მეუღლესა მისა—	— მეუღლესა მისა თვალმინდი გაქანიანისა *
5 — ბეურაზ გაქანიანისა—	17 — ქუშილიანისა
— იწე ხუცეს ყოფილისა—	და მეუღლესა მისა მრმისა
— იწე ხუცისა—	18 — მიქლ გაქანიანისა
— უბილასა—	და ძმისა მისისა იწეს
— მიქლისა—	და მეუღლესა მისა ხალინას
— კუქეისა—	19 — გი გაქანიანისა—
6 — მიქაელ გაქანიანი—	20 — მიქლ უბილიანისა—
— მეუღლესა მისა—	— იოვანეს
7 — გეგანად გაქანიანისა—	და მეუღლესა მისსა მარიამს—
8 — მიმად გაქანიანისა—	21 — მიქაელ დევდორიანისა
და მეუღლესა მისა—	და მეუღლესა მისსა—
9 — იწე გულაასა—	— მრმისა—
10 — გი გაქანიისა	22 — იწე უბილიანისა
— ოთალვანისა—	და მეუღლესა მისა—
11 — მრშ ტირილიანისა—	23 — დუდა მანაშიანისა
12 — მიმად გაქანიანისა—	და ასულსა მისსა—
— მეუღლესა მისა—	— ილარონისა—
13 — აბლეთ უბილიანისა	

* სრულდება მე-8 და იწყება მე-9 კეფი (recto).

VII

ვინცა [-----]მითგნ მცხრს ამა კრებასა მოეგება და ს'ლი შეჰვედრა მათ
ყ'თა შეუნდოს ღ'ნ.

1 — მახუჯეგ მახუჯეგიანისა —	18 — გ'ი აფაქიანისა —
— მეულღესა მისა —	19 — მიქ'ლ აფაქიანისა —
— ქევაძასა —	20 — მიქელაძე ა'შახიანისა —
— შვილისა მისისა ვანელისა —	21 — გ'ი სანიგეიანისა
2 — ი'ნე მახუჯეგიანისა —	და მეულღესა მისა —
— ნათაძასა —	— ონოფრესა —
— კუჭეჭისა —	— მეულღესა მისსა ნინოს —
— მახუჯეგისა —	— შვილისა მისისა ანტონისა —
— ქევაძასა —	და ძმისა მისსა მიქ'ლს —
3 — ი'ნე მახუჯეგიანისა —	22 — სარგის ჭაბუკეიანისა —
4 — მიქელაძე კოჩიანისა —	— ქურსიკისა —
5 — გ'ი აფაქიანისა —	23 — სეით გაჭეხიანისა —
— ნათაძასა —	— მიქ'ლისა —
— გ'ისა —	— გ'ის
— აფხაზისა —	და თამთას —
6 — ივანე ბეშქენიანისა —	24 — გ'ი ადაიანისა —
— ბოჩოძასა —	25 — კოკოლეს უშარმანისა —
— მწარესა —	ყლ'ნი ცოლევანი მისნი და ბრალნი
— ფურდუხისა	26 — ი'ე ფეთხიანისა —
7 — მიქელა ა'შახიანისა —	27 — ბეშქენ აფაქიანისა —
— ძმისა მისისა დავითისა —	28 — მართა გაბელდანიანისა —
— დედისა მისისა ნათელისა —	29 — ანგურაგ თურმაგიანისა —
8 — მიქ'ლ აფაქიანისა —	— მეულღესა მისა სუკაძასა —
9 — ი'ნე ოქრომჭედელისა —	— ნინოსა —
10 — რუსუდან ასიბერიანისა —	30 — შალვა რუბენიანისა —
— სანთელაძასა —	— მეულღესა მისა —
— შვილისა მისისა გი'სა —	31 — ხუცეს მჭედელისა ი'ნე სოლე-
11 — ი'ნე როგოაძისა —	ლისა
12 — ნათაძე გაჭიანისა —	— მეულღესა მისა ვანელისა —
13 — რუსუდან ასიბერიანისა —	32 — ქვემოს გვეის გაზრდილსა ქუ-
14 — ნათელ სანიგეიანისა —	ლელთა ხუცესთა —
— ხვაშაძასა —	33 — მიქაელ გაგუიანისა —
— ვანთალაძასა —	34 — ი'ნე გორიჩიანისა —
15 — დუდაძე ქარჩიანისა —	35 — ხუნჯარ ყოფილიანისა —
16 — მიქელაძე აფაქიანისა —	— მეულღესა მისა თამისა —
— აფაქიანისა —	— თუთაძასა —
17 — კვიბიხ აფაქიანისა —	]* — დუდაძასა —

* სრულდება მე-9 და იწყება მე-10 კეფი (recto).

- გოგიადა —
 — ჩარხვისა —
 36 — დაგვიანდა რუბაგიანისა —
 — მეუღლესა მისსა ნუნადასა
 37 — მიქლ უჩინარაიანისა
 და მეუღლესა ნათელს —
 38 — ხუბენჯი აშეხიანისა
 და მეუღლესა მამქანს — მათ
 39 — გი სანთელიანისა —
 40 — მრმ გურეჩიანისა —
 41 — მრმ ელედიანისა —
 42 — მიქლ რუბენიანისა —
 — ათანასესა
 და მეუღლესა მისა მრმს —
 — შვილისა —
 — ნუნადასა —
 43 — გოგე დოღელიანისა
 44 — სიქეთურ ქარჩიანისა —
 — ბენდესა
 და მეუღ თონას —
 45 — ნათელ ქაბუგვანისა —
 46 — გოგლი აფაქიანისა —
 47 — ანგურავ ხუბასარიანისა —
 — თაბასა —
 48 — დავით თომანიანისა —
 49 — ნანა გურიჩიანისა —
 — მეუღლესა მისა ნათელისა —
 50 — თოულად ჯოხიანისა —
 — ხუნჯარისა —
 — მეუღლესა მისა ხალინასა —
 51 — მარიამ გაყანიანისა —
 52 — მიქელად მიქელიანისა —
 — დასა მისსა ხალინას —
 — ბორენასა —
 — გისა
 და მეუღლესა მისა მართასა —
 53 — ალაფა თეტენიანისა —
 — მეუღლესა მისა ნათელისა —
 54 — ილარიონ თომანიანისა —
 55 — ნიქო რუჩაგვიანისა
 56 — ბალიბუჩი ქარჩიანისა —
- 57 — მოძღვრისა გიგალომიანისა —
 58 — ირე ადადიანისა —
 — დუდადასა —
 59 — კეზნად ბუნდარადაიანისა
 და შვილსა მისა თამურისა —
 60 — გი გოლომონიანისა —
 — ნუნადასა —
 — მახუჯავისა —
 61 — მიქლ ჯამადანიანისა —
 — მეუღლესა მისა სუკვადასა —
 62 — აბულეთ შქუბიანისა
 63 — ხვიბიკ აფაქიანისა
 და მეუღლესა მისა ნუნადასა —
 64 — შვიდად აფაქიანისა —
 65 — გი კუკელიანისა
 — მეუღლესა მისა —
 66 — გი მანაშიანისა —
 67 — ხუცისა მანაშიანისა —
 — კემელისა —
 — გისა —
 68 — მამა აშეხიანისა —
 69 — თინათე აშეხიანისა —
 70 — მართა მქასიანისა —
 — კტშისა —
 71 — ნათელ აშახიანისა —
 72 — გი კუკეს შვილისა —
 — მამისა —
 — რუსუდანიასა —
 73 — ინად თეტენიანისა
 და შვილისა მისისა ცეცხლადასა —
 — თუთალასა —
 74 — ბებე აფაქიანისა —
 75 — მარიამ ჯოხიანისა —
 — ამროლიასა
 და მეუღლესა მისსა ადუშადასა —
 — ნინოსა —
 76 — გი ალვანიანისა —
 — კუკვადასა —
 77 — მრმ ჩხუფუფელიანისა —
 78 — მარიამ რუმბიფხესა —

- 79 — თოულად მახუჯეგიანისა —
— თოულასა —
— დუდასა —
- 80 — გიქაბუჯიანისა
და მეულღესა მისა — | *
- 81 — დადიშგელა წარეკელიანისა —
— მარინესა —
— აკირისა
და მეულღესა მისა
- 82 — მიქელად სანიგიანისა —
— გიგალმანისა —
— კუქე ზაიკალისა —
— ჩიხრიკისა —
— ვანელისა —
— რუჩაგისა —
- 83 — ინაე რუჩაგიანისა —
— მეულღესა მისა —
- 84 — კაკირი აშეხიანისა —
- 85 — იწე ბუნდარიანისა —
- 86 — ინაე გელაზარდიანისა —
— მეულღესა მისა —
- 87 — მიქლ ოდიშელიანისა —
— მარიამისა —
— გისა —
— ქარჩიანისა —
- 88 — იწე გოშოაძისა —
— ბიქაძასა —
— გისა —
— აქულასა —
- 89 — კამოლე ქარჩიანისა
- 90 — რუჩაგ რუჩაგიანისა —
- 91 — იწე დადიშისა —
- 92 — ანგაჭრი აფაქიანისა —
— დეორზ
და მეულღე
— ბიბილსა —
— ვანელისა —
- 93 — შრმ ნაკიანისა —
- 94 — ნუნად გლანისა —

- 95 — მიქლ ცვებიანისა —
- 96 — ქენაე ჩარამიანისა —
- 97 — ინაე ცაცქურანისა —
— დუდასა —
— რაბისა —
- 98 — მიქელ გოლომანიანისა —
— მეულღესა მისა —
- 99 — იწე გოლომონიანისა —
— ჯობილიანისა
და დასა მისა —
— ნათელისა —
— ჩამგელისა —
— ამბალისა —
- 100 — ხუცისა გიგალომიანისა —
— შვილისა მისისა იწესა
- 101 — მეჯვარიანისა დედისა
- 102 — დუდაე ქარჩიანისა —
— მარიამისა —
— გის
— მიქელასა —
- 103 — დავით მახუჯეგიანისა —
— შრმისა
- 104 — შრმ ჩოლერიანისა
— ნინოსა —
- 105 — თათე კოჩიანისა —
— თათესა —
— აქულას
და შვილსა მისსა გის —
- 106 — გივალდალანისა —
— მიქლისა —
— იაძასა —
- 107 — მიქელი აფაქიანისა —
- 108 — მიმად აბუჯიანისა —
— მეულღესა მისა —
- 109 — შრმ ქურდიანისა —
- 110 — შრმ ჩხუმიანისა —
- 111 — იწე აშახიანისა
და შვილისა მისისა გისა —
- 112 — მიქლ ჩხუმიანისა
და მეულღესა მი

* სრულდება მე-10 და იწყება მე-11 კეფი (recto).

113 — მიქლ ქარჩიანისა
და მეუღლესა მისა მრმს—	122 — იაკობ ხუცისა—
114 — იე გოშოისძისა—
— მეუღლესა მისა—
— ზვიადისა—
— საღირისა—	123 — იწე სანთელანისა—
115 — გი ბუჩინისა—
— კამულესა
და მეუღლესა მისა—
— მიქელაისა—
— ცაცქურაძასა—
— მეუღლესა მისა—
— გისა
— ქენაძასა—
— გონბახისა— *	124 — გი გურეჩიანისა—
— ნათელისა—
— ბორენასა—
— დუდაძასა—
116 — იწე გულედიანისა
და მეუღლესა—
— გისა—
— გობეჩისა
და მეუღლე	125 — დემიტრე ტოტოვანისა—
117 — გი ქარჩიანისა—
— მიქლისა—
— კოჩიანისა
და მეულ
— ჯუგუდისა
და მეუღლესა მისა—	126 — საღირ სოლეღისა—
118 — იწე ქარჩიანისა—
— მიქლისა—
— მქლისა—
— ზესკვლადასა—
— ქალუხის დისა—
— გივალომიანისა—	127 — ბებე რუჩაგვიანისა—
— დისა მისისა—
— გისა—
119 — ნათად ქარჩიანისა—
— მიქლისა—
— იწესა
— აბულეთისა—	128 — გუჩუ რუჩაგვიანისა—
— მეუღლესა მისა—
120 — მიქლ ხუცისა
და მეუღლესა მისა
— არდამელისა—	129 — სირამულ კუთირკეხელია-
ნისა—
— მეუღლესა მისა სუკაძასა—
121 — მარშვანი თომანციანისა—	130 — იწე აფაქიანისა—
	131 — ნუნად ბოჩოვანისა—
	132 — ბებე რუჩაგვიანისა—
	133 — იწე ქარჩიანისა
და ძმისა მისისა გის—
	134 — დუდაძს გიგვიანისა—
— ნინოსა—
— ვანელისა—
— შვილისა მისისა ხათუთაძასა—
— გვანცაძასა—
— ინაძასა
და შვილსა მისისა იწესა—
— ასართანაძასა—
	135 — უჩინარი ფხესა სუკუაძასა—
	136 — სამსონ ცაცქურანისა—
	137 — მიქლ აშტიანისა—
— ეგნატი მოძღუროსა—
— დადიშგელასა—
— შვილისა მისისა იოვანესა
	138 — თუმა ჩხუმიფხესა—
	139 — ბებე ელემიანისა—
— მეუღლესა მისა ნთლისა—
	140 — ჯაჰვარ აფაქიანისა—
	141 — შრმ წითელიანისა—

* სრულდება მე-11 და იწყება მე-12 კეფი (recto).

142 — შრმ ნიქოვანისა —	— მიქელისა —
143 — შრმ ელედიანისა —	— მეულღესა მისა —
144 — რუჩაგ შქუბიანისა —	— ცხრებდასა —
— მეულღესა მისსა შრმისა —	— ჩარბადასა
145 — ხალინა ნაკიანისა —	— თათესა —
146 — გი ჩხუმიანისა	162 — ინე ბუნდარიანისა
— და მეულღესა მისა —	— მეულღესა მისა —
147 — არდაშელ აფაქიანისა	— მიქლისა —
— ძმისა მისისა ტოტოსა —	— გისა —
— თათესა —	— ინესა —
— ვისისა —	— მარიამისა —
— ნუნადასა —	— მარმელადასა —
148 — შრმ აშახიანისა —	— გულადასა —
149 — დუდა გიგოიანისა —	— უკლაშისა —
150 — გი აშეხიანისა —	163 — ინე აფაქიანისა
— მეულღესა მისა შრმ წითე-	— და მეულღესა მისა —
— ლიანისა —	— გის
151 — გი შგუბიანისა —	— და მეულღესა მისა —
— მეულღესა სუკადასა —	— კკესა
152 — შაშუდ აშენიანისა —	— და მეულღესა მისა —
— მეულღესა მისა მაგდანისა —	— ინესა
153 — ნათელ დადის შვილისა —	— კილაღისა —
154 — ფარცმან თეტენიანისა —	— მიქელადასა —
155 — დედაჩი მარცხიანისა —	— ჯანგუდასა
156 — ესტარ გოგორელიანისა —	— და მეულღესა მისა —
— მეულღესა მისა ნათელისა —	— გიგადასა —
157 — მართა წარეკელიანისა —	164 — ფურთუხ რუბიანისა
158 — ინე დადის შვილისა —	165 — გი აფაქიანისა —
— ნანისა, კდცა მასეე —	— მარიამისა —
— სეფთინასა —	— მაკუნელისა —
— შრმისა —	— ლუბუდასა —
159 — მალვა ბეშქენიანისა —	— საღირისა —
— * გენგულისა —	— ინაფ მონაზონისა —
160 — მიქაელ გაქახიანისა —	— ხუტისა —
— მეულღესა მისა ნუნადასა —	— გუგურისა —
— მარიამისა —	— მეულღესა მისა —
161 — ინე ქარჩიანისა —	— ინესა —
— მიქელადასა —	— მიქლისა —
— ინესა —	— გუშეკისა —
	— ქევაისა —

* სრულდება მე-12 და იწყება მე-13 კვდი (recto).

- ინესა —
- ნათაძსა —
- ინესა
- 166 — ამროლ ფოხელაქსძისა
და მეუღლესა —
- მჭედელისა —
- 167 — მიქლ გაკეხისძისა —
— ბოჩოსა
და მეუღლესა მისა
— ჩოხომისა —
— კერაძსა —
- 168 — ინე ღოღლისა —
- 169 — ხუცისა კოჩიანისა —
— გელაზარდისა
და მეუღლესა მისა —
— შვილისა მათისა —
— დიდისა —
- 170 — გი ღურმუთიანისა —
- 171 — ჯანგვა კოჩიანისა —
— ბადაძსა —
- 172 — მიქელამ სანიგიანისა —
— მეუღლესა მისა —
— ინესა
და მეუღლესა მისა —
— გისა
და მეუღლესა —
— პირძისა —
— აბესალამისა
— ამონაძსა —
— ლოლაძსა —
- 173 — მიქლ ყვიციინელისა —
— მეუღლესა მისა —
— რუნძისა
და მეუღლესა მისა —
- 174 — ინე ალვანიანისა —
— მეუღლესა მისა —
— გისა
— ქიმაძსა
და მეუღლესა —
— ფანჩუშსა
და მეუღლესა მისა —
- 175 — გი ფარშამავიანისა
და მეუ —
— დადისა
და მეუღლესა მისა —
— ბებესა
და მეუღლესა მისა —
- 176 — მიქელამ სანიგიანისა
და მეუღლესა მისა შრუმს —
— მიქლისა
და მეუღლესა მისა —
— გისა
და მეუღლესა მისა —
— ჩოღერისა —
- 177 — გი შარეკელიანისა —
— მეუღლესა —
— მიქლისა —
— მეუღლესა მისა —
— ლეცომარისა
და მეუღლესა მისა —
- 178 — ხუცესსა ჭაბუკიანისა —
- 179 — მიქლ დადისა
და მეუღლესა მისა —
— ჯამადანისა —
— შამანისა
და მეუღლესა —
- 180 — გი შამანიანისა —
— რუჩაგისა
— საღირისა —
— მარიამისა —
— კვრკელაძსა —
— ამბალისა —
— ლოჩოდაძსა —
- 181 — ინე ელედიაანისა —
— კოსთაფხესა —
- 182 — ინაე ქარბიანისა —
- 183 — აბესალამ ნაკიანისა
და დედისა მისისა თოულაძსა —
- 184 — ინე არანიანისა
და* მეუღლესა მისა ნათელისა —
- 185 — გვილარა ელედიაანისა —
- 186 — გი ელედიაანისა —
- 187 — ოქრომჭედელი ცვებანისა —

* სრულდება მე-13 და იწყება მე-14 კეფი (recto).

- 188 — ოქრომქედელი თომანია -
 ნისა —
 — მეულღესა მისა მრმისა —
- 189 — გრი აფაქიანისა —
- 190 — მიქლ აშეხიანისა —
 — ჭაქაძასა
 — და შვილსა მისსა ხვერგუსა —
 — მრმისა —
- 191 — თუთაძე შქუბიანისა —
 — თუთაძასა —
- 192 — აბესალამ თომანიანისა —
- 193 — მიქლ ნათობიანისა —
 — გისა —
- 194 — ბოცო გელაზარდიანისა —
 — მეულღესა მისა ხვარაშანისა —
 — ჯაჭუსა —
 — მიქელაძასა —
- 195 — სიქეთურ ბაპიანისა —
- 196 — ჯანჩაძე შქერიანისა —
 — მრმისა
- 197 — ნათლი გლათანისა —
 — მალატეშისა —
 — ნაკუეთაძასა
 — და დედასა მისსა დამაძს —
- 198 — გვანგვა ნაკიანისა —
 — მეულღესა მისა ნათლისა —
- 199 — იწე ცვებანისა —
- 200 — შალვა ხუბასარიანისა —
 — მეულღესა მისა ხალანასა —
- 201 — მიქლ გურგეჩიანისა —
- 202 — მართა გაბელდანიანისა —
- 203 — რუსუდანი ქარნიანისა —
- 204 — შალვა გულუმონიანისა —
- 205 — ნათელი ჩარამიანისა —
 — ნინო ეგრანტისისა —
 — დასა მისსა თოძანასა —
- 206 — იწე ხუფასარიანისა
 — და შვილისა მისისა დაგვიანაძასა —
- 207 — მართა ცაცქურანიანისა —
- 208 — მრმ დემეტრელიანისა —
- 209 — ირინე უჩინარიანისა —
- 210 — გვანცაძე ჩხუმიანისა —
 — დედაკაძასა —
- 211 — ხალინა გეგისანიანისა —
- 212 — ხუცისა იორდანესა —
 — შამიგელასა —
 — მეულღესა მისა სუკუაძასა —
- 213 — შალვა სეტელიანიანისა —
- 214 — გრი ქვერეზისკობოზისა —
 — მეულღესა მისა დუდაძასა —
 — შვილისა მათისა მახრებელისა —
 — ძმისა მისისა მეზრელიანისა —
- 215 — ცოდვითა მდიდარსა გლახაძესა
 — ონოფრესა კაშაშვილსა —
 — სიძესა მისსა ლაღასა —
- 216 — დავენიანაძე ალვანიანიანისა —
- 217 — გრი არქალიანიანისა —
- 218 — თამთარ ნაკიანიანისა —
- 219 — იწე ტზერიანიანიანისა —
 — მანქალასა —
- 220 — დემეტრე ხუცესისა —
 — მეულღესა მისა თოფლაძასა —
 — და შვილსა მათსა ამიდაძასა —
 — ძმისა მისისა მიქლისა —
- 221 — მიქაელ ჩხუმიანიანიანისა —
- 222 — მრმ აშახიანიანიანისა —
 — შვილთა მისთა გის და კუაქუა-
 — ლას, გავაშელს —
- 223 — ხუხულა თეტენიანიანიანისა —
 — ამროლასა —
 — და მეულღესა მისა ნათელისა —
- 224 — აფაქ აფაქიანიანიანისა —
- 225 — ინაძე ჩარბიანიანიანისა —
- 226 — მრმ წითოლიანიანიანისა —
 — თამარელასა —
- 227 — ნათაძე ნაკიანიანიანისა —
- 228 — აბესაძე რუბენიანიანიანისა —
- 229 — დეკანოზი საბიანიანიანისა —
 — მეულღესა მისა თოფლაძასა —
- 230 — იწე აშახიანიანიანისა
 — და მეულღესა მისა ნათელისა —

* სრულდება მე-14 და იწყება მე-15 კეფი (recto).

— იწესა	— გაბესა—
— ანდრაფხესა—	— მეულღესა მისა—
231 — გუჩუ რუჩიაგოიანისა—	241 — იწე გოდერზოიანისა
— მეულღესა მისა მრომისა—	— მრომისა—
232 — მიქაელ ელედოიანისა—	242 — გი გულედოიანისა—
233 — ჯულაბა ელედოიანისა—	— ღულდასა—
234 — მიქელაძე ცაცქურანისა—	— ცაცქურაისა—
— მეულღესა მისა ხალინასა—	243 — იწე კვირკელდოიანისა—
235 — თოულაძე ცეცებანისა—	— მეულღესა
236 — ნებაში ქაილიანისა—	244 — მრმ რუსიანისა—
— აშლაგარდისა—	245 — გი ჩოქოვანისა
237 — იწე ქარჩიანისა—	246 — გი დადისძისა—
— მეულღესა მისა თინათესა—	247 — აბესალამ დადისძისა—
— ნანასა—	248 — მრმ აფაქიანისა—
— ზაზისა—	249 — გი ჯამაღანიანისა
— შვილისა მისისა ბურსელისა	250 — გი ხუცისა—
238 — იწე გლათოიანისა—	— მეულღესა მისა ღულდასა—
— დადისშვისა	— [ნ]ათლისა—
და შვილსა მისსა თუნგურს—	— მრომისა—
— გვანცაძესა—	251 — იწე ალვანიანისა—
— ელედელაძესა	252 — [ნ]ათელაძე ცხუმიანისა—
და მეულღესა მისა—	253 — გი სანიგოიანისა—
— ჩიხარისა	254 — შამანი ქარჩიანისა—
და მეულღესა მისა	255 — ვარდან გივალომიანისა—
— დეენაძესა	256 — გი ნაკიანისა
და მეულღესა—	და მეულღესა მისა ნათლისა—
239 — მიქაელ არონიანისა	257 — ტოტო აფაქიანისა—
და მეულღესა მისა—	258 — იწე არონიანისა—
— იწესა—	259 — აქუნელა წიფიანისა
240 — ინამ ღურმუთოიანისა	260 — ძაძი არონიანისა—
და მეულღესა მისა—	— ჯიჯივასა—
— დედისა მისისა—	261 — იგაძე გოგანისა—
— დისა მისსა—	262 — გი ქამულაიანისა—
— ადაღანისა	263 — მიქელაძე ქამულაიანისა—
— მელქისა—	264 — იწე თეტენიანისა—
— მიქაელისა—	— იწესა
— გისა	და მეულღესა მისა—
— მრომისა—	265 — მიქლ ცხუფუშელიანისა
— იწესა—	— მეულღესა მისა—
— მეულღესა მისა—	— ორსავე შვილისა მისისა—
— ბერისა—	— უნდურეთისა—
— ქადელაძესა—	— ტაბარძენისა—

— კალედასა—	— მ'რმ
— ზარინისა—	281 — გულედა კოჩიანისა—
— გ'ისა—	— ნათასა—
— ი'ნესა—	282 — გ'ი კოჩიანისა—
266 — ი'ნე ჯეშტიანისა—	— მეულღესა მისა—
— მეულღესა მ—	— ჯანგვასა—
— მიქ'ლასა	283 — მ'რ'მ საილერიანისა—
და მეულღესა მისა—	284 — ი'ნე ჭოგორიანისა—
— მიქ'ლისა—	285 — ი'ნე ქარჩიანისა
— ინადასა—	— დისა მისისა მ'რ'მსა—
267 — მიქაელ პატარადასა— ¹ *	286 — ინადა გიგალომიანისა—
268 — ი'ნე პატარადასა—	287 — გუჩუ გოგორელიანისა—
269 — ი'ნე ნაკიანისა—	— მიქ'ლისა—
270 — გ'ი ნაკვადასა	— მეულღესა მისა თუთადასა—
— მიქ'ლისა—	288 — ჩოყა არანიანისა—
271 — გიგად ქაბუკიანისა—	— მეულღესა მისა—
— ნათლისა—	289 — ინადა არანიანისა—
— ი'ნე	— მეულღესა მისა სუკვადასა—
და მეულღესა მისა—	290 — ჩიჩადა ჩარცმიანისა—
— ცოტნესა	— მეულღესა მისა მ'რ'მისა
და მეულღესა მისა—	291 — შალვა რუბენიანისა—
272 — მიქ'ლ დეკანოზისა	და შვილსა მისისა მაშქანს—
და მეულღესა მისა—	292 — მარიამ შეჩხეფიანისა
— ოქრობირისა—	293 — შალვა სანთელანისა—
— მეულღესა მისა—	— მწარესა—
273 — ი'ნე ღრმუთიანისა—	— მეულღესა მისა ნუნადასა—
— ბადადასა	— დემეტრესა—
— ქუფახელისა—	და მეულღესა მისა ნათლისა—
— ბადადასა—	294 — მიქაელ ქარჩიანისა—
274 — მიქაელ ჩხუმიანისა—	295 — ნათლი შქუბიანისა—
275 — ი'ნე კოჩიანისა—	— აგუტინასა—
— მარილდასა—	— გუანცადასა—
276 — მიქ'ლ დიდებულნიანისა	296 — სუკადა წიფურნიანისა—
და მეულღესა მისა—	297 — გუანცადა კტ'ვიანისა—
277 — გ'ი შამანიანისა—	— გ'ისა—
— ბებესა—	298 — ლხინადა რუჩაგნიანისა
278 — მ'რ'მ თეტენიანისა—	299 — დემეტრე გურეჩიანისა—
279 — მიქ'ლ აფაქიანისა—	— მეულღესა მისა ნთლისა—
280 — მ'რ'მ აფაქიანისა	300 — გ'ი სტეფანიანისა—
— ლოღელიანისა—	301 — მარიამ ქარჩიანისა—

* სრულდება მე-15 და იწყება მე-16 კვეთი (recto).

- 302 — ნათელი გოგუდოლიანისა — ციცაძესა —
 303 — ნათლი აფაქიანისა — 324 — სპანდა ღუდიანისა
 304 — ლელა ნაკიანისა — — მომამსა — |**
 305 — მალხინა გუგუდულია- 325 — ცაცქურამ ცაცქურანისა —
 ნისა — — მეულღესა მისა თინათესა —
 — შრმისა — 226 — შალვა უჩინარიანისა —
 306 — სიაგუშ თომანიანისა — 327 — თულუდა უნუფრანისა
 307 — ნთლი გაქანიანისა — და მეულღესა მისა ნთლისა —
 308 — ჯაპვარ დემეტრელი[ა]- 328 — ჭაბუკეველა დევდორიანისა
 ნისა — — მონასა —
 309 — იწე დემეტრელიანისა 329 — ფარცმან და დისშვილსა —
 ხუცესსა — — მეულღესა მისა ლხინამსა —
 310 — ინამ დემეტრელიანისა — 330 — ნებაში ქაილიანისა —
 — სუკეამსა — 331 — გ'ი ალვანიანისა —
 — ნუნამსა — 332 — ნანა ჭაბუკიანისა —
 311 — ანტონი დემეტრელიანი- — საღირისა —
 სა — 333 — შალვა ჭაბუკიანისა —
 — მეულღესა მისა თინათისა — — რუსუდანიანისა —
 312 — შრმ ელდიანისა — 334 — გვიდა და დისშვილსა —
 313 — შალვა ქოჯმანიასა — 335 — იწე რუჩაგანიანისა —
 — ხათუთელასა — 336 — აბრამს ქალდიანისა —
 — თუთამსა — 337 — ონოფრე კაშაშვილისა —
 — შრმისა — — მისთა მიცვალებულთა ძველთა
 314 — ქველი ხუფასარიანისა — და ახალთა ყთა შწ ღწ
 — თინათესა — |* 338 — |***თინათე ასიანისა —
 315 — გვანტაი ყოფილიანისა — 339 — გ'ი ლომუანიანისა —
 316 — ზაზი არნიანისა — — ძმისა მისისა იოვანესა —
 — შვილისა მისისა აბრუსისა — 340 — თამთი მარცხიანისა —
 — სუკეამსა — 341 — გ'ი ლომუანიანისა —
 317 — ხალინა ჩხუმიანისა — — ჩარახუსა —
 318 — გ'ი ჩანარეშელისა — — ჩარახუსა —
 319 — ნანა თეტენიანისა — 342 — კვანჭი მარცხიანისა —
 320 — იწე თეტენიანისა — — შვილისა მისისა მამიამსა —
 321 — შვენიერი გაბელდანიანისა — 343 — შალვა გუგესიანისა —
 322 — ბეშქენ უბილიანისა — — თოულამსა —
 — ძესა მისისა ბიაზარისა — — ბასილისა —
 323 — ანანია მიქაელისა-შვილსა — — მეულღესა მისა ხალინასა —
 — მარმისა — 344 — შალვა ჯგვებანიანისა —

* სრულდება მე-16 და იწყება მე-17 კეფი (recto).
 ** სრულდება მე-17 კეფის recto. ამის შემდეგ ნაწერი გადადის გრაგნილის მეორე მხარეზე (verso-ზე) და გრძელდება მე-17 კეფის verso-დან მოკიდებული 2 კეფის verso-მდე.
 *** სრულდება მე-17 და იწყება მე-16 კეფი (verso).

— შვილისა მისისა მეშედლასა	— მეულღესა მისა მარიამისა—
345 — გუნგულა კითიანისა—	355 — კვამში აშხიანისა
— მეულღესა მისა საქმისადასა—	და მეულღესა მისა მრმს—
346 — თამთა გაზანიანისა—	356 — დუღაძე რუბენიანისა
347 — ვახახი მუთფარიანისა—	357 — მიქლ ხუცისა აფაქიანისა—
348 — მიქლ ქურციკიანისა—	358 — ჭივი თეტენიანისა
— მეულღესა მისა ნათელისა—	— ძმისა მისისა გისა—
— შვილისა მისისა ნანილას—	359 — მარიამ კოჩიანისა—
349 — იე ხუფასარიანისა—	360 — ნათელი აშხიანისა—
350 — გრიგოლ თომანიანისა	361 — ხათუთაძე ხაზალიანისა—
და ძმის წულსა მისა არდაშელს—	— პანულისა—
351 — მახუჯავ	— ბუნდარადასა—
და ამუნა მახუჯავიანთა—	362 — ჯაჭვარ ცეცხიანისა—
352 — შოშკოფ ცეცხიანისა—	363 — აბესალმ ტკნოლდიანისა—
353 — ამბაძე ნაკიანისა—	— მეულღესა მისა ნათელისა—
— მეულღესა მისა მრმისა—	— შვილისა მათისა სარგისისა
354 — ინაძე ღურმუთიანისა—	და ზეულღესა მისა ხვარაშანს—
— მეულღესა მისა თოულადასა—	— ველურისა—
— მიმადსა—	364 — ფურღუხ რუჩავიანისა—

VIII

ვინცა კალაშს ამა კრებასა მოეგება და სწლი შეჰვედრა ყთა შნ ღწ.

1 — ასლიანისა —	7 — იწე ღურმუთიანისა —
— ჯოხაძისა —	— მეულღესა მისა —
— გი მეჯვარიანისა —	* — თათესა —
2 — ხუცისა მუშკიდიანისა —	8 — ვი უბილიანისა —
3 — თე ხუცისა —	— ბერისა
— მეულღესა მისა —	— თეკლასა —
— ილარიონისა —	9 — მიქელაძე აფაქიანისა —
— და მეულღესა მისა	10 — შრმ აშხიანისა —
— მარიაშისა —	11 — ბაინჩარ აშხიანისა —
4 — გი ხაზალიანისა —	12 — შალვა ადაძიანისა —
5 — შქლ ხაზალიანისა —	13 — ხეიბიკი ქარჩიანისა
— აბულეთისა —	— და მეულღესა მისა სუკვაძისა —
6 — შრმ კვირკელ [იანისა]	— შვილისა მათისა სიქუთურისა —
	14 — ხუცისა ონოფრესი —

* სრულდება მე-16 და იწყება მე-15 კეფი (verso).

IX

ვინცა ცხმარით ამა კრებასა მოეგება და სლი შეჰვედრა ყთა შნ ღნ.

1 — ტჳნოდა
და მეულღესა მისა—
— ინე გურისიანისა—
— მეულღესა მისა—
— ტჳნოდა
და მეულღესა მისა—
— ყლმბრელადასა—	13 — ქუნად ილნიასა—
— შვილისა მისისა თამთასა—
— ჩხსადასა—
2 — ხუცისა ზებედესა—
— ბასილელადასა—
— მასკულვადსა—
— გევისა—
— ხორგელისა—	14 — შაჰაშან ჯამბურიანისა—
— მეულღესა მისა ბორენასა—
3 — ღთ ქუფისძესა—
— გეგნადასა—
— ჭკომისა—	15 — მადლო კრებისაო აქზე სახლი
ამუნაგაბელდიანისა მისისა
სახლისა მიცვალებულთა ყთა—
4 — ბასილი ჯაკვინელიანისა
— მეულღესა მისა—	16 — ინე მოგნეშიანისა—
— მალედასა—
5 — ინე ნაჰათევანისა—	17 — რატი კვასტიანისა—
— ბეჟანისა—
6 — []ი პაპილიანისა—	18 — არსენი როჯოღელიანისა—
— შვილისა მისისა შრმისა
— დედასა მისა—
— თამისისა—
— სუკადასა—
7 — შრმ სათიანისა—
— [შ]ვილისა მისისა ხუბენჯი ყმი-
ანისა	19 — ტაბულა ასაბიანისა—
— და მეულღისა მისა ნთლისა
8 — შალვა ჯოხიანისა
და მეულღესა მისა აფადას—
— შვილისა მათისა გისა—	20 — სიაგუმ რატიანისა—
— შვილისა მისისა—
— ვანელისა—
— გურუსა
და მეულღესა მისა—
— თამისა—
9 — ადად ილნიანისა
და მეულღესა მისა
— ჩოლოვა—
— მათიანისა
და მეულღესა მისა—	21 — გისპანდიანისა—
— რუსუღანისა—
— ნთლისა—
10 — შრმ ცვილოვანისა—	22 — ინე დემეტრელიანსა მო-
ლისა დეკანოზსა ცოდვით მდი-
დარსა—
— გვანცადასა
11 — არსენი როჯოღელიანი [სა]
— დედისა მისისა ნათილისა—
— ნათილისა—
— შვილისა მისისა შოშკოვისა—
— მეულღესა მისისა ცაკადასა—	23 — ბეშქენ უბილიანისა—
ძესა მისა ბანჩარასა—
— ასლიანისა—
12 — ბორენა რატიანისა—	24 — გურუ საღირელიანისა
და მეულღესა მისა ჯაჰვარსა—

* სრულდება მე-15 და იწყება მე-14 კეფი (verso).

- თოვლადსა —
25 — გ'ი აბ დე ღანი სია
და მეუღლესა მისა მრმს —
26 — ჯულაბა მლატალიანისა
და მეუღლესა ბორენას —
27 — ნათო მე ჩხე ფიანისა —
— სუკადსა —
— თოულაიდსა —
— ბაბურასა —
28 — ფარცვან გაზანიანისა —
29 — ათანასე ვარდალიანისა
და მეუღლესა მისა ჯაპვარს —
30 — აბულვან მულატალიანისა —
31 — გ'ი აბ დალიანისა —
— მესხადსა —
32 — იწე ჯოხიანისა —
— ძისა მისისა შამანისა
— ჯოხადსა —
— მეუღლესა მისა თვალშავისა —
33 — ქველი ყმიანისა —
— რუსუდანიასა —
34 — მიქლ შუქერიანისა —
35 — დათუაი ფანჯევიანისა —
36 — გ'ი მლატალიანისა —
— თათესა —
37 — მიქელაი ჯოხიანისა
და მეუღლესა მისა შამნადსა —
38 — ინად ფანჯივიანისა —
39 — თათე გაზენიანისა —
40 — მარიამ ქარჩიანისა —
— მრმისა
— რუსუდანიასა —
— აქულასა —
41 — რუსდან ღოღელიანისა —
— ცოტენესა —
42 — ფურთუხ ჯოხიანისა
— ძმისა მისისა სარგისისა —
43 — გ'ი ვარდალიანისა —
44 — მიქაელ ბაღლიანისა —
45 — საღირ გუარამიანისა
და დედასა მისა თოულადსა —
46 — იწე სუფელისა —
— ილარიონისა —
— მკახელისა —
— მეუღლისა
— მიქლისა
და მეუღლესა მისა —
— ბაილისა
და მეუღლესა მისა —
47 — ჩარვას ტვიროანისა —
48 — მიქელაი ტვიროანისა —
49 — შამანი ფანჯიკიანისა —
— გ'ისა
— მიქლისა —
— მეუღლესა მისა —
— ყურბულასა —
— მეუღლესა მისა
50 — იწე ფინთიანისა
და მე
— ზაზისა —
— თათესა —
51 — გ'ი წითელიანისა
52 — ნთლი ბაილიანისა —
53 — მიქლ ბაღლიანისა —
54 — გ'ი ბაღლიანისა —
55 — დათუაი ფანჯივიანისა
56 — გ'ი რატვიანისა —
— ძმისა მისისა იწესა —
კ'დცა იწეს —
57 — სარგის წიფიანისა
და მეუღლესა მისა ნათლისა —
— დავითისა —
58 — დუდაი ჩახტელიანისა —
59 — შალვა ჯამბურაიანისა —
— მარანესა —
60 — აბესალამ პაპიანისა —
61 — გ'ი ფანჯიკიანისა
და მეუღლესა მისა — *
62 — მარიამ ბულჯიანისა —
63 — გ'ი ჯოხია [ნისა —]

* სრულდება მე-14 და იწყება მე-13 კეფი (verso).

- 64 — რტოთა ფახსასა—
- 65 — მიქლ ჯილე შდანიისა—
- 66 — უკვლაში ვარდალიანისა—
— წყარესას—
— ჩი []
— დავითელასა—
— გულადასა—
— ბოჩულ[
- 67 — გი წიფისძისა—
— ქარაჲსა—
— უზანისა—
- 68 — გი აბდეღანისა
და მეუღლესა მისა—
- 69 — ინე აბდალა [ნისა—]
- 70 — გი გაზანიანისა—
- 71 — ინე ჩაჯდეღიანისა—
— მეუღლესა მისა—
- 72 — მიქაელ ჩაჯდეღიანისა—
- 73 — გი პაპიანისა
და მეუღლესა მისა—
— ქენაჲსა—
— ყლმბრისა—
- 74 — გი პაპიანისა—
— იძგირასა—
- 75 — გი პაპიანისა—
— ქენაჲსა—
- 76 — გი პერიანისა—
- 77 — მინანაჲ ფანჯიკიანისა—
— ჯოხაჲსა
და მეუღლესა მ
- 78 — მიქლორა გლანისა—
— ოდიშელისა—
- 79 — მიქლ ჯოხიანისა—
— ტვინოსა—
- 80 — ინე ფანჯიკიანისა—
- 81 — მრმ ტვინოვანისა—
- 82 — წყარეს წიფიანისა—
— კაკირისა—
- 83 — გი ჯოხიანისა—
- 84 — ბენიდან ჯოხიანისა—
- 85 — მრმ ფაშტვანისა—
- 86 — ინაჲ ფაშტვანისა—
- 87 — გამრეკელი ჯოხიანისა—
— დუდაჲსა—
— გისა
- 88 — გი კურცხიანისა
და მეუღლესა მისა ნათაჲსა—
— შვილსა მათისა [რ]ნესა
- 89 — ინე ყმიანისა—
- 90 — ინეს
დაბასილის ჯაქვენელია-
ნისა—
- 91 — გი გაბლიანისა
და მეუღლესა მისა ნათლისა—
— აბაჲსა—
— წყარესა—
— მრმისა
— ს[]
— ინესა—
— თოვლაჲსა—
— ბორენაჲსა—
- 92 — აბულან პაპიანისა—
- 93 — ნონაჲ გუარამიანისა—
— შვილისა მისისა გისა—
- 94 — ჩიხნარი შქერიანისა—
— მეუღლესა მისა ქაქიტისა
- 95 — ათანასე ვარდალი [ანისა—]
- 96 — შალვა კაბუკუანისა—
- 97 — ხალინა ჩხუმიანისა—
- 98 — მართა შქერიანისა
- 99 — გი გაზანიანისა—
- 100 — ჩიტაჲ გაზანიანისა
— მეუღლესა მისა რ[]
- 101 — თამთა გაზანიანისა—
— სარგისსა¹
— დამაჲსა—
- 102 — მიქლ ფაშტანისა—
- 103 — ქაქიტი ჯოხიან [ისა]
- 104 — თინათე ქოსიეთანისა—
- 105 — აგუტი ყმიანისა—
- 106 — ინე გურეჩიანისა—
- 107 — მრმ დეკანოზიანისა—
- 108 — ტაძებულა დაღისშვილისა—
- 109 — ტოტოს თეტენიანისა—

— ტოტოსვე—	— მეუღლესა მისა აფაჲსა
— მეუღლესა მისა რუსუღანისა—	120 — იწე ველუხვიანისა—
110 — გ'ი გიგალომიანისა—	121 — ბურღუხუან გაზანიანისა
— მეუღლესა მისა თინათესა—	— გვანცაჲსა—
111 — იწე ონოფრანისა—	122 — დაგვინაჲ რუბაგიანისა—
112 — სუკაჲ კაბუკიანისა—	— მეუღლესა მისა ნუნაჲსა—
113 — გუნგო კითანისა—	— გუანცაჲსა—
— ხაინაისა—	123 — ერთობილნი კრებულნი შეგუყარა.
— ლოლორაჲსა და მეუღლესა მისა—	არსენი როჯაღედედიან მან
114 — მრ'შ ლ'ჩ'იანისა— *	სა მისა შ'ე ლ'ნ
115 — საღირ გუარამიანისა—	— დედასა მისა ნთ'ლისა—
116 — იწე ბაილიანისა—	124 — კიბირა ჯოხიანისა—
— მეუღლესა მისა მამქანს—	125 — მახრებელი სანთელანისა—
117 — გ'ი ბაილიანისა—	126 — ქარი ფინთიანისა—
— მეუღლესა მისა სუკაჲსა—	— მეუღლესა მისა—
118 — ხალინა ბაღლიანისა—	127 — ბერი გოგორელიანისა—
— მარიამისა—	— შვილისა მისისა კოქისა—
— იაღნასა	— აბესალამს
— ნებაჲსა—	და მეუღლსა
— თაბაჲსა—	— ძმასა მისა იწესა—
— ნუნაჲსა—	128 — მიქ'ლ გლათანისა—
— პანულისა—	129 — პახუნი მახუჯეგიანისა—
119 — გ'ი ყლმბრიანისა—	— მეუღლესა მისა თვალმინდი გა-
	ქანიანისა—

* სრულდება მე-13 და იწყება მე-12 კეფი (verso).

X

ვინცა **მგუღს** ამა კრებასა მოეგება და ს'ლი შეპვედრა ყ'თა შეუნდოს
 ლმერთმან.

1 — გელაზარდ ქარჩიანისა —	— ი'ნესა
— წიქარდსა —	— გ'ისა
— დეტოლდასა —	— მელნიანისა —
2 — მიქ'ლ გაბრელდანიისა	— მეულღესა მისა
— ანცხევისა —	— გ'ისა
— მრ'მისა —	— თობადასა
— ამროლასა	13 — მიმადა გაბრელდანიისა —
— თათესა —	— მარცხისა —
3 — ი'ნე ხოცისა —	— აჭუნასა
4 — მეორესა ხუცისა	— კ'რკესა
5 — ხუცესა ჯლირადასძისა	— დუდადასა
6 — ი'ნე გლათანიისა —	14 — ბეშქენ გლათანიისა
— ბადადასა —	— და მეულღესა მისა —
— შქერასა —	— მოყმელასა —
— სინთლ'სა —	— გ'ისა
— კურცხასა —	— ბუნდარსა —
7 — მრ'შ ფანჩუანიისა —	15 — გ'ი გლათანიისა —
— ერკაუზისა —	— ი'ნესა —
— შოშკობელადასა	— გ'ისა —
8 — ი'ნე არსიანიისა —	— კ'კესა —
9 — კ'კე არსიანიისა —	— ნიუარადასა —
— გ'ისა —	— შვილისა მისისა
— მრ'მისა —	— მიქ'ლისა —
— ჯობადასა —	16 — ი'ნე ხიციანიისა —
— გაბლოსა	— ანტონისა —
— მეულღესა მისა —	— გ'ისა
10 — გ'ი ფუსადასძისა —	— და მეულღესა მისა
11 — გი შქრიანიისა —	17 — მუნზონ ბარგვიანიისა —
— ძმისა მიქ'ლსა —	— შვილისა მისისა ილერიანიისა —
12 — გ'ი აბულეთიანიისა —	18 — შავადა გაბრელდანიისა
— კ'რკესა —	— და მეულღესა მისა —
— მეულ:	19 — მიმადა შქერიანიისა
— რუნბისა —	20 — ქუდღულა გლათანიისა —
— მარინესა — *	— კუშქევისა —
— მიქ'ლისა —	— სუკვადასა —
— ნიუარაისა —	— ძმისა მისისა დემეტრესა —

* სრულდება მე-12 და იწყება მე-11 კეფი (verso).

21 — მიქლ მუწინიანისა —	— მეულღესა მისა
22 — გი ამროლიანისა —	— ხათუთასა —
— მეულღესა მისა მარინესა	42 — გი ჯოხიანისა
— შვილისა მათისა —	და მეულღესა
23 — მიქლ ბარგვიანისა —	43 — მარცხიანთა დედასა მარინესა —
— მეულღესა მისა —	
24 — მიქელ გლათანისა —	44 — მრმ ყუ [რ] ცალიანისა —
25 — გი გაბრელდანიასა —	45 — დუღად ლოღელიანისა
26 — ხუცისა რუჩაგვიანისა	46 — მრმ ჯოხიანისა —
27 — გი ჯაჭვინისა —	47 — ნაკვეთად მარცხიანისა —
28 — გი აბდალიანისა —	48 — ბებე რუჩაგვიანისა —
— მეულღესა მისა თათესა —	— ახაჟომისა —
29 — გი გლათანისა —	49 — ხუცისა ჭაბიანისა —
— ხოჯისა	— მეულღესა მისა მრმსა *
და მეულღესა მისა	50 — ჩაყათან შქერიანისა —
30 — თათე წიფიანისა —	51 — შალვა ბეზიანისა —
31 — გი წიფიანისა	52 — ჩარგას შემეკობილიანისა
და მეულღესა	53 — რუსუღან მისისა არდაშელისა —
— გუგუჩისა —	— შვილისა მისისა არდაშელისა —
32 — მრმ ავდეღინისა —	54 — ტვინო ხიჭიანისა —
— ჩ'ოზბასა —	55 — შერგილ გლათანისა —
— თათესა —	56 — განცად ხიჭიანისა
33 — ნათელ ჯოხია	57 — რუსუღან ყურ ცალიანისა —
— მეულღესა მისა —	— დუღადასა —
34 — აქუნელა იღნიანისა —	58 — არდაშელ შემეკობილიანი-
— მიქლისა —	სა —
35 — იად ყმიანისა —	— ახაჟომისა —
— ბიბილასა	59 — აქა არა აჩნდა მათ ყთა შეღ
— მეულღესა მისა —	60 — ჯიქად ხიჭიანისა —
36 — მრმ ხაკვიანისა —	61 — მიქლ ბეზიანისა —
37 — ხუცისა ამროლიანისა —	— შვილთა მისთა შნ გის
— მარინესა —	და სარგის
— ნაკუთასა —	— დედანასა —
38 — კეე ჯოხიანისა —	62 — შაშოდ გლათანისა —
და მეულღესა	63 — ფურღუხ ჭაბიანისა —
— თამარისა —	— ხათუთაისა —
— გვადელასა —	64 — ჯულაბა გლათანისა —
39 — გი ხვინქიანისა —	— ძმისა მისისა —
40 — არღუნ შენკობილიანისა	65 — ინე წრანიანისა —
41 — ხვ'ერგუ აბღეთიანისა —	— დედასა მისისა

* სრულდება მე-11 და იწყება მე-10 კეფი (verso).

- 66 — მიქლ ბებიანისა —
- 67 — გუანგუ მარცხიანისა —
— მიქლს
და მეუღლესა ნათელისა
- 68 — მიქლ წრანიანისა
— მიუღლესა მისა —
- 69 — გუანგუ მარცხიანისა —
— მეუღლესა მისა მართას —
- 70 — ინე მარცხიანისა —
- 71 — მიქლ მარცხიანისა —
- 72 — გი მარცხიანისა
- 73 — გი ხიკიანისა
- 74 — გავაშელ მარცხიანისა
დედა მეუღლესა
— ქალკმაცა —
— მრმისა —
— მიქლისა
და მეუღლესა მისა ჯაჰვარს —
- 75 — ფურთუხ ღოღელიანისა
და მეუღლესა მისა თამთას —
- 76 — კახაბერი გურსელიანისა —
— მეუღლესა მისა ნთლისა
— ინესა —
— ბურდუხანისა —
- 77 — ხათუთაჲ წიფიანისა —
— დემეტრესა —
- 78 — ზურგვან მარცხიანისა —
— ვისისა —
— არდაშელისა —
— ანგურაგისა —
— ასიანსა —
— სუკვაცა —
— ასიანსა —

- 79 — გრიგლ თომანიანისა —
- 80 — ანგურაგ თომანიანისა —
— სუკვაცა —
— კატაცა —
- 81 — მიქაელ შქერიანისა —
— მქქნაცა —
— თუთაცა —
— ხურსილაცა —
- 82 — უსიბ მ-მ-ლიანისა —
- 83 — მარიამ ასიანისა
- 84 — ინე ბებიანისა —
- 85 — მიქლ შემკობილიანისა —
- 86 — მიქლ შარგვანისა —
- 87 — სადაგან წრანიანისა —
- 88 — მათე მარცხიანისა
და მეუღლესა მისა —
- 89 — ადაჲ შქერიანისა
- 90 — მიქაელ თარეშიანისა —
— მეუღლესა მისა —
- 91 — ინე კაბიანისა —
— მეუღლესა მისა ლაბაცა —
— მარინესა —
— თოთულაცა —
— მირამისა —
— ვანელისა —
— ნათაღლასა —
- 92 — გი შემკუბილიანისა —
- 93 — მარინე შქერიანისა —
- 94 — თეკლა ღოღელიანისა —
- 95 — ინე უბილიანისა
და მეუღლესა მისა
- 96 — ინე ხერხიანისა —

XI

ვინცა ღოღს ამა კრებასა მოეგება და ს'ლი შეჰვედრა მათ ყ'თა შე ღწ.

<p>1 — ბინდურისა— *
— მარიაშისა—
— რუჩავ გ ა ბ ი ლ დ ი ა ნ ი ს ა —
— ასიბერისა—
— იწესა
— რუჩავისა—
— იწესა—
— მიქ'ლისა—
— გ'ისა—
— ასიბერისა—
— მიმადსა—
— მუშტილასა
— ჩათასა—
— აგურანდისა
— სიღონისა—</p> <p>2 — იწე ასიბერიანისა—
— ბაღდადისა—
— მრ'შისა
— გაბისა
და მეუღლესა მისა—
— აფაქისა—
— ბერისა—
— ოჯჩელისა—
— მოგუნაშისა—
— იადსა—</p> <p>3 — გ'ი მოგუნაშეიანისა—
— ვანელისა—
— გ'ისა—
— შორ'რაიობისა—</p> <p>4 — ხუცისა დოღელეიანი—
— თათესა—
— რ ს ა —
— გაგუდადსა—</p> <p>5 — რუჩავ ჩხარსიანისა
— გერგილედასა—</p> <p>6 — ამუნა გაბელდანიასა—
— მეუღლესა მისა</p> | <p>7 — გ'ი მქლოდიანისა
და მეუღლესა მისა.
— გ'ისა
და მეუღლი:
— პანულისა—</p> <p>8 — მიქლ მქალოდიანისა—
— მეუღლესა მისა—</p> <p>9 — მრ'მ ჩხუმიანისა—
— შთერადსა
და მეუღლესა მისა მრ'შსა
— თვალშავისა
და ძისა მისისა აბესალამს—
— ბადადსა—
— ნათელისა—</p> <p>10 — ქენადსა აფქლიანისა—
— შეილისა მისისა იწეს</p> <p>11 — გ'ი წირქონელიანისა—
— ძისა მისისა მიქლისა</p> <p>12 — გ'ი ფანჯიგიანისა
და მეუღლესა მისა—</p> <p>13 — მიქლ დოღელეიანისა
და მეუღლესა მისა—
— იწესა—
— მოძღურისა—
— გაგასა</p> <p>14 — გ'ი დოღელეიანისა—</p> <p>15 — ნანა ხვერგუანისა
— შეილისა მისისა ჩარგაზისა—
— ძმისა მისისა მაჩხადსა—</p> <p>16 — ათანასე დალიდიანისა—</p> <p>17 — თვალმინდი ხვერგუანისა</p> <p>18 — გევანგვა ხვერგუანისა—
6 ა მადლო კრებისაო აკ'ხე სახლი
ამუნა გაბელდიანისა და
მისთა მიცვალეულთა ძველ-
თა და ახალთა შწ ღწ</p> |
|--|--|

* სრულდება მე-10 და იწყება მე-9 კეფი (verso).

19 — ლომად მქალოდიანისა —	— მეულღესა მისა —
20 — სუკვად მქალოდიანისა	34 — კე წითელიანისა
21 — ანგურავ წიქუანისა —	— მეულღესა მისა —
22 — ინე ჭაბიანისა —	— გ'ისა —
მეულღესა მრ'მ:	— ფუნთელაძსა —
23 — ნანა ხვერგუანისა	‡* — ინ'ესა —
24 — მახარებლი ჭაბიანისა —	— მეულღესა მისა
— მეულღესა მისა მრ'მს	— ადაძსა
25 — სარგის იფხისძისა —	— მეულღესა მისა
26 — თინათე აფაქიანისა —	— კუწნისა
— ლელასა	35 — ინე აფაქლიანისა
— შვილისა მისისა გვარანდუხისა —	— ინაძსა —
— მრ'მისა	— ბენდესა —
27 — მართა შემკობილიანისა —	— ინე ხუცისა —
28 — ინად ხიჭიანისა	36 — რუჩავ მქალოდიანისა
— შვილისა მისისა ფრანგისა —	და მეულღესა
— ცოცქისა —	37 — თოვლად ასიბერიანისა —
— ჰე[ბ]დელისა —	— შვილისა მისისა
— ხუბენჯისა —	— მიქელისა —
— მამ[---]ა —	38 — მიქელად თურვანისა
— ქურდისა —	და მეულღ
— ქველისა	— ნათაძსა —
და მეულღესა მისა ზურდუხანს —	39 — გ'ი დოლელიანისა
— გვანცაძსა —	და მეულღ
— მოძღრისა —	— ასულისა მათისა ნათლისა —
— მეზრელისა —	— ინ'ესა
29 — ლუმად მქალოდანიისა	40 — ბენდე გაბილიდანიისა
— მაშუსა —	და მეულღესა მისა —
— გვანდოსა	— აფაქ
— თუთაძსა —	და მეულღესა მისა —
— გვანცაძსა —	41 — ამუნა გაბელიდანიისა —
30 — ბაინჩარ მარცხიანისა	42 — ბერი აფაქელიანისა
— მეულღესა მისა ანადასა —	— ქიელდაძსა —
31 — ლელა შქერიანისა —	43 — აფშილავაძსა —
32 — მამა ადაიანისა —	— მეულღესა მისა —
— დოლელისა —	44 — გ'ი მქალოდიანისა
— მიქ'ლისა —	— ეფშინისა —
33 — ბერისა წასიანისა —	— ძისა მისისა ადაძსა —
— დისა მისისა —	45 — მარიამ გულუბიანისა —
— მიქ'ლისა —	46 — ინე წასიანისა —

* სრულდება მე-9 და იწყება მე-8 კვეთი (verso).

მატიანე

— ბადაე ბერსა—	— გ'ისა—
47 — გ'ი მეჩიანისა—	64 — აფაქ გულუბიანისა—
— მ-----	65 — გ'ი გაბლდიანისა—
48 — მიქლ სტეფენისა—	— ინესა—
— მეულღესა მისა—	— ხალინასა—
49 — მიწე კოგორიანისა	— ჯაპვარისა—
და შვილისა მისისა პირვა ---	66 — გვანცადა გურჩიანისა—
50 — ბერსა გულუბასა—	67 — მიქლ გურეჩიანისა—
51 — ბერისა სტეფანია[ნისა]	68 — ჯამნარ წიფიანისა—
52 — ძაძუ გაბელდანიისა შვილ-	69 — ქარიმან გურსიან[ისა]
სა ინესა—	— მეულღესა მისა ნალმიშოესა—
— ძაძუ გაბელდიანისა—	70 — მიქლ მაყიანისა—
— შვილისა მისისა ინესა—	— მეულღესა მისა დამადასა—
— ძაძუ გაბელდიანისა—	— მარიამისა—
— შვილისა მისისა ინეს	71 — ადაშელ გულუბიანისა
53 — ნექე გაბელდიანისა—	— მეულღესა მისა თამთას— *
54 — ათარაჯი ხვერგუანისა—	72 — მამა ბაბიანისა—
52ა — ძაძუ გაბელდიანისა—	73 — ფროდი ელედიანისა—
— მეულღესა მისა ბადადასა—	74 — შეხასან ელედიანისა შ'ნ ღ'ნ
ყ'თა ძაძუსა სახლისა მიცვალე-	ყ'ნი ცოდვანი და ბრალნი
ბულთა—	მისნი
55 — გ'ი გაბილდიანისა—	75 — ჩიხად გაზანიანისა
56 — შაპიდა გულუბიანისა—	— მეულღესა მისა ნალდადასა—
57 — ნუნად დოლელი[ანისა]	76 — ესტათის გაზანიანისა—
58 — მიქლ დოლელიან[ისა]	77 — ბეჟან ბაბიანისა—
59 — გ'ი ხუცისა ადაიანისა—	78 — ბანასარ ბაბიანისა სახლისა
60 — გ'ი ხვერგუანისა	მიცვალებულთა ძველთა და
61 — გ'ი ხვერგუვანისა	ახალთა ყ'თა შეუნდვენ
და მეულღესა მისასა ჯაპვარს—	79 — ჯაურა უ შუხვიანისა
— უ შუხვიანისა	და ასულსა მისა დედადას—
— ბეშქენისა—	80 — გ'ი რატიანისა
62 — მიქლ მოგუნაშიანისა—	81 — ძაძუ წიფიანისა—
— მეულღესა მისა რუსუდანიისა—	— მეულღესა მისა ბორ[ე]ნასა—
63 — მიქლ ადაიანისა—	

* სრულდება მე-8 და იწყება მე-7 კეფი (verso).

XII

ვინცა ბეჩუს ამა კრებასა მოეგება და ს'ლისა შეჰვედრა მათ ყთა შ'ნ ღნ.

1 — რუჩაგ წიფიანისა —	— მეულღესა მისა მანაჲსა
— გ'ისა —	12 — მიმად კეასდიანისა —
2 — ი'ნე უ შუხვიანისა	13 — თაბა წიფიანისა —
და მეულღესა მისა —	14 — ი'ნე აფჩილიანისა —
— ლომინაჲსა —	— მეულღესა მისა —
— მეულღესა —	15 — მიქ'ლ ასიანისა
— გ'ისა —	და მეულღესა მისა —
— მიქაელ —	16 — ნათად რუბაგვიანისა —
და მეულღესა მისა —	17 — ი'ნე პაპვიანისა —
— ბადაჲსა —	— მარიამისა —
— ყთა უ შუხვიანისა მიცვალე-	18 — დუდაჲ უ შუხვიანისა —
ბულთა —	— ბადაჲსა —
— მანაჲსა —	19 — ადაჲ უ შუხვიანისა —
3 — ი'ნე კუნცერიანისა —	და მეულღესა მისა თოულ
4 — ხვიჯად ხუდმესიძისა	20 — ი'ნე უ შუხვიანისა —
5 — გ'ი ელდიანისა —	— მეულღესა მისა თაბასა
— მიქ'ლისა —	— თათესა —
— მეულ	21 — მიქ'ლ ბერსოფიაშელისა
6 — ხუცისა გგლიანისა —	— ზაზისა —
— მეულღესა მისა —	22 — გ'ი წიფიანისა —
— კრ'კესა —	— მეულღესა
— ზაზისა —	23 — გ'ი ასიანისა —
7 — ი'ნე სტეფანიანისა —	— მეულღესა მისა —
— მიქლისა —	24 — შახმახ სტეფანიანისა —
— ფადესასა	25 — ხუცისა გოგვიანისა —
— ბადაჲსა	— ჯუნჯურელასა —
— რომლასა	26 — ი'ნე ჯუნჯუანისა —
8 — გ'ი კეასდიანისა —	27 — ი'ნე ქარჩიანისა —
— მეულღესა მისა ბადაჲსა —	— მეულღესა მისა ნათაჲსა —
— ტბელისა დედასა მთვარესა —	— მარიამისა —
— თვალშავისა	28 — წყარე (ა) სიანისა
9 — ი'ნე პაპვიანისა —	და მეულღესა მისა
— იგუგჩოსა	29 — ბერი კუნცერიანისა —
და მეულღესა —	— დისა მისისა მრ'მისა —
— გ'ის	30 — ი'ნე კეასდიანისა —
და მეულღესა —	31 — მიქ'ლ ასიანისა —
10 — ვარდან პაპვიანისა —	32 — თაბა წიფიანისა —
11 — რუჩაგ კეასდიანისა —	— მარიამისა —

33 — მარიამ ადაჯანისა—	44 — მიქლ კუასდიანისა—
34 — მარცხი ადაჯანისა—	და მეუღლესა მისა ხვარაშა[ნისა]
— მეუღლესა მისა მრ'მისა—	— შვილისა მათისა გუანგუასა—
35 — ადაჯანისა—	45 — ჩორმან უშუხიანისა—
— მეუღლესა მისა დუდაჯა	46 — გ'ი ბაბიანისა—
36 — მიქლ აუდეღანისა—	— მეუღლესა მისა თვარესა—
— მეუღლესა მისა—	და შვილსა მათსა ბაბიანისა—
37 — აბესალამ ასიანისა—	47 — მიქლ ასიანისა
— ლაილასა—	— მეუღლესა მისა ნათლისა
— გ'ისა—	48 — გ'ი წიფიანისა—
— გუშელისა—	49 — მარცხი კუასდიანისა
38 — ხუცისა რუბენჯანისა—	და მეუღლესა მისა ბორენას—
— ბერისა თეკლასა—	— შესტრობილისა—
39 — გ'ი ადაჯანისა	— მეუღლესა მისა მრ'მისა—
და მეუღლესა	50 — ტაბულა ასიანისა—
— ინესა—	— მეუღლესა მისა დუდაჯა—
— მეუღ	51 — მიქლ როსტომიანისა—
40 — ინე ასიანისა	— თვალშავისა—
და მეუღლესა მისა ლაღლასა—	52 — ბორენა უშუხიანისა
41 — ასიბერ ცვებანისა—	და დასა მი[სსა] აგურანდისა
— მეუღლესა მისა—	53 — რუსუდან გულელისა—
42 — ანგურაგ ბაბიანისა—	54 — ხვაშავი ას'რა[ნისა]—
— მეუღლესა მისა მრ'მისა	55 — რუსუდან ნეფისელიანისა—
43 — ინე გურსიანისა—	— რატისა—
— მეუღლესა მისა მრ'მისა	— ბეჟანისა—
— თოულაჯასა—	56 — ინე კვასდიანისა— *

მატიანეს ამის შემდეგ აკლია ტექსტი.
აქ მოთავსებული უნდა ყოფილიყო ან ბეჩუს აღწერილობის გაგრძელება, ან ბეჩუს სექტორის რომელიმე სხვა სოფლის აღწერა.

XIIa

1 ** — შალვა ხაფთიანისა—	— ინესა—
2 — ქენად ელედიანისა—	— რუსუდანისა
3 — მიქლ ელედიანისა—	— შვილისა მისისა ანგურაგისა
4 — ინე ელედიანისა—	6 — ჩორმან უშუხიანისა
— მეუღლესა მისა რუსუდანისა—	7 — ერთობილნი კრებულნი შეგუ-
5 — გრ'გლ გურესიანისა—	ყარნეს იოვანე ხარიტო-
— მანაჯასა—	ნიანმან ს'ა მისა შ'ე-ღნ
— შვილისა მისისა გ'ისა—	8 — გოგე კვასდიანისა—

* სრულდება მე-7 კეფი (verso).
** იწყება მე-6 კეფი (verso).

9 — ხალინა ჟორჯოლიანისა —	— ადაძს
10 — ნანგეჟი კვასდიანისა —	და მეულღესა მისა —
11 — წივა წიფიანისა —	— ლაღლასა —
— მეულღესა მისა ჯაპვარს —	30 — ინე გოლოტიანისა —
12 — ჯაპვარ გურსიანისა —	31 — მარიამ პატარაძესა —
13 — გ'ი უშუხვიანისა	32 — ხუცისა ხიჯიანისა —
და მეულღესა მისა რუსუღანისა —	— ბაღდადისა —
14 — თვალმინდი მოგნაშვიანისა —	— მიქლ
— ხეზიკისა —	და მეულღესა მისა —
15 — გვარღუხ ბაბიანისა —	— არსენაშვისა დისა —
— დუდილის	— აფჩისა
და მეულღესა მისა ჯაპვარს	და მეულღესა მისა —
— გოდემლას —	— მიქლსა —
— თამისა —	— მრმისა —
— თოვლაისა —	— მახარებელისა
16 — თინათე წიფიანისა —	და მეულ
— ნათელისა —	33 — ინე უშუხვიანისა —
17 — ინე ასიანისა —	— გ'ი ხუცისა —
— ადაძანისა —	— თათიასა —
18 — გ'ი კვასტიანისა —	34 — გ'ი ივაჩიანისა —
— ძმისა მისისა მიქლისა —	— მამისა —
— გვანცაძესა —	— გენგესა —
— შვილაძესა —	— მარიამისა —
19 — ინე პაპიანისა —	35 — გ'ი წიფიანისა —
20 — ინდრაგაშ კვასდიანისა —	— თაბაძესა —
— მეულღესა მისა ჯაპვარს —	— ინესა —
21 — ცეცხლაძე ელედიანისა	— მარცხისა —
22 — შალვა რუბენიანისა	36 — აბულეთ მარცხიძესა
და მეულღესა მისა მართასა —	— ზაქარიასა —
23 — წივა წიფიანისა	37 — გ'ი ტურიანისა —
და მეულღესა მისა თვალმინდის —	— მიქლისა
24 — ბაბუნაძე კვასტიანისა —	38 — გ'ი პაპიანისა —
25 — ესტათისა ბაბიანისა —	— დუდაძესა —
26 — გერმანოზ კაბიანისა —	39 — ხუცისა ცანიანისა —
27 — მართა წრანიანისა —	40 — ინაძე ლღტისძესა —
— ნუნაძესა —	41 — ბერი მღერიაანისა
28 — ჯაპვარ ივაჩიანისა —	და მშობელთა მისთა —
— ფურთუხვისა —	42 — ინე სტეფანიანისა
— მრმისა	და მეულღესა მისა
— ნათლისა —	43 — ინე აუდელიანისა
29 — გ'ი ხეშლიძესა —	და მეულღესა მისა ძაძისა —

44	კრებულნი შეგუყარა მიქაელ
ს'ლისა მისისათს*	— ვანელისა—
	— მიქლისა—	62 — ბრმაჲ პაპიანისა
და მეუღლესა მისა რ'ლუდაჲსა ¹
	— ჯიქისა—	— თვალშავისა—
	— ივაჩასა **	63 — სანიგული ჯიქისა—
— ვანელისა—
45	[] ანისა	64 — ხუცისა ბაბიანისა
და მეუღლისა მისისა ბადაჲსა—
	— კრკესა—	65 — მიქლ ასიანისა
და დედისა მისისა თაბაჲსა—
	— ბადაჲსა—	66 — თაბა წიფიანისა
და შვილისა მისისა მიქლისა—
46	[] კვასდანიასა	67 — იწე ადაიანისა—
— მაჰესა—
	— ძმისა მისისა იწესა	— გობალაჲსა
	— დედისა მათისა მრ'მისა	— მეუღლესა მისა რუსუდანიასა—
47	— ელჩი ჩადაჲსა	68 — ათანასე ხუცისა დეკანოზიანისა—
— მეუღლესა მისა ბურთუხანიასა
48	[] ასიანისა	69 — ძაძუ ივაჩიანისა
და შვილისა მისისა თათარისა—
	— ბურღუხანიასა—	70 — მარცხი კვასდიანისა
და მეუღლესა მისა ბორენას—
49	— კვრიკე ბაბიანისა	71 — ბორენა წიფიანისა
და შვილისა მისისა შალვასა—
	— ძისა მისისა გ'ისა—	72 — ცოტნე ჩოქოვანისა
და მეუღლესა მისა ნათ'ლისა—
50	[] უშუხიანისა	73 — ტბელი ასიანისა
და მეუღლესა მისა სუკვაჲსა—
	— დისა მისისა ნათაჲსა—	— ნიკოლოზისა—
	— რუსუდანიასა—	— კახაბერისა—
	— მაჰაჲსა—	74 — დაგვანა ფრალიანისა—
— მეუღლესა მისა მამქანისა—
	— ჩ' 1	— მიქაჲსა—
51	— მარცხი ადანისა—	75 — მიქაელ ელედიანისა
და შვილისა მისისა ფარცვანს—
52	— მარცხი უშუხიანისა—	— ფარცვანისა—
53	— ქვერებისკობოსსა ბაბიანსა
და მეუღლესა მისა შინდაჲსა ¹	76 — ქველი ადაენისა—
— ძმისა მისისა ჯინჯიხისა—
54	[] ადაიანისა
და მეუღლესა მისა იაჲსა—
— [----] ეფანისა—	77 — ჯულაბა ივაჩიანისა—
55	— იწე კვასრ'ტიანისა
და მეუღლესა მისა მრად[]	
56	[] გაბლიანისა
და მეუღლესა მისა მარიამისა—
— [*] ლთა დედისა მარიამისა—	
57	— დლუდაჲ პაპიანისა—
— []
და მეუღლესა მისა მთვარესა—	
58	— იწე შ[] იანისა—	
59	— მარინე აფაქლიანისა—	
60	— ხათუთაჲ ცავანისა—	
61	— თადესა სტეფანიანისა—	

* წითურით.

** სრულდება მე-6 და იწყება მე-5 კვეთი (verso).

78 — გოგია ღარიბისა —
ქდცა მასვე —	— მეულღესა მისა ნათლსა
79 — მიქაელ დეკანოზიანისა	91 — დუღამ უშუხიანისა —
80 — გი ბაბიანისა —	92 — მარიამ ადაჯანისა —
— თვარესა —
81 — ჩაკაფ ჯიჯაძისა —	93 — ინე ადაჯანისა
და მეულღესა —
82 — ბექაე წიფიანისა —	94 — ქველი ადაჯანისა —
— მეულღესა მისა მრმისა
83 — მიქაელ ბაბიანისა —
— მეულღესა მისა მრმისა —
— შვილისა მთისა ივანეს —	95 — გი ჯანქალიანისა —
— მეულღესა მისა თვარესა —
84 — ივანე კვადიანისა —
— ძმისა მისისა შალვასა —	96 — ვანელი აგინდულიანისა
85 — მრმ წიფიანისა —
— მამასა —
მათისა სახლისა მიცვლბთა
ყთა —	97 — გი წიფიანისა —
— მეულღესა მისა —
86 — გი წიქარიანისა —	98 — ბოხანი კვასდიანისა
— მეულღესა მისა ხვარაშანისა —
87 — მიქაელ წიფიანისა —
— საგუბისა —
— ჯაფახისა —	99 — დავით კვასდიანისა —
88 — ხვარე ადაჯანისა —	100 — გი მრუზიძისა —
— მეულღესა
89 — წივა წიფიანისა —	101 — შალვა სანიგიანისა —
90 — ინე ნიქოვანისა —	102 — თომის საბიანისა —
	103 — ხეიბიკ მანიანისა —
— სუმბატისა —

* * *

[ბეჩუს აღწერით სრულდება სვანეთის ერთი ნაწილის, ეგრეთ-წოდებულ „ქვემო-კვეცი“ ს. (ბალს-ქვემო კვეცი) აღწერა. ბეჩუს ამ აღწერას უშუალოდ მისდევს შემდეგი ნაკვეთი, რომელიც როგორც ეს გამოჩვენებულია გამოკვლევაში, არ წარმოადგენს მატიაანის ძირითად ნაწილს, არამედ დამატებულია მატიაანის განმარტებულთა მიერ მე-14 საუკუნის მეორე ნახევარში:]

- 1 — ერისთავთ ერისთავსა გ^რ და დიანისა —
— მეუღლესა მისა თამარს
- 2 — მიზაჲ ქალ დეანისა
- 3 — არდაშელ ქალ დიანისა —
— მეუღლესა მისა
— თოილასა —
— ჩერელაგისა —
— []
— სვიმონისა
- 4 — სარგის ლოღელიანისა —
— მეუღლესა მისა მარიამისა —
- 5 — ფურთუხ გოგორელიანისა —
— გელაძსა
- 6 — სადაგან ამროლიანისა —
- 7 — მოძღურისა ჳეშდინიანისა —
— ი^რნესა
და მეუღლესა მისა ნათოს —
— ერთგულაძსა —
- 8 — ი^რე ლოღელიანისა —
— მეუღლესა მისა დედაჩისა —
— მართასა —
— დემეტრესა —
— მეუღლესა მისა ბაღდადისა —
- 9 — კუკუღედა ბეშქენიანისა — |*

[ამის შემდეგ დაუწერელად ყოფილა დატოვებული საკმაოდ დიდი არე, სახელდობრ ერთი „კეთთა-შუალედი“ და ერთი სრული კეთი (მე-4), ახალ მოსალოდნელ დამატებათა ჩასაწერად მომავალში.

ამ გაშვებული თავისუფალი არის შემდეგ, სვანეთის მეორე ნაწილის, ბალს-ზემო კვეცის აღწერილობის წინ, ისევე ჩაწერილია ოთხი მოსახსენებელი, რომლებიც აგრეთვე მე-14 საუკუნის მეორე ნახევარს, მატიაანის განმარტების დროს ეკუთვნის:]

- 10 — ს^ა ჳაბუკიანისა შ^ნ ლ^ნ
— ცოტნესა —
— ჯაჳარისა —
- 7b — მოძღ^რი ჳეშდინიანისა —

[ამაზედ სრულდება მე-14 საუკუნის მეორე ნახევრის დამატება, რომლის შემდეგაც იწყება სვანეთის მეორე ნაწილის, „ზემო-კვეცი“ აღწერილობა.]

* აქ სრულდება მე-5 კეთი (verso).

XIII

ვინცა ლატალს ამა კრებასა მოეგება ყთა შე ლნ.

1 — მამა აბუგიანისა —	— შვილისა მათისა სარგისისა —
— მეულღესა მისა —	4 — ჩიჩად კატიანისა —
2 — მარამ ხუნთანიანისა —	5 — გამრეკელ აბუგიანისა —
3 — მიქელ ხუნთანიანისა —	6 — ცაცად ქაბუკიანისა —
— მეულღესა მისა აგურანდისა —	7 — ჩიჩად კახიანისა —

XIV

ვინცა ლენჯარს ამა კრებასა მოეგება ყთა შე ლნ.

1 — მიმად გოწახრიანისა —	— ყთა ხარიტონიანისა სახ-
2 — გი ხარიტონიანისა —	ლისა მიცვალეבלთა შე ლნ
— მეულღესა მისა რომანდისა —	5 — ინე რუბენიანისა —
3 — გი ცაფანიანისა —	6 — მოძღურისა გამზღელსა სუმბატს —
4 — ინე ხარიტონიანისა —	

XV

ვინცა სეტიას ამა კრებასა მოეგება ყთა შე ლნ.

1 — გი ჯაფარაქსქესა —	3 — გი მშკილიანისა —
2 — ამროლა სეტიელისა —	4 — ბენდგ ხერგიანისა —
— მეულღესა მისა —	

XVI

ვინცა მულახს ამა კრებასა მოეგება ყთა შე ლნ.

XVII

ვინცა წურამს ამა კრებასა მოეგება ყთა შე ლნ.

XVIII

ვინცა ჯეგენას ამა კრებასა მოეგება ყთა შნ ლნ.

XIX

ვინცა კალას ამა კრებასა მოეგება ყთა შნ ლნ.

* იწყება მე-3 კეფი (verso).

XX

ვინცა უშვალს ამა კრებასა მოეგება ყთა შე ღწ.

XXI

ვინცა უღაფლს ამა კრებასა მოეგება ყთა შე ღწ.

1 — ხუცისა ნაკვახელიანიისა —	4 — მიქლ კუშილიანიისა —
2 — ხუცისა ქართველიანიისა —	5 — ადა მანასიანიისა —
3 — ინე რუსიანიისა —	6 — ინე მოისიანიისა —
კდცა მასვე —	7 — ადა მოფსიანიისა —
— მეულღესა მისა —	— მეულღესა მისა —
— ნათაფსა —	8 — გი მოფსიანიისა —
— მამღდასა —	

XXII

ვინცა ჩაუთი ამა კრებასა მოეგება ყთა შწ ღწ.

— ხუცისა ფადვიანიისა	— განძაფსა —
და მეულღესა მისა —	2 — მართა შენკობიანიისა —

XXIII

ვინცა უსბურს ამა კრებასა მოეგება და სლი შეპვედრა ყ[თა შე ღწ].

— ინე ნათობიანიისა —	5 — თე ხუცისა
— დემნაფსა —	და მე[ულღესა მისა] —
— გი ნე[]ბიანიისა —	— კახაფსა
— შურასა —	და მეულღესა მისა —
— მეულღესა მ[ისა] —	6 — გვლად კ[] —
— დათუფად კვბანიისა —	7 — ვანელი კურკელიანიისა —
— ხუცისა კკრკელიან[ისა] —	8 — გუფა მ[] —
— მეულღესა მისა —	— მეულღესა —
	9 — ვანელი მანასელ[იანიისა] — *

* მათიანის ძირითადი ტექსტი სრულდება მე-3 კეფის verso-ზე, კეფის შუა ადგილას. ამის შემდეგ გაშვებული ყოფილა თავისუფალი არე, მოსალოდნელ ახალ დამატებათა წერად.

მე-3 კეფის შემდეგ ხელნაწერს აკლია (ერთი ან მეტი კეფი), მაგრამ ტექსტი დაკარგულ არაა: მათიანე, როგორც მოვიხსენეთ, თავდება ამ დანაკლისზე ადრე (მე-3 კეფის შუა ადგას), ხოლო მათიანის ანდერძი მოთავსებულია ამ დანაკლისის შემდგომ (მეორე „კეფთა-ღელზე“ და მეორე კეფზე).

* * *

* ყდ წო დღლო ღის შშობელო შდის ქწო მ'კ,მ, დედაო ქსო, მეოხ გვიყავ წე ღთისა. |**

კრებაჲ კრებისა შემომწირველთა და შემოვედრებულთა, დღესა მას დიდსა განკითხვისასა, ოდეს ჩუენსა მატთანე[სა] მთავარანგელოზნი წარიკითხვიდნ, თაქ[და]დრეკილნი მას წინაშე ვდგეთ, მართალნი მარჯ[უ]ენით, ხოლო ცოდვილნი მარცხენით. მაშინ სინანული ტირილი და სირცხვილი ცუდი ამაო აის და უ[რ]გები. სინანული ამას სოფელსა უზეშთავს არს, ვითარცა იტყვის წიფი პაეღესი: ძმანო, ვითარცა რჩეულთა ღმრთისათა და წმიდათა, შეიმოსეთ სიყდრული, მოწყალეებაჲ, შეწყნარებაჲ, სიტკბოებაჲ, სულგრძელებაჲ, სიმშვედეთს იღებდით ურ[თი]ერთარს, და ჰმადლობდით თა[ვთა] თვსთა, უკუეთუ ვისე აქუნდეს [კეთილი] ვისთვსმე. ვითარცა იგი ქნ თქუენ მიგმადლა, თქუენა მიჰმადლებდით მათდა ამას [კეთილს]ა. იგი არს სიმტკიცე სრულებისაჲ, და მშ[ვ]ლობაჲ იგი ღისაჲ განამტკიცენით ყოველთა გულთა შინა თქუენთ], რომლისა მიერცა ჩინებულ ხართ ერთ[ითა] ჯორცითა, და მადლისა მიმცემელი იყვენით და სიყუარული იგი ქსი დამკვდრებულ იყვეს თქუენ თანა მდიდრდ ყოველისა სიბრძნითა. და ასწავებდით და ჰმოდღურიდით თავთა თქუენთა. ფსალმუნითა და გალობითა და შესხმითა სულიერითა უგალობდით გულთა შინა ოა.

აწ გევედრებით ქეს სათო ყოფილნო კრებულნო მე მოძღუარი ჯემდინიანი და იოვანე დალიდინი: ესე მატთანე ახლად დაგვახლება, ლოცვასა თქუენსა ნუ დაგვიწყებთ, შენდობა ყავთ ჩუენთცა, რათა ან თქუენცა მადლად მოვაგოს დღესა მას დიდსა განკითხვისასა, ამენ.

ძუელი მატთანე იწე ხარიტონიანისა დაწერილი იყო და იგი ადვილად დადვიწყებასაჲმცა [დ[ლე]თა გრ]ძელეებით; სულსა იწე ხარიტონიანსა შეუენდვე ღნ. სულსა მოძღურისა ჯემდინიანისა დედასა მარიამს სულსა ამა მატთანის მწერალსა დემეტრე [ლოლ]ელიანის ვინცა შემინდოთ, ღნ შეგინდოს ცოდვანი თქუენნი, ამენ.

* იწყება „კეთთა-შუალედი“, რომელიც მიკვრებულია მეორე კეფზე (verso).
** სრულდება „კეთთა-შუალედი“, იწყება მე-2 კეფი (verso).